

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

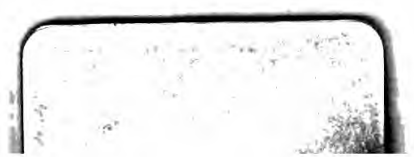
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

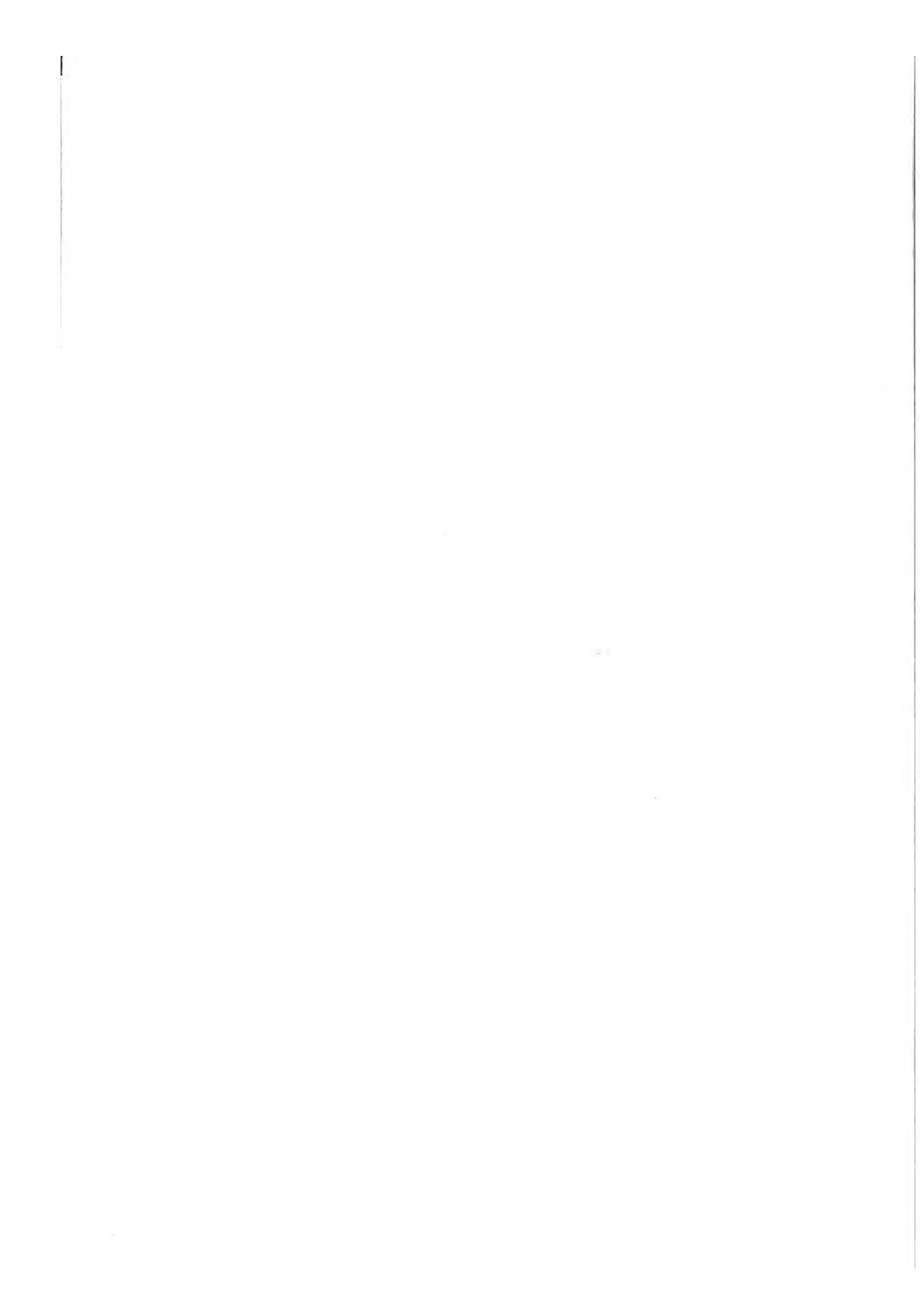
363 Ave
RBC

305765192

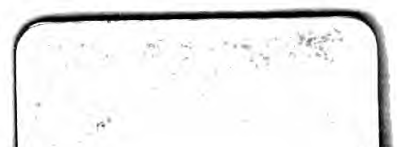
D I. h.

D I S S E R T A T I O

D E

MENSIBVS AEGYPTIORVM.

363 Ave
RBC

305765192

Vertical line on the left side of the page.

D I k

D I S S E R T A T I O

D E

MENSIBVS AEGYPTIORVM.

NICOLAI AVERANI

I. C. ET MATHEMATICI FLOR.

DISSERTATIO

DE MENSIBVS AEGYPTIORVM

IN GRATIAM

ANTONI MARIAE SALVINI

ADIECTIS NOTIS

P. HENRICI NORIS

CVRANTE

ANT. FRANCISCO GORIO

nunc primum edita.

FLORENTIAE . A . CIO . IO . CC . XXXVII .

EXCVDEBAT CAIETANVS ALBIZINIVS .

Superiorum permissu .

NOBILISSIMO
AMPLISSIMOQUE VIRO
D. MARTINO FOLKES
ARMIGERO ANGLO-BRITANNO
REGALIS SOCIETATIS LONDINENSIS
VICE-PRAESIDI
MERITISSIMO AC DOCTISSIMO

ANT. FRANCISCVS GORIVS D. D.

Agnorum virorum, praefertim eorum, qui inter praeclara huius patriae ornamenta consentur, quoad vixero, numquam patiar eximia ingenii momenta in forulis latitare: quin ab oblivione atque ab interitu vindicata, omni qua potero ope nitar, ut in publicam lucem vel per me, vel per alios mittantur.

tur . Id a me iam factum testantur editae Donianae Inscriptiones , ac brevi etiam testabuntur , ea quae ad veterem Musicam illustrandam , novamque restituendam perdocte excogitavit Ioannes Baptista Donius , Patricius Florentinus , quae , iam prelo commissa , quamprimum in conspectum eruditorum hominum venient . Testabuntur etiam , aliquando in lucem a me proferenda , insignia , adhuc tamen inedita , doctissimi Bernardi Oricellarii , Patricii Florentini , Commentaria in P. Victorem de Regionibus Urbis , quae accurate ipsemet excipit ex singulari codice membranaceo , quem inter multos optimos servat in sua domestica lectissima Bibliotheca Gabriel Riccardius , Canonicus Florentinus , de litteris optime meritus .

Qua vero ratione factum sit ut hanc aerumnosissimo opere elucubratam Dissertationem DE MENSIBVS AEGYPTIORVM in lucem revocarem , paucis ingenue fatebor . Quum ad illustranda numi-

mi-

mismata maximi moduli , quae in IV. volumine MVSEI FLORENTINI e Mediceo Thesauro actutum tradentur proferenturque , nuper me compararem , & cum celeberrimo viro Iosepho Averanio , summo Iuris Civilis in Pisano Athenaeo Interprete , mihi amicissimo , in familiari colloquio incidisset sermo de nummis Imperatorum Caesarum in Aegypto percussis atque epocha signatis : is egregius vir , pro sua in me singulari ac prorsus incredibili humanitate , ut meis studiis , more maiorum , faveret , atque adiumento esset , ostendit hanc ipsam Dissertationem DE MENSIBVS AEGYPTIORVM , olim a fratre suo NICOLAO τῷ μακαριτῷ absolutam , & brevibus quibusdam Notis in margine diligenter illustratam , ac tamquam publica luce dignam , non paucis gemmis coronatam a praeclarissimo viro Henrico Norisio . Inscriserat etiam eius frontem manu sua immortalis vir Antonius Maria Salvinus , meus Praeceptor , summo honore omni aevo

me-

VIII DISSERTATIONIS

memorandus , & hac epigraphe , in gratiam suam ab eximio auctore scriptam fuisse declarabat : *Dissertatio Nicolai Averanii de Mensibus Aegyptiorum , in gratiam Antonii Mariae Salvini. Adnotata ad margines sunt P. Henrici Noris.* Roganti mihi ut legendam traderet , non solum perlubenter tradidit , verum etiam dono dedit idem vir insignis Iosephus Averanius . Statim vero quum legissem , multumque ex eius lectione profecissem , doctorum hominum gratiam me initura speravi , si publica luce donarem ; quod feci , eodem Iosepho Averanio permittente , ea conditione consilioque , ut paucissimis excusis exemplaribus , eam mitterem ad meos amicos doctos viros , praesertim exteros , ut ita facilius , quid de ea sentirent , explorarem : quod me facturum promisi .

Id igitur ut accurate consequar , statui , VIR SAPIENTISSIME , ad te confugere , qui summa doctrina summaque polles eruditione , qui in his studiis lon-

ge

ge omnium es versatissimus ; quique in doctorum confessu amplissima praestitas auctoritate , & propter eximia tuae virtutis ac sapientiae merita , praees regalis Societatis inclytis SOCIIS , qui & ipsi omnis antiquitatis , omnisque penitioris philosophiae arcanorum sunt consultissimi . Igitur penes te tuosque illustres Socios , de hoc opere iudicium esto .

Id autem ut facerem , multae me causae impulerunt . Vivit adhuc vivetque semper in memori animo meo tua in me eximia humanitas ac benevolentia , tuum iuvandi litteras ac litteratos homines flagrantissimum studium , quod egregie nobis ostendisti , quum duobus ab hinc annis cum filio tuo ornatissimo , optimae indolis , ac magnae spei adolescente , Florentiae diuturniorem agens moram , hanc nostram Urbem illustrare voluisti , atque apud te domi Academias frequenter instituere , in quibus res observatione dignas novis experimentis perdocte ostendebas , atque illustrabas . Hae-

rent animo humanissima verba & observationes tuae , quas extemplo depromebas , quum de rebus difficillimis te confulerem , tecumque liceret aliquam diei partem familiarissimo sermone identidem consumere , summaque animi mei voluptate de litteris atque ingenuis artibus ornandis aliquid conferre . Memini te mihi dicere , multa nondum ab aliis expensa , in adversariis habere , quae accuratissime elucubrasti in illustrandis cum Graecorum tum Romanorum antiquissimis mensuris ac ponderibus , veterumque pecunia , & quidem adserta ex genuinis eruditae vetustatis monumentis , quae in tuo per Italiam itinere ubique peruestigasti : quo labore quum in re antiquaria nil sit illustrius , nihil etiam profecto est difficilius ; tibi vero longe facillimum . Ea de re pervetusta quaedam , quae penes me erant , ponderatum Graeca tum Romana , tibi perlubenter ostendi , quae tuis observationibus eruditissime elucidasti . Siquidem eorundem

dem antiquorum ponderum auctoritate, aurea Imperatorum Caesarum numismata, quae in Mediceo & Nicolinio Museo exstant, examinasti, collatoque eorum pondere cum hodiernis Anglicis & Florentinis, quid singula penderent, diligentissime mihi adnotasti. Vidisti etiam multa cum animi tui iucunditate apud me veterum Romanorum modium ex aere, toto terrarum orbe unicum archetypum, ad exemplum, ut inscriptio docet, illarum mensurarum, quae in Capitolio fuere, fabricatum, per Italiae regiones missum, curante D. Simonio Iuliano Praefecto Vrbi clarissimo viro. Hunc ipsum modium, forte fortuna a me inventum (nam iamdiu ex Museo Andreinio distractum fuerat) pretio a me redemptum, ut ab omni adversae fortunae casu vindicarem, una cum ponderibus illis, paullo post discessum tuum, donavi Magno Duci Etruriae, qui, ut cupiebam, in regio suo Cimeliarchio adservari iussit.

Illud etiam , ut omnes intelligant , quot quantisque nominibus tibi sim devinctissimus , haud praetereundum censeo , te multa notatu digna monstrasse , quum te consulerem de vetustissimis Kalendaris , quae in Thesauro Gruteri edita sunt , praesertim de his quae pertinent ad illustrandum celebre illud Vrsinianum , editum pag. cxxxvi. i. in quo , quod notatu dignum censuisti , quatuor anni temporum initia (ac proinde aequinoctia & solstitia) in eo adnotata , anticipant ; nam Ver incipit die vicesima Ianuarii : Aestas die vicesimaprima Aprilis : Autumnus die vicesimaquarta Iulii : Hiems die vicesimatertia Octobris : quae Kalendaria te doctissimum interpretem desiderant.

Tuae igitur in me eximiae humanitatis ac benevolentiae , ne ullo unquam tempore labatur memoria , atque ut omnes tuum de litteris deque studiosis hominibus bene merendi studium , voluntatem ac favorem intelligant , statui tibi mittere hanc DISSERTATIONEM ,
eiuf-

eiufque fronti , tamquam votivae perennis obfequii gratique animi mei tabulae , infcribere tuum praeclariffimum nomen , quo fplendidius adpareat in confpectum hominum eruditorum , eoque facilius tuum potiffimum eliciam iudicium . Eius parens , ut ante dicebam , fuit vir praefantiffimus NICOLAUS AVERANIUS , Florentinus Iurifconfultus idemque Mathematicus , qui in graviffimis ftudiis , aliisque in operibus , nondum editis , ac praefertim in illuftrando Ptolemaeo ac Theone , multum laboris impendit : alter ex illis ex Averania familia Triumviris ; Benedicti & Iofephi (is eft fuperftes) frater , qui litterariam rempublicam editis ingenii ac doctriinae monimentis egregie amplificarunt .

Accipe igitur hoc , VICE-PRAESES AMPLISSIME , exiguae quidem molis , fed immenfi laboris & ftudii opusculum , ab optimo certe animo , & tibi deditiffimo profectum ; & fi quid audacius feci , quam tua dignitas poftulet ,
aequif-

aequissimus , ut soles , dimitte : mea quoque studia , ac praesertim in illustrandis ETRVSCIS ANTIQVITATIBVS , interpretandisque inscriptionibus conatus , ea qua polles auctoritate , fove ac tuere . Hoc si feceris , ad maiora aliquando praestanda egregia addes incitamenta , idque mihi tam gratum erit , quam quod maxime . Vive diu felix , Britannici regni eximium decus , studiorum ac litterarum columnen , vindex & propagator celeberrime .

DEDIC. VIII. IDVS OCTOBRES
A. CID. ID. CC. XXXVII.

IN-

xv

I N D E X
C A P I T V M
D I S S E R T A T I O N I S
D E M E N S I B V S
A E G Y P T I O R V M .

I. *S*inguli Aegyptiorum menses triginta dies habebant . pag. 2.

II. De ordine ac serie & nominibus mensium . pag. 4.

III. Quot dies haberet annus Aegyptiorum . pag. 14.

IV. De diebus superadditis , & intercalariis . pag. 15.

V. Exquisitius confirmatur series & mensura mensium . pag. 18.

VI.

VI. *Collatio mensium Aegyptiorum & Romanorum inexplicabilis . pag. 20.*

VII. *Autoris opinio ad concordandas expositas varietates . pag. 47.*

VIII. *Confirmatur evidentius multis aliis observationibus Autoris sententia . pag. 57.*

IX. *De annis & mensibus Alexandrinit aliqua non iniucunda subiiciuntur . pag. 64.*

NICOLAI AVERANI
I. C. FLORENTINI
DISSERTATIO
DE MENSIBVS
AEGYPTIORVM.

PROOEMIUM.

QVVM difficultatem in conferendis cum nostris, Graecorum mensibus, experiundo didicim: arduum sane negotium suscipere eos semper existimavi, qui eorum inter se comparandorum rationem tradituros, & cui ex nostris quilibet dies mensium Graecorum responderet, demonstraturos se se pollicerentur; attamen, quum Ptolemaeo, astrorum interpreti maximo, evolvendo animum adieci, aliquid speculae mecum animo concepi, id in Aegyp-
A ptio-

ptiorum mensibus aliqua ratione confici posse, si nimirum diligenter inspiceretur in qua Zodiaci parte Sol quolibet die esset. Quum itaque totus in hoc essem, contrarium prorsus accidere mihi prima inspectione expertus sum; ac eo magis in ea fui sententia, nullo pacto fieri posse, ut Graecorum menses ad nostros conformarentur, adeo diversis in signis, saepe etiam oppositis, eodem mense Solem fuisse tradit Ptolemaeus. Quare non mediocriter dolebam meas ad irritum spes cadere; & iam initi laboris poenitebat, omnemque huiusmodi curam missam facere statuebam; sed diligentius perpenso negotio, visus sum mihi aliquid, quod pro certo ponerem de Aegyptiorum mensibus, ex Ptolemaeo decerpisse; quodcumque igitur illud sit ego deinceps proponam.

*Singuli Aegyptiorum menses,
triginta dies habebant.*

C A P. I.

INGVLI menses tricenis diebus constant; hoc Ptolemaeus nobis indicat pag. 232. p. circa medium Cap. vi. Lib. ix. ubi affert observationem maximae distantiae matutinae Mercurii a Sole, quam inquit habitam fuisse die xxx. mensis Φαμενώθ, sequente die primo, subsequents scilicet mensis: ex hoc apparet, hunc saltem mensem, triginta diebus compleri. Idem Theon pag. 279. p. in commentariis

tariis in Cap. III. Lib. VI. efficit ; nam , si , inquit , colligatur , coniunctionem aut oppositionem Lunae contigisse dies XXXIV. post principium mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$, detrahendi erunt dies XXX. pro ipso $\Theta\acute{\omega}\theta$, & reliqui quatuor denotabunt coniunctionem aut oppositionem contigisse die quarto mensis insequentis : ex quo deducitur & alterum mensem hunc triginta dies complecti : & quum paullo ante tradiderit , a principio ipsius $\Theta\acute{\omega}\theta$ usque ad integrum mensem $\text{M}\epsilon\chi\acute{\iota}\rho$, compleri dies CLXXX. probabile efficitur , hoc temporis spatio sex menses absolvi , & singulos tricenis diebus includi ; & generatim omnes (ne , quum de uno , aut altero tantum demonstraverim , omnes tricenis diebus componi , sumere mihi videar) tricenis diebus constat ibidem pag. 279. F. docet enim coniunctionem aut oppositionem pro quibuslibet tricenis diebus tot menses post principium ipsius $\Theta\acute{\omega}\theta$ contigisse : quamobrem cunctis mensibus triceni dies tribuendi sunt , quod etiam Ptolemaeus pluribus in locis innuit ; nam docens quomodo deprehendatur quot gradus motu annuo Sol conficiat , spatio unius mensis ; iubet multiplicari gradus , quos peragit spatio unius diei per XXX. quemadmodum etiam in Luna pag. 85. F. Cap. III. Lib. IV. & in quinque planetis pag. 207. F. Cap. III. Lib. IX. quare omnes menses tricenis diebus circumscribi patet ; idque apertius elucescit ex tabulis motus singulis mensibus peracti a Sole , quas pag. 66. post Cap. I. Lib. III. exhibet , a Luna , quas pag. 91. & 92. post Cap. III. Lib. IV. & denique a quinque planetis , quas pag. 213. & sequentibus usque ad 227. proponit , in quibus omnibus singulis ordinibus , qui mensem continent , tricenos dies addit , & insuper duodecim menses dies CCCLX. nec amplius

complectuntur. Constat itaque omnes menses tricenis diebus compleri: nunc eorundem ordinem inquiramus.

De ordine ac serie & nominibus mensium.

C A P. II.

PRIMVS anni mensis apud Aegyptios erat $\Theta\acute{\omega}\theta$; id coniectare licet ex eo quod Ptolemaeus quum statuere intendit Epochas planetarum, semper eas deprehendit, quae erant primo meridie mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$; scilicet Solis pag. 79. P. Cap. vi. Lib. iI. Mercurii pag. 238. F. Cap. x. Lib. ix. Veneris pag. 244. P. Cap. v. Lib. x. Martis pag. 254. M. Cap. x. Lib. x. Iovis pag. 262. F. Cap. iv. Lib. xi. & demum Saturni pag. 271. P. Cap. viii. Lib. xi. Similiter in componendis tabulis coniunctionum & oppositionum, initium sumit a primo anno imperii Nabonafari, & primam apponit coniunctionem, ut pariter oppositionem, quae contigerunt illius anni mense $\Theta\acute{\omega}\theta$, ut videre est pag. 136. M. F. in principio & medio Cap. iI. Lib. vi. quare verisimile maxime efficitur Aegyptios anni initium fecisse mensem $\Theta\acute{\omega}\theta$; sed hunc locum non libet amplius urgere; satis enim intelligo, quod, nisi Ptolemaeus disertis verbis affirmet, ab hoc mense Aegyptios annum auspiciari, coniecturis id satis liquere non potest; nam semper ambiguum est

DE MENSIBVS AEGYPT.

5

est utrum Aegyptii, an Ptolemaeus in recensendis siderum motibus, annum exordiat ab hoc mense; pro libitu enim quisque suo principium anni sibi fingere valet; quamobrem haec de anni principio ut probabiliora afferimus. Et quidem quod Ptolemaeus primum anni mensem ipsum $\Theta\acute{\omega}\theta$ constituat, ex adlatis constat; & verisimile est etiam apud Aegyptios hunc mensem primum fuisse, quum Ptolemaeus semper morem Aegyptiorum seruet. At videamus quo ordine reliqui menses eum sequantur, de quo certior extat ratio.

Secundus mensis est $\Phi\alpha\omega\phi\acute{\iota}$; dicit enim Ptolemaeus pag. 141. p. initio Cap. vi. Lib. vi. ut pariter Theon pag. 279. in commentariis in idem caput, quod si coniunctio aut oppositio Lunae contigerit xxxiv. diebus post principium mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$, dicendum est eam contigisse die quarto mensis $\Phi\alpha\omega\phi\acute{\iota}$; quare manifestum nullum alium mensem praecedere ipsum $\Phi\alpha\omega\phi\acute{\iota}$ praeter $\Theta\acute{\omega}\theta$.

Tertius recensendus est $A\theta\acute{\upsilon}\rho$; habetur enim pag. 123. initio Cap. xii. Lib. v. a die Epocharum, hoc est a primo meridie mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$, usque ad observationem, quae habita est die xiiii. huius mensis, praeter integros annos, praeteriisse dies lxxii. & pag. 125. m. Lib. v. Cap. xiii. circa medium usque ad diem xxvii. praeteriisse dies lxxxvi. & lxxix. usque ad diem xx. pag. 254. m. Cap. x. Lib. x. & lxvi. usque ad diem vii. pag. 77. p. & 79. p. Lib. iiii. Cap. vi. circa finem; quare apparet, duos menses praecedere ipsum $A\theta\acute{\upsilon}\rho$. Deinde pag. 255. p. initio Cap. i. Lib. xi. traditur, inter diem xiiii. mensis $\Phi\alpha\omega\phi\acute{\iota}$, & xx. ipsius $A\theta\acute{\upsilon}\rho$, interesse dies xxxvii. quare hic mensis sequitur continuo post $\Phi\alpha\omega\phi\acute{\iota}$; & tertius erit, quum duos eum praecedere probetur.

Quar-

Quartum ponimus mensem *Xοιάν*, adducti Cap. vi. Lib. iv. pag. 100. f. ubi tradit a die xviii. ipsius *Θωθ* ante mediam noctem hor. -- . 50. usque ad secundam ipsius *Xοιάν* ante mediam noctem hor. i. elapsos fuisse dies LXXIII. hor. 23. 50. proinde a principio ipsius *Θωθ*, usque ad principium huius mensis, recensentur dies xc. hoc est tres menses. Hic igitur quartus erit mensis.

Quintum censeo *Τοβί*, ex quo pag. 142. m. initio Cap. iv. Lib. vi. a primo meridie mensis *Θωθ*, usque ad secundum huius, enumerat dies cxxi. & pag. 102. m. Lib. iv. Cap. viii. circa medium usque ad tertium, dies cxxii. nam ex hoc apparet inter primum meridiem mensis *Θωθ* & primum ipsius *Τοβί*, intercedere dies cxx. sive quatuor menses; & hic erit quintus.

Sextus deprehenditur mensis *Μεχίρ*, ex eo, quod pag. 106. f. Lib. iv. Cap. ix. circa finem, dicit inter primum meridiem mensis *Θωθ* & nonum ipsius *Μεχίρ*, interesse dies clviii. quamobrem primum meridiem huius mensis praecedent dies cl. & hic sextus erit mensis.

Septimus sequitur *Φαμενώθ*; quoniam a primo meridie mensis *Θωθ*, usque ad xxiv. huius mensis, intercedunt dies cciii. ex pag. 106. f. Lib. iv. Cap. ix. circa medium, & dies cciii. hor. 18. 45. usque ad diem xxv. mane post ortum Solis hor. -- . 45. ex pag. 111. f. initio Cap. 111. Lib. v. & dies cxcvi. usque ad diem xvii. pag. 125. f. Lib. v. Cap. xiii. circa medium. Deinde ex pag. 95. f. initio Cap. v. Lib. 111. habetur, quod a die xviii. mensis *Θωθ* post meridiem hor. 11. 10. usque ad xv. ipsius *Φαμενώθ* post meridiem hor. 7. 40. elapsi sunt dies clxxvi. hor. 20. 30. & clxxvii. hor. 13. 45. a die xxvi. post meridiem
diem

diem hor. 18. 39. usque ad diem xxiv. post meridiem hor. 8. 15. ex pag. 106. r. Lib. iv. Cap. ix. circa medium, & dies pariter clxxvii. a die ix. usque ad sextum ex Theone pag. 284. r. in commentariis in Cap. iiii. Lib. vi. Ex his itaque omnibus deducitur a principio mensis Θώθ, usque ad principium ipsius Φαμενώθ, compleri dies clxxx. & hoc expresse tradit Theon in commentariis in Cap. iiii. Lib. vi. pag. 278. r. Quum vero hi dies conficiant sex menses, ipsum Φαμενώθ tot etiam menses praecedent. Demum pag. 60. r. Lib. iiii. Cap. ii. circa principium, duo aequinoctia verna afferuntur, quorum alterum contigit anno xlvi. tertiae iuxta Callippum periodi ipsius Μεχίρ, die xxix. post mediam noctem, alterum vero anno l. eiusdem periodi, die primo mensis Φαμενώθ, occidente Sole, & affirmatur, spatium temporis inter primum & secundum, fuisse annorum vii. diei unius hor. 18. & proinde diem trigessimum mensis Μεχίρ subsequitur primus dies ipsius Φαμενώθ. Theon pariter in commentariis in Cap. iiii. Lib. vi. pag. 284. r. tradit contigisse die xxi. mensis Μεχίρ eam coniunctionem, quae praecessit oppositionem diei sexti mensis Φαμενώθ: & quum coniunctio praecedat oppositionem dies circiter xv. patet nullum mensem interesse; quare constat ex his mensem Φαμενώθ subsequi ipsum Μεχίρ; quod etiam disertis verbis dicit Theon pag. 278. r. in commentariis ad dictum caput: rursus ergo probatur, sex menses praecedere ipsum Φαμενώθ; proinde septimus mensis ipse erit.

Octavam sedem sibi vindicat Φαρμουθί; a primo enim meridie mensis Θώθ, usque ad ipsius xi. ante meridiem hor. 5. 40. elapsos fuisse dies ccxix. hor. 18. 20. testatur pag. 112. r. Lib. v. Cap. v. circa

circa principium ; sequitur itaque usque ad principium ipsius *Φαρμουθί* enumerandos esse dies *CCX*. hoc est septem menses . Deinde pag. 245. f. Lib. x. Cap. vii. circa principium , a die *xxvi*. mensis *Τυβί* hor. 1. post mediam noctem , usque ad *vi*. ipsius *Φαρμουθί* hor. 3. ante mediam noctem recenset dies *LXIX*. hor. 20. & a principio itaque usque ad principium recensendi erunt dies *x*c. idest tres menses ; quatuor autem alii , ut diximus , praecedunt ipsum *Τυβί* . Ex hoc igitur etiam evincitur a principio mensis *Θώθ* , usque ad principium ipsius *Φαρμουθί* , enumerandos esse septem menses . Denique pag. 98. m. Lib. iv. Cap. v. circa medium , duas affert eclipses : altera observata fuit anno *xix*. imperii Hadriani , mensis *Χοιάκ* , die *ii*. altera anno insequente ipsius *Φαρμουθί* , die *xix*. Verum , quum asserat secundam post primam contigisse anno uno diebus *cxxxvii*. manifestum fit a principio mensis *Χοιάκ* , usque ad principium ipsius *Φαρμουθί* enumerandos esse dies *cxx*. videlicet quatuor menses : quod si his addiderimus tres , qui praecedunt *Χοιάκ* rursus probatum erit a principio mensis *Θώθ* , usque ad principium mensis *Φαρμουθί* , recensendos esse septem menses ; proinde octavus erit *Φαρμουθί* .

Nonum putamus fuisse mensem *Παχών* , quia pag. 72. m. Lib. iii. Cap. iv. circa principium , tradit aequinoctium vernum , quod contigit die *vii*. ipsius , distasse ab autumnali , quod contigit die *ix*. mensis *Αθύρ* , dies *clxxviii*. quare dignoscitur praeteriisse dies *clxxx*. a principio mensis *Αθύρ* , usque ad principium ipsius *Παχών* , alii autem *lx*. praecedunt ipsum *Αθύρ* : igitur dies *ccxl*. praecedent mensem *Παχών* , scilicet menses octo . Praeterea pag. 62. f. Lib. iii. Cap. ii. in fine , docet aequinoctium vernum , quod contigit die *xxvii*. mensis *Μεχίρ* ,
anno

anno CLXXVIII. post Alexandri mortem, praecessisse aequinoctium pariter vernum, quod contigit anno CCCCLXIII. post mortem pariter Alexandri die VII. mensis Παχών, praeter integros annos CCLXXXV. dies LXX. ex quo fit ut a principio mensis Μεχίρ usque ad principium ipsius Παχών, enumerandi sint dies XC. & consequenter dies CCXL. a principio mensis Θώθ. Denique pag. 102. M. Lib. IV. Cap. VIII. circa medium, ait a primo meridie mensis Θώθ, usque ad XVII. ipsius Παχών, praeteriisse dies CCLVI. & CXXXIII. a die III. mensis Τυβί; rursus itaque infertur, dies CCXL. praecedere ipsum Παχών, & propterea nonum esse mensem.

Decimus ordine incedit mensis Πάυνί; nam pag. 114. P. Lib. V. Cap. V. circa medium, docet a primo meridie mensis Θώθ, usque ad XVII. huius mensis, praeteriisse dies CCLXXXVI. & proinde dies CCLXX. scilicet IX. menses usque ad primum; quare ipse Πάυνί erit decimus. Diximus a primo meridie ipsius Θώθ usque ad XVII. mensis Πάυνί, enumerari a Ptolemaeo dies CCLXXXVI. licet in editione Graeca legatur και ήμερών πς, idest, & dierum LXXXVI. pro certo enim habemus in ea editione deficere unum σ, hoc est CC. & legendum και ήμερών σπς, quod significat & dierum CCLXXXVI. nullo enim pacto locum mendosum esse evitari potest; quia si Πάυνί esset tertius mensis, praeteriissent dies LXXVI. non LXXXVI. si vero quartus CVI. propterea si locus expurgandus est percommode cadit addere unum σ, quum insuper haec lectio conformetur ad editionem Latinam interprete Georgio Trapezuntio, in qua legitur dies CCLXXXVI.

Vndecimus videtur mensis Επιρί; nam CCC.

B

dies

dies preecedunt illum ; & hoc colligitur ex pag. III. M. Lib. v. Cap. III. circa medium , ubi tradit observationem habuisse anno DCXIX. post statutas epochas die XVI. huius mensis hor. 6. 10. ante meridiem , scilicet praeter integros annos , diebus CCCXIV. hor. 17. 50. post primum meridiem mensis $\Theta\omega^9$; ita pariter ex pag. 261. M. initio Cap. III. Lib. XI. ubi habetur a primo meridie mensis $\Theta\omega^9$, usque ad XVII. ipsius $\text{E}\pi\iota\phi\iota$, compleri dies CCCXVI. & in pag. 238. M. Lib. IX. Cap. IX. in fine , quo in loco affirmat , observationes de Mercurio habitas , inter se distasse , praeter integros annos , dies CCLXXXIII. quum earum altera ex pag. 237. M. circa medium dicti capitis , habita fuerit die XVIII. mensis $\Theta\omega^9$; altera vero die secundo ipsius $\text{E}\pi\iota\phi\iota$ pag. 236. P. in principio dicti capitis , similiter ex pag. 103. P. Lib. IV. Cap. VIII. circa medium , ubi traditur a die XVIII. mensis $\Theta\omega^9$, usque ad XXVIII. ipsius $\text{E}\pi\iota\phi\iota$, elapsos fuisse dies CCCIX. & CCCXXVII. a primo meridie mensis $\Theta\omega^9$. Deinde pag. 252. F. initio Cap. IX. Lib. X. affert observationem de Marte , habitam anno LII. post Alexandri mortem , die XX. ipsius $\text{A}\theta\upsilon\rho$, ante ortum Solis ; alteram vero affert pag. 245. F. initio Cap. VII. Lib. X. habitam anno secundo imperii Antonini , die XII. ipsius $\text{E}\pi\iota\phi\iota$, ante mediam noctem ; tempus autem medium inter has duas observationes , pag. 254. P. in fine dicti Cap. IX. ait , fuisse praeter integros annos , dierum CCXXXI. hor. 16. quare a principio mensis $\text{A}\theta\upsilon\rho$, usque ad principium mensis $\text{E}\pi\iota\phi\iota$, intercedunt dies CCXL. & LX. ante principium mensis $\text{A}\theta\upsilon\rho$; proinde etiam ex hoc capite probatur , ipsum $\text{E}\pi\iota\phi\iota$ praecedere diebus CCC. Animadvertendum est nos dixisse , inter primam & secundam observationem , intercessisse

cessisse dies CCXXXI. licet dicta pag. legatur λα, idest XXXI. nam patens in eo loco deprehenditur lapsus; quamvis enim concederetur post Αθύρ sequi mensem Επιφί, nihilominus mendum non declinarem; namque a die XX. ipsius Αθύρ, usque ad XII. mensis Επιφί, enumerandi essent dies XXI. propterea tunc quoque locus emendandus esset, nec tamen conveniret, cum iis quae superius attulimus, & quae deinceps dicemus; itaque eam emendationem elegimus, quae illis consonat, & facilior habetur, quae fit addendo unum σ eamque eo magis amplectimur, quod illi favet versio Latina in qua legitur CCXXXI. Praeterea illud etiam animadvertendum est, scilicet dicta pag. 245. male legi eam observationem habitam fuisse β Επιφί, idest *die secundo mensis Επιφί*; sed legendum esse ιβ, idest *duodecimo*, ut fecimus; cum quia in editione Latina legitur die XII. quamobrem manifestum est in Graeca unum ι desiderari; tum quia etiam in editione Graeca legitur Επιφί β εις την ιγ; idest *mensis Επιφί die secundo in decimum tertium*; proinde evidens, quod legendum est ιβ εις την ιγ, id est *die duodecimo in decimum tertium*; licet enim legeremus β εις την γ idest *die secundo in tertium*; tamen non satisfaceret subducentibus calculos dierum & mensium, praeterquam quod discederemus a lectione Latina. Illud etiam emendavimus, & licet manifestus error comprobatione non indigeat, tamen, ut accuratius quam fieri possit, rationem reddamus, quicquid agimus, ideo causas, quibus adducti sumus, breviter afferemus; emendavimus, inquam, pag. 252. F. ubi legitur ρκ εις την κα, idest *die CXX. in XXI.* & legendum est κ εις την κα, idest *die XX. in XXI.* satis enim per se ipsa res clamat, scilicet quia mens-

sis complecti dies cxx. nequaquam potest : & licet complecteretur , dicendum esset ρκ εἰς τὴν ρκα , idest die cxx. in cxxi. quare ex hoc ipso , quod non dixit in cxxi. indicatur nec dicendum esse die cxx. maxime quod etiam in versione Latina habetur die xx. in cxi. Denique pag. 245. f. initio Cap. vii. Lib. x. enumerat dies xcvi. a die vi. mensis Φαρμουθί usque ad xii. ipsius Επιφί ; quare inter horum mensium principia intersunt dies xc. quibus si addamus alios ccx. ante mensē Φαρμουθί , fient ccc. dies , qui praecedent ipsum Επιφί ; quum autem his diebus decem integri menses absolvantur , ipse Επιφί erit undecimus.

Duodecimus tandem erit mensis Μεσορῆ ; cum quia ceteris omnibus in sua sede collocatis , sola superest duodecima ; tum quia pag. 106. m. in fine Cap. ix. Lib. iv. a primo meridie mensis Θώθ usque ad eclipsem , quae contigit die xvi. ipsius Μεσορῆ , enumerat dies cccxlv. & pag. 244. p. Cap. v. Lib. x. usque ad xvii. eiusdem mensis , dies cccxlvii. & pag. 107. p. in fine Cap. ix. Lib. iv. usque ad quintum dies cccxxxiv. igitur usque ad principium huius mensis , enumerantur dies cccxxx. ut ex his omnibus locis deducitur . Deinde pag. 260. m. initio Cap. i. Lib. xi. tradit observationem de Iove , habitam anno secundo imperii Antonini , die xxvi. ipsius Μεσορῆ , fuisse praeter integrum annum , diebus cclxxvi. post eam , quae ex pag. 255. p. initio Cap. i. Lib. xi. habita est anno primo pariter Antonini die xx. mensis Αθύρ : & proinde horum mensium principia distant inter se dies cclxx. & alii lx. dies praecedunt ipsum Αθύρ . Ex hoc igitur etiam probatur a principio mensis Θώθ , usque ad principium ipsius Μεσορῆ , enumerari dies cccxxx. Rursus pag. 270. f. Lib. xi. Cap. vii. circa finem
asse-

afferit observationem , quae ex pag. 269. r. initio
 Cap. vii. Lib. xi. habita est de Saturno die xiv.
 mensis Τυβί', vespere praecessisse oppositionem eiusdem
 Saturni cum Sole , quae contigit ex pag. 263. r.
 initio Cap. v. Lib. xi. & pag. 268. r. in fine
 eiusdem capituli , die xxiv. mensis Μεσορῆ , anno xx.
 Hadriani ante ortum Solis , praeter integros annos ,
 dies cccxix. horas 18. proinde a principio men-
 sis Τυβί' usque ad Μεσορῆ , effluerunt dies cccx. &
 cccxxx. a principio mensis Θώθ . Praeterea ex pa-
 gina 107. r. Lib. iv. Cap. ix. in fine , habetur ,
 quod inter diem nonum mensis Μεχίρ & quintum
 Μεσορῆ , intercesserunt dies clxxvi. quare a princi-
 pio mensis Μεχίρ usque ad principium ipsius Μεσορῆ ,
 elapsos fuisse constat dies clxxx. & cccxxx. a
 principio mensis Θώθ . Similiter pag. 63. r. Lib. iiii.
 Cap. ii. in fine , a die xxi. mensis Φαμενώθ , us-
 que ad xi. ipsius Μεσορῆ , recensentur dies cxl.
 quare principium mensis Φαμενώθ , praecedet ipsum
 Μεσορῆ dies cl. & cccxxx. initium mensis Θώθ .
 Denique pag. 72. m. Lib. iiii. Cap. iv. circa
 initium , refert Solstitium aestivum , quod contigit
 die xi. mensis Μεσορῆ post mediam noctem , dista-
 visse dies xciv. hor. 12. ab aequinoctio verno , quod
 contigit mensis Παχών die vii. post meridiem ;
 igitur ipse Μεσορῆ distabit ab initio mensis Παχών ,
 dies xc. & ab initio mensis Θώθ , dies cccxxx. Quo-
 niam itaque ex tot locis probatum est initium
 mensis Θώθ praecedere ipsum Μεσορῆ dies cccxxx.
 sive undecim menses , efficitur , ut ipse sit duode-
 cimus mensis .

Ordo mensium , eorumque nomina .

1. Θῶθ . <i>Thoth.</i>	7. Φαμενώθ . <i>Phamenoth.</i>
2. Φαωφι . <i>Phaophi.</i>	8. Φαρμουθί . <i>Pharmuti.</i>
3. Αθύρ . <i>Atbyr.</i>	9. Παχών . <i>Pachon.</i>
4. Χοιάχ . <i>Choiac.</i>	10. Πάυνί . <i>Payni.</i>
5. Τυβί . <i>Tybi.</i>	11. Επιφι . <i>Epiphi.</i>
6. Μεχίρ . <i>Mechir.</i>	12. Μεσορῆ . <i>Mesore.</i>

*Quot dies haberet annus
Aegyptiorum .*

C A P . III.

x his omnibus , ex quibus ordinem mensium concinnavimus , evincitur etiam singulos menses tricenis diebus constare . Nihilominus integer annus constabat diebus CCCLXV. non CCCLX. Id autem apparet ex principio Cap. v. Lib. III. pag. 95. m. ibi enim asserit inter diem XXIX, mensis Θῶθ, primo anno imperii Mardocempadi , & diem XVIII. eiusdem mensis anno secundo pariter Mardocempadi, interfuisse dies CCCLIV, his si adiunxerimus dies undecim , qui interponuntur a die XVIII. usque ad XXIX. fient dies CCCLXV. & hi conficiunt integrum annum . Idem etiam potest probari ex tabula motus

tus annui Solis , quam pag. 65. post Cap. II. Lib. III. exhibet , in qua apponit motum , quem Sol conficit uno anno Aegyptiaco , esse graduum 359. 45. 24. 45. 21. 8. 35. & hi sunt gradus , quos Sol peragrat diebus CCCLXV. nam , ut ex tabula apparet , duodecim mensibus , hoc est CCCLX. diebus peragit gradus 354. 49. 43. 19. 15. 6. -- . quinque autem diebus conficit gradus 4. 55. 41. 26. 6. 2. 35. & hi omnes simul compositi fiunt tot gradus , quot apponit peragi a Sole anno Aegyptiaco . Denique annum constari ex diebus CCCLXV. disertis verbis tradit cum pag. 62. M. Lib. III. Cap. II. circa medium , tum in pluribus aliis locis , ut pariter Theon in commentariis in Cap. III. Lib. VI. pag. 281. F.

*De diebus superadditis ,
& intercalaribus.*

C A P. IV.

DICTVM est duodecim menses completi dies CCCLX. quum singuli constent tricenariis diebus : nunc videndum quo pacto integer annus ex diebus CCCLXV. conficiatur , quum non inveniamus nisi duodecim menses ; & sane non fuisse plures duodecim necesse est : menses enim tredecim continerent dies CCCXC. His itaque duodecim mensibus adiungebant quotannis dies quinque , quos quidem dies *Επαγομενας* , hoc est superadditos & intercalares vocabant ; & hoc

hoc manifeste apparet ex pag. 60. m. Lib. 111. Cap. 11. circa initium, & rursus in fine pag. 162. m. quibus in locis tradit anno xxxii. tertiae iuxta Callippum periodi, aequinoctium autumnale contigisse τῇ τρίτῃ τῶν ἐπαγομένων; hoc est, *die tertio superadditorum*, & anno xxxvi. eiusdem periodi contigisse die quarto superadditorum. Hunc quasi parvulum mensem (mensem parvulum voco hoc spatium quinque dierum, quia, ut reliquorum mensium primum diem, νεωμηνίαν appellat eadem pag. 60. m.) inferebant inter ultimum mensem, scilicet Μεσορῆ, & primum, scilicet Θῶθ, quod colligitur ex dicta pag. 60. m. ubi tradit anno xvii. tertiae iuxta Callippum periodi, autumnale aequinoctium contigisse die xxx. mensis Μεσορῆ, occidente Sole: tribus vero annis post, hoc est xx. anno eiusdem periodi contigisse τῇ νεωμηνίᾳ τῶν ἐπαγομένων *primo die superadditorum mane*. Quum itaque annus ex diebus ccclxv. componatur, spatio trium annorum aequinoctium non potest serius contingere, quam tribus circiter quadrantibus unius diei, & hoc spatio distabit secundum aequinoctium a primo; quare evidens est post trigessimam diem ipsius Μεσορῆ, continuo subsequi primum diem superadditorum. Enim vero quintum eorum nusquam legi, sed hoc nihil officit, quum probatum sit dies, qui annum constant, esse ccclxv. propterea necessitate quadam efficitur, ut sint quinque; nam duodecim menses ccclx. dies tantum complectuntur; proinde si solum quatuor esse dicantur, alius utique dies inter alios menses interferendus erit: & hoc pacto unum mensem ex xxxi. diebus constantem conficiemus contra Ptolemaei auctoritatem, quemadmodum diximus; quod si quis his rationibus non moveatur, adeat dictam pag. 62. m. ex qua conie-

coniectura aliqua duci potest, sic rem se habere; nam ibi tradit aequinoctium, quod anno tertio imperii Antonini contigit, die nono mensis $\text{A}\theta\upsilon\rho$, mane una hora fere post ortum Solis distavisse ab aequinoctio, quod anno CLXXVIII . post mortem Alexandri contigit die tertio superadditorum, praeter integros annos dies LXX . hor. 7. quare inter mediam noctem diei tertii superadditorum, & mediam noctem diei octavi ipsius $\text{A}\theta\upsilon\rho$, intercedunt dies LXX . & proinde a media nocte diei tertii superadditorum, usque ad mediam noctem primi diei mensis $\text{A}\theta\upsilon\rho$, recensentur dies LXIII . & LXII . a principio diei quarti superadditorum, usque ad principium ipsius $\text{A}\theta\upsilon\rho$; verum a principio mensis $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$, usque ad principium ipsius $\text{A}\theta\upsilon\rho$, intercedunt dies LX . duo itaque erunt dies usque ad principium ipsius $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$, scilicet quartus & quintus superadditorum. Idem fere arguitur ex pag. 243. F. Lib. x. Cap. iv. circa finem, ubi traditur interfuisse dies fere CLXVII . inter observationem, quae ex pag. 242. F. Lib. x. Cap. iv. circa medium, habita est die xvii . mensis $\text{M}\epsilon\sigma\sigma\omicron\rho\eta$, & eam quae ex pag. 241. F. initio dicti capituli, habita est die xxix . mensis $\text{T}\upsilon\beta\iota$; quare detractis diebus cxl ix . ab initio mensis $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$, usque ad diem xxix . ipsius $\text{T}\upsilon\beta\iota$, supersunt dies xviii . a die xvii . mensis $\text{M}\epsilon\sigma\sigma\omicron\rho\eta$, usque ad ipsum $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$: & rursus detractis diebus xiii . ipsius $\text{M}\epsilon\sigma\sigma\omicron\rho\eta$, reliqui sunt dies v. a fine mensis $\text{M}\epsilon\sigma\sigma\omicron\rho\eta$, usque ad initium mensis $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$: & tot sunt dies superadditi. Denique id colligitur ex Lib. iv. Cap. ix. circa finem pag. 106. m. ubi tradit a die xvi . eiusdem $\text{M}\epsilon\sigma\sigma\omicron\rho\eta$, usque ad ix. mensis $\text{M}\epsilon\chi\acute{\iota}\rho$, praeteriisse dies clxxviii . ex quo deducitur, usque ad primum diem mensis $\text{\Theta}\acute{\omega}\theta$, praeteriisse dies xix . & proinde dies superadditos esse quinque.

*Exquisitius confirmatur series
& mensura mensium.*

C A P. V.

IS positis, rursus confirmatur ordo mensium, quem supra posuimus, & primum ex his tribus ultimis locis, quibus probavimus, dies superadditos quinque existere, ex iisdem etiam patet mensem *Αθύρ* esse tertium, & quintum *Τυβί*, sextum vero *Μεχιρ*, quod pariter ex aliis locis aperte constat; scilicet de ipso *Αθύρ* ex Lib. XI. Cap. III. in fine pag. 262. F. ubi ab observatione de Iove, quae ex pag. 261. M. in principio dicti capituli habita est die XVII. mensis *Επιφί*, usque ad oppositionem Iovis cum Sole, quae ex pag. 255. P. & 260. F. in principio & fine capituli primi Lib. XI. contigit die XX. mensis *Αθύρ*, recenset dies CXXVIII. scilicet dies XLVIII. usque ad Mensē *Θώθ*, & LXXX. ab initio ipsius *Θώθ*, usque ad XX. mensis *Αθύρ*; & proinde usque ad principium ipsius *Αθύρ*, dies LX. nempe duos menses; & propterea ipse erit tertius mensis. De mense *Τυβί* nihil aliud extat, quo locum eius rursus deprehendamus, praeter illud, quod iam attulimus ad probandum dies superadditos esse quinque, & eos post mensē *Μεσορῆ* subsequi. Locus vero mensis *Μεχιρ* comprobatur ex initio Cap. VI. Lib. XI. pag. 268. M. ubi habetur, quod inter observationem, quae ex pag. 263. P. & 268. P. in principio & fine Cap. V. Lib.

Lib. XI. habita est die XXIV. mensis Μεσορῆ , & eam observationem , quae ex pag. 268. M. initio Cap. VI. Lib. XI. habita est die sexto ipsius Μεχίρ , intercesserant dies CLXVII. scilicet dies XI. a die XXIV. ipsius Μεσορῆ , usque ad primum mensis Θώθ , & CLVI. a primo die mensis Θώθ , usque ad sextum ipsius Μεχίρ , & usque ad principium ipsius CL. sive quinque menses ; quare obrem mensis Μεχίρ erit sextus . Rursus quod Φαωφί sit secundus , confirmatur ex pag. 255. P. initio Cap. I. Lib. XI. ibi enim docet duas oppositiones Iovis , quarum prima contigit die primo mensis Επιφί , una hora ante mediam noctem , altera vero mensis Φαωφί die XIII. duabus horis ante mediam noctem distavisse inter se praeter integros annos dies CVI. hor. 23. quare inferitur a die primae oppositionis usque ad primum mensis Φαωφί , praeteriisse dies XCIV. Detractis igitur diebus LXIV. usque ad primum diem mensis Θώθ , supersunt dies XXX. a primo ipsius Θώθ , usque ad primum mensis Φαωφί ; proinde hic erit secundus . Praeterea quod Χοιάκ sit quartus , dignoscitur ex Lib. IV. Cap. V. circa medium pag. 98. M. ubi a die XX. mensis Πάυνί ante mediam noctem unius horae tribus quadrantibus , usque ad secundum mensis Χοιάκ , una hora ante mediam noctem enumerat dies CLXVI. hor. 23. 45. quare subductis diebus LXXV. usque ad primum diem mensis Θώθ , supersunt dies XCI. hor. 23. 45. a primo die mensis Θώθ , usque ad secundum ipsius Χοιάκ , & XC. dies usque ad primum ; scilicet integri tres menses : ergo Χοιάκ erit quartus . Denique Lib. IV. Cap. IX. circa medium pag. 106. P. tradit diem XVI. ipsius Θώθ , distare a die XXIV. mensis Φαμενώθ dies CLXXVII. e converso igitur dies XXIV. mensis Φαμενώθ , distat

dies CLXXXVIII. a die XVI. mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$; & proinde principium mensis $\Phi\alpha\mu\epsilon\nu\theta$ distat a principio mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$ dies CLXXX. qui conficiunt sex menses a principio ipsius $\Theta\acute{\omega}\theta$. Est igitur $\Phi\alpha\mu\epsilon\nu\theta$ septimus mensis.

Collatio mensum Aegyptiorum & Romanorum inexplicabilis.

C A P. VI.

DEINCEPS inspiciendum superest, cui ex nostris quilibet horum mensum respondeat; & ordine, quem posuimus, procedentes, incipiamus ab ipso $\Theta\acute{\omega}\theta$: hic videtur primum nostro Novembri respondere; nam Lib. VII. Cap. III. circa finem pag. 170. F. docet Solem die VII. huius mensis obtinuisse grad. 15. circiter Scorpionis; & proinde hoc anno huius mensis primo die, Sol fuerat circiter in octavo eiusdem signi (praetermitto locum Solis ex tabulis Ptolemaei exactius inquirere, ne frustra prolixior evadam quam par est; sufficit enim locum Solis circiter deprehendere) & ideo die XXI. Sol attingit Sagittarium, quem ad XI. Kal. Dec. attingit; quare mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$ omnino nostro Novembri respondebit.

His, ita deductis ex Ptolemaeo, facile quilibet assentietur; vereor tamen ne quum ex aliis locis evicerimus eundem $\Theta\acute{\omega}\theta$ alii potius mensi respondere, ex hac sententia dimoveatur, ac in dubium

vocare conetur, an hoc loco aliquis lateat error; ideo coniecturis confirmare aggrediar corruptum non esse textum. Et primum quod Sol fuerit in 15. Scorpii, ex eo conicitur, quod dicit fuisse ante ortum Solis hor. 2. 30. & fuisse in meridiano grad. 22. 30. Geminorum; proinde cuilibet apparet, Solem fuisse in 15. circiter Scorpii: & ex tabulis etiam, quas pag. 37. & pluribus sequentibus exhibet, omnino constat Solem fuisse in 15. Scorpii. Praeterea oriebatur grad. 22. 30. Virginis, ex quo per easdem tabulas deprehenditur ibi fuisse Solem. Quod autem fuerit mensis $\Theta\omega\theta$, nihil habeo quo id confirmem; tamen nihil dubito quin fuerit hic mensis, quum etiam legatur in versione Latina, ut pariter alia omnia, & insuper ex plurimis aliis locis, habetur mense $\Theta\omega\theta$ Solem fuisse in Scorpione.

Quemadmodum Lib. IX. Cap. VI. in fine pag. 232. M. ubi tradit hoc duobus locis, in uno, Solem die IX. huius mensis fuisse in 5. 6. Scorpionis; in altero vero, die XXVII. fuisse in 24. 50. eiusdem signi; quare ex utroque loco colligitur Solem attigisse Scorpionem die IV. huius mensis: & propterea ipsum mensem incepisse XV. Kal. Novembris, & ipsi Novembri propiorem esse. Quod autem fuerit in 5. 6. Scorpii, hoc fere pacto comprobatur: dicit Mercurium fuisse vero motu in 14. 6. Librae; & hanc maximam distantiam matutinam Mercurii a Sole, fuisse grad. 21. consequens igitur est, Solem fuisse in 5. 6. Scorpii. Eodem pariter argumento evincitur, die XXVII. mensis $\Theta\omega\theta$, Solem fuisse in 24. 50. Scorpii, quum Mercurius vero motu fuerit in 2. 20. Scorpii, & haec maxima distantia matutina fuerit grad. 22. 30. Praeterea asserit, quod si gradibus, quos obtinebat Sol tem-

tempore primae maximae distantiae matutinae, addantur novem gradus, habebuntur grad. 14. 6. Scorpii; quare tempore quo contigit haec maxima distantia, Sol erat in 5. 6. Scorpii. Iam ut confirmetur, quod diximus, scilicet, quod additis novem gradibus loco ubi erat Sol in prima maxima distantia matutina, habituri effemus grad. 14. 6. sciendum est Ptolemaeum paulo superius deprehendisse maximam distantiam vespertinam Mercurii grad. 21. 40. Sole existente in 27. 50. Leonis. Deinde etiam sciendum est, Apogaeum Excentrici esse in medio illorum punctorum, in quibus maxima distantia vespertina, Sole existente in uno eorum, est aequalis maximae distantiae matutinae, Sole existente in altero eorum. His positis, quum ex his maximis distantibus deprehendat Apogaeum Excentrici esse in 6. Librae, patet maximam distantiam matutinam grad. 21. 40. scilicet aequalem vespertinae, contingere Sole existente in 14. 6. Scorpii; gradus enim 6. Librae sunt in medio grad. 27. 50. Leonis, & 14. 6. Scorpii; proinde satis confirmatum est, addendo gradus, quos addi praecepit, haberi grad. 14. 6. Scorpii. Modo confirmari potest addendos esse gradus novem. Neque enim ex observationibus deprehendit Sole existente in 14. 6. Scorpii, maximam distantiam matutinam esse grad. 21. 40. sed ex aliis duabus maximis distantibus matutinis, quarum altera grad. 21. contigit Sole existente in 5. 6. Scorpii; altera vero graduum 22. 30. contigit Sole existente in 24. 50. Scorpii: quum itaque in gradibus 19. 44. augeatur maxima distantia matutina grad. 1. 30. augebitur grad. -- 40. in gradibus 9. proinde constat addendos esse gradus 9. ipsi loco ubi erat Sol in prima matutina maxima distantia, ut habeatur locus, in quo
So-

Sole existente, contingat maxima distantia matutina aequalis vespertinae: quum autem praeterea constet hunc locum esse in grad. 14. 6. patet, Solem, tempore quo contigit maxima distantia matutina prima, fuisse in 5. 6. Scorpionis.

Rursus Lib. IX. Cap. IX. circa medium pag. 237. M. habetur die XVIII. mensis $\Theta\acute{\omega}\theta$, Solem fuisse in 20. 50. Scorpii: igitur mensis incoepit ad IX. Kal. Novembr. & ad ipsum Novembrem proxime accedit. Nec huic loco mendum affingere possumus; nam quod fuerit in Scorpio, coniectura aliqua duci potest etiam ex eo quod dicit, tempore huius observationis fuisse diem XXII. mensis iuxta Dionysium $\sigma\kappa\omicron\rho\pi\iota\acute{\omega}\nu\omicron\varsigma$, & quatuor diebus post habitam observationem fuisse diem XXVI. eiusdem mensis $\sigma\kappa\omicron\rho\pi\iota\acute{\omega}\nu\omicron\varsigma$; quibus mensibus Sol est semper in eo signo, aut prope abest, a quo denominantur, ut saepius observavi. Praeterea in hac matutina distantia Mercurius erat motu vero in 3. 20. Scorpionis; propterea etiam Sol erat in Scorpione; non enim erat distantia maxima: & licet fuisset, tamen Sol extitisset in eodem signo, quum maxima distantia matutina non excedat grad. 26. ut patet ex tabula maximarum distantiarum Mercurii, quam pag. 299. post Cap. VIII. Lib. XII. exhibet. Nec adduci possum ut credam errorem inesse in designando mense; ibi enim bis repetit fuisse mensem $\Theta\acute{\omega}\theta$, & toties pariter in editione Latina repetitur. Videtis igitur quot loca erroris nomine suspecta forent, nisi concedimus mensem $\Theta\acute{\omega}\theta$ nostro Novembri respondere; nec vero tot locis assertionem hanc confirmare opus fuisset; sed hoc ideo factum est, ne in dubium revocetur ex iis quae deinceps dicturi sumus.

Modo eundem mensem Decembri propiorem esse evincamus. Hoc habetur ex principio Cap. IX.

Lib. IV.

Lib. iv. pag. 105. m. ibi enim tradit Solem die xxvi. huius mensis fuisse in 28. 18. Sagittarii : ex quo colligitur Solem attigisse Capricornum die circiter xxviii. huius mensis : quum vero Sol illum attingat xii. Kal. Ianuarias , patet hunc mensem incepisse viii. Kal. Decembris : & propterea , si ulli ex nostris mensibus , ipsi Decembri comparandus est . Quod fuerit in Sagittario , nemini in dubium cadere potest , quum bis hoc asserat , primum dicens fuisse in fine Sagittarii ; deinde paulo inferius in 28. 18. Sagittarii .

Rursus Luna erat in Geminis , quod duplici ex capite colligitur ; nam & dicit eam fuisse motu medio in 24. & 20. Geminorum : & rursus dicit vero motu fuisse in 28. 17. Geminorum . Si itaque Luna motu vero existeret in 28. 17. Geminorum , Sol utique erat in 28. 18. Sagittarii , quum esset in oppositione , quoniam accidit lunaris eclipsis .

Praeterea Sol tempore quo contigit alia eclipsis , quam inferius affert , distabat ab eo puncto in quo existeret , quando contigit haec eclipsis , grad. 173. 28. atqui in secunda eclipsi erat in 21. 46. Geminorum : igitur in prima erat in 28. 17. Sagittarii .

Similiter ex eodem Cap. ix. circa medium pag. 106. p. m. colligitur , mensem ☉ convenire potius cum nostro Decembri , quum dicat die xvi. ipsius , Solem fuisse in 17. 30. Sagittarii . Quin Sol fuerit in 17. 30. Sagittarii , dubitandum non est ; nam iisdem ac superius rationibus confirmari posset ; hic vero adhuc probabilius redditur , quum hic locus consonet superiori , in quo pariter traditur , Solem hoc mense obtinuisse Sagittarium . Abesse autem omnem suspicionem de mense ☉ oportet ; nam hic bis asserit fuisse mensem ☉ , & semel
fu-

superius ; & insuper tribus pariter locis habetur in editione Latina ; adeo ut inverisimile efficiatur , tot loca corrupta esse : & idem cadit in locum Solis , ut scilicet non ambigatur an fuerit in Sagittario .

Iam mensē ☉ Martio potius respondere evincam ; nam ex principio Cap. v. Lib. iv. pag. 95. M. habetur , quod die xxix. huius mensis , Sol erat in 24. 30. Piscium , & anno sequente die xviii. erat in 13. 45. Piscium . Ex his itaque locis colligitur , Solem attigisse Pisces die circiter quarto huius mensis : ac propterea ipsum mensē incepisse ad xii. Kal. Mart. quare nulli melius quam ipsi Martio comparabitur .

Ne vero quispiam aegre persuasus , eundem mensē nunc Novembri , nunc vere Martio respondere in animum inducat , mendum aliquod potius illapsū esse ; evellenda est omnis erroris suspicio , quo nihil facilius . Nam in eo signo fuisse Solem , initio dicti capitis bis asserit , & repetit etiam in medio eiusdem capitis pag. 98. P. & Theon pariter asserit in commentariis in idem caput , scilicet quod cum contigit prima eclipsis , Sol erat in 24. 30. Piscium ; quum vero contigit secunda in 13. 45. & denique Ptolemaeus , Solem mense ☉ obtinere signum Piscium docet pluribus aliis locis , nempe in fine Cap. vi. Lib. iii. pag. 79. P. ubi demonstrat Solem primo meridie huius mensis primo anno imperii Nabonafari fuisse in --. 45. Piscium , & quod hic demonstravit , repetit in Cap. ii. Lib. vi. pag. 136. M. & in Cap. x. Lib. ix. pag. 238. P. & in Cap. v. Lib. x. pag. 244. P. quibus duobus ultimis locis dicit , Mercurium & Venerem fuisse dicto primo meridie medio motu in --. 45. Piscium , quum hoc motu sint semper in eodem puncto ac Sol . Praeterea pag. 10. M. Cap. vii. Lib. iv.

investigans ubi esset Luna primo meridie ipsius $\Theta\omega^{\theta}$, primo anno imperii Nabonafari, repetit Solem tunc fuisse in $--.45$. Piscium: & insuper cum demonstraverit, Lunam eo tempore fuisse in 11.22 . Tauri, concludit Apocham, idest distantiam Lunae a Sole, fuisse grad. 70.37 . proinde etiam Sol erat in $--.45$. Piscium. His accedit Theon, qui hoc saepius affirmat, scilicet in commentariis in dictum Cap. vi. Lib. III. & in dictum Cap. x. Lib. IX. & in Cap. v. Lib. x. & in Cap. vi. Lib. IV. Quod si addamus versionem Latinam, in qua tot locis quot in editione Graeca Ptolemaei legitur, mense $\Theta\omega^{\theta}$ Solem extitisse in Piscibus, verissimum esse nemo ambiget ibi Solem fuisse; attamen ad uberio-rem comprobationem, coniecturam etiam afferemus.

Quoniam in dicta pag. 95. asserit Lunam eo tempore, quo accidit secunda eclipsis, fuisse in 13.45 . Virginis: necessario sequitur Solem tunc fuisse in 13.45 . Piscium, quum id temporis contingeret eclipsis, & propterea Luna esset in oppositione.

De mense nihil pariter dubitandum est, quum hoc toties asseratur a Ptolemaeo & a Theone. Huc illud etiam accedit, quod toties etiam legitur in versione Latina, quoties apud Ptolemaeum extat in editione Graeca fuisse mensem $\Theta\omega^{\theta}$, ut inverisimile prorsus reputandum sit toties erratum fuisse in editionibus alioqui emendatis, & eo pacto, quo ex Latina versione comprobavi fuisse mensem $\Theta\omega^{\theta}$, adhuc confirmari potest, Solem fuisse in Piscibus; in ea enim toties repetitur Solem fuisse in hoc signo, quoties habetur apud Ptolemaeum.

Si vero etiam Theonem adeamus, comperiemus hunc mensem ab illo, Iunio potius comparari. Animadvertimus enim, quod quum inquirat, qua hora contigerit eclipsis Solis anno MCM. ab imperio

perio Nabonafari, tradit pag. 277. in commentariis in Cap. III. Lib. VI. Solem die XXIII. ipsius $\Theta\omega\theta$ fuisse in 23. 10. 7. Geminorum; propterea Sol attigit Geminos die XXX. mensis praecedentis; quare mensis praecedens definit XII. Kal. Iun. & ipse $\Theta\omega\theta$ incipit XI. Kal. Iun. nulli igitur melius quam Iunio nostro consonat. Dubium autem an Sol fuerit in hoc signo, ex sequentibus coniecturis evelli potest.

Primum enim dicit Solem distavisse ab Apogaeo sui excentrici grad. 17. 40. 7. verum Apogaeum ex Ptolemaeo erat in 5. 30. Geminorum, quod demonstrat Lib. III. Cap. IV. circa medium pag. 72. P. & alibi saepius repetit: efficitur itaque ex his ut Sol fuerit in 23. 10. 7. Geminorum.

Deinde, quum dicat Solem abfuisse 83. 10. 7. a principio Arietis, sequitur eum fuisse in 23. 10. 7. Geminorum. Similiter, quum dicat quod motus verus Solis erat minor motu medio grad. --. 41. 20. constat abfuisse ab Apogaeo grad. 17. 40. 7. sive quod fuerit in 23. 10. 7. Geminorum; ex tabula enim prosthaphaereson, quam Ptolemaeus pag. 78. post Cap. V. Lib. III. nobis exhibet, motus verus Solis minor est motu medio grad. --. 41. 20. quum tot gradus distat ab Apogaeo.

Rursus docet, quod si a medio Solis motu detrahamus grad. --. 41. 20. scilicet prosthaphaeresim, quae contingit Sole existente in eo puncto, colligemus Solem vero motu fuisse in 22. 28. 47. Geminorum; quare Sol erat in 23. 10. 7. Geminorum medio motu.

Praeterea asserit Lunam motu vero, qui minor erat eiusdem medio grad. 3. 50. 8. in 19. 19. 59. Geminorum; quare ex hoc sequitur eam motu medio fuisse in 23. 10. 7. Geminorum; ut etiam ipse

dicit disertis verbis, scilicet Lunam medio motu in in 23. 10. 7. Geminorum fuisse : igitur , quum contingeret tunc coniunctio media , ibi etiam erat Sol medio motu .

Demum saepius in commentariis in idem caput pag. 281. M. & F. repetit , Solem fuisse in Geminis postquam deprehendit quo tempore contigerit vera coniunctio ; quod enim agat de eadem coniunctio-
ne, nullum adest dubium, quum haec contigerit eodem anno MCXII. ab imperio Nabonafari die XXIV. eiusdem ☉^h .

De mense non videtur ambigendum , nam dicta pag. 277. tradit, fuisse mensem ☉^h ipse Theon ; & dicta pag. 281. M. & F. ter repetit coniunctionem veram contigisse die XXIV. huius mensis. Quibus positis , satis constat hunc mensem Iunio propiorem esse .

Ultimo tandem probatur, hunc mensem Augusto propiorem esse . Ad hoc unico Ptolemaei loco utar ; ille enim pag. 239. Lib. x. Cap. 1. circa medium, observavit die XI. mensis ☉^h , maximam distantiam matutinam Veneris a Sole existente in 5. 45. Leonis ; quare Sol attigit hoc signum die circiter quinto mensis ☉^h , & ipse mensis incoepit XVII. Kal. Augusti : proinde, etsi nulli ex nostris mensibus omnino conveniat, tamen Augustum propius accedit, quam ad ullum alium .

Vt autem omnes facilius persuadeantur sic rem se habere, recensebimus errores, quos in hac editio-
ne inesse fatendum est , nisi concedatur Solem fuisse in Leone . Primum asserit hanc maximam distantiam matutinam fuisse grad. 47. 15. & Venerem motu vero in 18. 30. Geminorum fuisse . Si igitur Sol non erat in 5. 45. Leonis , aut distantia non erit grad. 47. 15. etsi matutina distantia non est tot
gra-

graduum , etiam vespertina non erit grad. 47. 15. Hoc itaque alium errorem (ut praetermittam alium rursus errorem , qui ex hoc oriretur , ne longius quam par est digrediar) involueret ; nam distantiam vespertinam aequalem esse matutinae opus est ; aut ei maxima distantia matutina tot est graduum . Venus ipsa non erit motu vero in 18. 30. Geminorum , & ex hoc pariter emergit alius error scilicet in maxima distantia vespertina , Venus motu vero non fuerit in 1. 30. Tauri ; nam Apogaeum excentrici Veneris erat in 25. Tauri , & esse debet in medio punctorum , in quibus Sol est in maximis distantis , matutina scilicet & vespertina . Si itaque tempore , quo contigit maxima distantia matutina , Venus non erat in 18. 30. Geminorum , nec in vespertina erat in 1. 30. Tauri motu vero . Ex hoc igitur capite duo alii errores , ut minimum consequentur .

Deinde Apogaeum est in 25. Tauri , in quo proculdubio non decipimur , quum hoc demonstratur ex his observationibus , & ipse expresse asserat in fine dicti capituli primi Lib. x. & praeterea repetat in Cap. 11. Lib. xi. pag. 240. p. & quamplurimis aliis locis , quibus , si Apogaeum non esset in 25. Tauri , multi alii errores affingendi essent . Hoc igitur posito , si Sol non erat in 5. 45. Leonis , tempore quo contigit maxima distantia matutina , nec tempore maximae distantiae vespertinae erit in 14. 15. Piscium ; alioquin Apogaeum non esset in medio punctorum , in quibus existebat Sol tempore maximarum distantiarum , quod dici minime potest .

Animadvertendum est frustra quem suspicari posse de errore in maximis distantis ; nam etsi concedamus esse minores ; nihil tamen hoc relevat .

Pri-

Primum enim non possunt esse minores grad. 45. 14. ut ex tabula maximarum distantiarum Veneris, quam pag. 299. post Cap. VIII. Lib. XII. exhibet, apparet; quare nihilominus Sol esset in Leone: & licet pauciorum graduum esse supponeretur, ad summum illud evinceretur, scilicet, Solem fuisse in Geminis: & quidem parvi interest, quod Sol non sit in Leone, si tamen Sol fuerit in Geminis, & superius probatum est fuisse in Sagittario; & in Piscibus hoc mense. Maior autem quam grad. 47. 15. maxima distantia matutina esse non potest, ut ex tabula patet: & licet concederetur esse maiorem, nihil tamen prodesset; nam, ut Sol esset tunc in Sagittario, aut in Piscibus, opus esset, ut supponeretur distantia graduum fere 180. aut etiam plurium, quod admitti non potest; quum cuilibet animum adiciendi ad observandos motus Veneris, compertum sit, eam nonnisi certis gradibus digredi a Sole, non vero per semicirculum; aut, si distantia non sit graduum circiter 180. & Sol sit in Sagittario, vel in Piscibus: Venus motu vero non erit in 18. 30. Geminorum, quod quot errores involuat, dictum est. Iam constat, quod, si non concedamus, Solem fuisse in 5. 45. Leonis; tres alios errores iniiciemus huic editioni, & his addendus erit & alius in editione Theonis in commentariis in dictum caput primum Lib. X. quo loco confirmatur, Solem tempore maximae distantiae matutinae, fuisse in 5. 45. Leonis: & insuper quatuor aliis locis errores addentur ad minimum in versione Latina. Verum, quia de loco Solis, his argumentis demonstrato, nemo possit ambigere; conabimur, prout licuerit, fuscipionem a mense etiam avertere. Quod fuerit mensis $\Theta\omega\theta$, probabile efficitur, cum quia etiam in versione Latina legitur fuisse diem

diem xi. mensis Θώθ; tum quia licet ponamus fuisse alium mensem, non tamen consequeremur mense Θώθ Solem esse in Piscibus, quum dicat Solem fuisse in 14. 15. Piscium, tempore maximae distantiae vespertinae, quae contigit die xxi. mensis Φαρμουθί; quare nullo modo Sol mense Θώθ erat in Piscibus: quod si velimus Solem mense Θώθ fuisse in Piscibus, admittendus erit alius error in designando mense quando contigit maxima distantia vespertina. Ex his, quae huc usque demonstrata sunt, manifestum fit, nulli certo mensi respondere Aegyptiorum menses, nec opus esset de singulis idem probare; nam quando docuimus mensem Θώθ respondere Novembri, necesse est, ut tunc Φαωφί Decembri, Αθύρ Ianuario, Χοιάκ Febuario, Τυβί Martio, Μεχίρ Aprili, Φαμενώθ Maio, Φαρμουθί Junio, Παχών Iulio, Παύνι Augusto, Επιφί Septembri, Μεσορῆ Octobri, respondeat. Quando vero ipsum Θώθ cum Decembri potius convenire dictum est, etiam Φαωφί cum Ianuario, Αθύρ cum Febuario, Χοιάκ cum Martio, Τυβί cum Aprili, Μεχίρ cum Maio, Φαμενώθ cum Junio, Φαρμουθί cum Iulio, Παχών cum Augusto, Παύνι cum Septembri, Επιφί cum Octobri, & denique Μεσορῆ cum Novembri convenisse ex ordine, quem supra posui, necessarium est: ita pariter e sede mutandi erunt quando probavimus mensem Θώθ respondisse Martio, aut Junio, aut Augusto. Hos tamen & ceteros omnes menses nulli ex nostris certo mensi respondere demonstrabimus, ut magis assertionem confirmemus; ut plurimum tamen nuda Ptolemaei auctoritate contenti erimus, ne superflua farragine scriptio nostra longius, quam ipsa res postulet, protrahatur.

Et primum iuxta ordinem de mense Φαωφί verba faciemus, qui quidem an semper alicui certo

μεν-

mensi nec ne respondeat, dignosci non potest, quum semel tantum de eo agat, nempe pag. 171. m. Lib. vii. Cap. iiii. in fine; ex hoc tamen loco colligitur, aliquando nostro Decembri respondisse; nam tradit die xvi. ipsius, Solem fuisse in 26. Sagittarii; proinde Sol attigit Capricornum die xxi. circiter mensis *Φαωπί*, quo pariter die nostri Decembris attingit.

Tertius vero mensis scilicet *Αθύρ*, ex pluribus locis nostro potius Septembri consonare videtur, videlicet ex Lib. iiii. Cap. i. in fine pag. 62. m. & Lib. iiii. Cap. iv. circa initium, pag. 72. m. quibus additur & Nicolaus Cabasilla in Commentariis in dictum Cap. iv. Lib. iiii. In his itaque locis habetur die ix. huius mensis, contigisse aequinoctium autumnale; quum vero illud contingat xi. Kal. Octobr. manifestum evadit, ipsum mensem incepisse Idibus Septemb. & propterea mensis *Αθύρ* ipsi Septembri potius convenit. Idem fere comprobant alia loca, scilicet in medio Cap. vi. Lib. iiii. pag. 77. f. & apud Nicolaum Cabasillam in Commentariis in hoc caput, ubi dicitur aequinoctium pariter autumnale contigisse die vii. huius mensis: deinde in principio Cap. xii. Lib. v. pag. 123. p. ex cuius observatione, patet Solem fuisse in 7. gradu Librae; praeterea in principio Cap. vii. Lib. ix. pag. 233. p. habetur die xiv. Solem fuisse in 9. 15. Librae. Igitur mensis *Αθύρ*, Septembri respondebit, seu verius Octobri; quum ex hoc loco deducatur, mensem incepisse xiv. Kal. Octobris, & hoc etiam assequimur ex pag. 239. m. Lib. x. Cap. i. circa finem, & ex Theone in commentariis in idem caput, quum ibi deprehendatur die xxi. Solem obtinuisse grad. 17. 50. 30. Librae. Denique initio Cap. i. Lib. xi. pag. 255. p. habetur die xx. istius mensis
con-

contigisse oppositionem Iovis existentis in 14. 23. Arietis, & repetit in fine eiusdem capitis pag. 260. r. igitur tunc Sol erat in 14. 23. Librae; proinde Sol attingit Libram circiter die vi. mensis *Aθύρ*, & ipse incepit ad xvi. Kal. Octobris.

Modo idem mensis Ianuario respondere videtur in medio Cap. 111. Lib. vii. pag. 169. r. ibi namque traditur die xxix. huius mensis Solem fuisse in 7. Aquarii: ex quo constat Solem attingisse Aquarium circa diem xxi. aut xxii. mensis, quo die pariter nostri Ianuarii attingit illud signum. Rursus idem fere evincitur ex initio Cap. ix. Lib. xi. pag. 252. r. quum hoc loco tradatur die xx. Solem fuisse in 23. 54. Capricorni: ex hoc deducitur mensem *Aθύρ* incepisse vi. Kal. Ianuarii; propterea ad ipsum Ianuarium proxime accedit.

Ex alio denique loco colligitur, eundem mensum nostro Aprili propiorem esse; nam initio Cap. xiii. Lib. v. pag. 125. m. docet die xxvii. huius mensis, Solem obtinuisse grad. 27. 3. Arietis: ex quo infertur mensum incepisse xii. Kal. April. & proinde ipsi Aprili potius respondere.

Mensus vero qui dicitur *Χοιάκ*, ex medio Cap. v. Lib. iv. pag. 98. m. comparari potest cum Novembri, seu verius cum Octobri; nam die ii. huius mensis, Sol existebat in 25. 10. Librae: hinc colligitur die vii. Solem attingisse Scorpionem, quem attingit xii. Kal. Novembris; igitur mensum incepit Idibus Octobris; quamobrem quisque, ut libuerit, vel ipsi Octobri, vel Novembri consonare dicat.

Ex altero vero loco, scilicet ex pag. 231. r. Lib. ix. Cap. vi. circa medium, probatur eundem mensum Februario propiorem esse; ibi enim, postquam observavit maximam distantiam matutinam,

Mercurii, tradit Solem die xvii. huius mensis obtinere grad. 18. 10. Aquarii. Sol itaque attigit Aquarium circiter diem xxix. mensis praecedentis; & proinde mensis praecedens conveniebat cum Ianuario, & ipse *Xoiax* cum Februario; nam ex hoc loco deducitur, illum incepisse ad ix. Kal. Februarii.

Mensis *Tvβi* cum Novembri tum Decembri, sed potius Decembri respondere dici potest ex oppositione Martis, quam initio Cap. vii. Lib. x. pag. 245. f. & Theon in commentariis in idem caput asserunt. Haec contigit die xxvi. huius mensis, Marte existente in 21. Geminorum, & consequenter Sol erat in 21. Sagittarii; itaque Sol attigerat Sagittarium ad quintum diem huius mensis, & ipse mensis inceperat xv. Kal. Decembris; quare ipsi Decembri propior existet hic mensis. Nec vero absimile illud est, quod dicunt Ptolemaeus initio Cap. iv. Lib. x. pag. 241. f. Solem die xxix. extitisse in 22. Sagittarii; & rursus initio Cap. ii. Lib. x. pag. 240. p. fuisse die secundo eiusdem mensis in 25. 30. Scorpii, & Theon in commentariis in haec capita: ex quibus deducitur mensem incepisse postridie Idus Novembris.

Iam probatur Februario proximum esse; initio enim Cap. iv. Lib. vi. pag. 142. m. habetur die secundo huius mensis Solem fuisse in 5. 8. Aquarii; ex quo constat Solem attigisse Pisces ad diem xxvii. ipsius *Tvβi*, & ipsum mensem incepisse viii. Kal. Februarii; quare ipsi Februario aptius assimilatur. Rursus initio Cap. vii. Lib. xi. pag. 269. f. habetur die xiv. huius mensis Solem fuisse in 6. 10. Piscium; quare Sol attigerat eos die viii. & ipse mensis incepit xv. Kal. Martii. Diximus die xiv. Solem fuisse in 6. 10. Piscium, licet in editione Grae-

Graeca legatur ἰβ ἑσπέρας, idest *duodecimo die, vespere existente*: quamvis enim initio capitis sic legitur, in fine tamen legitur ἰδ ἑσπέρας, idest *die decimoquarto, vespere existente*, & huic lectioni concors est versio Latina cum in principio tum in fine dicti capitis. Alia etiam ratione defenditur huiusmodi emendatio; sed prius expurgandus est ab errore alius locus in fine eiusdem capitis, ubi legitur a die huius observationis, quae vespere habita est usque ad oppositionem Saturni, quae ex initio Cap. v. Lib. xi. pag. 263. P. & pag. 270. F. Lib. xi. Cap. vii. circa finem contigit die xxiv. mensis Μεσορῆ, praeteriisse praeter integros annos ἡμέρας σῆε. ε. δ. idest *dies cccxv. xlv.* ubi legendum puto ἡμέρας σῆθ ε δ, idest *dies cccxix. xlv.* tum quia ita legitur in editione Latina, tum quia etiam si observatio habita fuisset die xii. mensis Τυβί; tamen non interfuissent dies cccxv. xlv. sed cccxi. xlv. ut ex mensium ordine facile est percipere; quare nihilominus emendandus esset locus. Quod si supponamus observationem habitam fuisse die xiv. interfuerunt dies cccxix. xlv. ut legit Georgius Trapezuntius. Hoc igitur posito, nempe quod interfuerint dies cccxix. necessitate ordinis mensium efficitur, ut observatio habita fuerit die xiv. ut dicebamus.

Demum ex Lib. iiii. Cap. vii. in fine pag. 170. M. hunc mensem ipsi Martio penitus respondere dicendum est; nam ibi tradit die quinto Solem fuisse in 15. Piscium, & propterea ad diem xx. aut xxi. mensis Sol attingit Arietem, quo die nostri Martii pariter attingit.

Mensem Μεχίρ cum Decembri potius comparo, adductus ex pag. 239. F. Lib. x. Cap. i. circa finem, ubi affertur maxima distantia vespertina Veneris,

neris, quae contigit die IX. huius mensis, Sole existente in 2. 15. Capricorni; quare ad VII. diem mensis illum attigit, & ipse *Μεχίρ* exordium sumpsit XVIII. Kal. Ianuarii; proinde nulli quidem ex nostris mensibus consonat; sed, si ulli comparandus est, nulli alii quam Decembri propior est. Idem etiam comprobatur ex initio Cap. VI. Lib. XI. pag. 268. M. ubi dicitur: die VI. eiusdem mensis Sol fuisse in 28. 41. Sagittarii: ex quo deducitur mensem incepisse XIX. Kal. Ianuarii, quum constet attigisse Capricornum circiter diem ipsius octavum.

Illud hic admonendum censeo, quod dixi in fine dicti capituli primi Lib. X. Solem fuisse in 2. 15. Capricorni, licet ibi legatur ita: ὁδε μέσος ἡλίου ἐπ᾿ ἤχεν παρθένου μοιρᾶς ἰβ ιε: idest, *Sol vero medio motu obtinebat Virginis grad. 12. 15.* legendum enim puto ἀιγόκερσ μοιρᾶς β ιε, idest *Capricorni grad. 2. 15.* quemadmodum legit Georgius Trapezuntius, & pariter in ipsa Graeca editione legitur paulo inferior. Rationes autem, quibus adducor, sunt: primum Apogaeum excentrici Veneris erat tempore earum observationum in 25. Tauri, & Perigaeum eiusdem in 25. Scorpii; quod proculdubio procedit; nam hoc demonstrat ex his duabus maximis distantibus, & superius ex aliis duabus demonstraverat, & praeterea hoc asserit initio Cap. I. Lib. X. pag. 240. P. & multis aliis in locis, & ipse Theon in commentariis in idem caput primum Lib. X. & Cap. I. Lib. eiusdem. Hoc igitur posito, quum habeatur, quod tempore maximae distantiae matutinae Sol fuerit in 17. 50. 30. Librae: ex fine eiusdem capituli primi Lib. X. necessario sequitur Solem tempore maximae distantiae vespertinae, scilicet die nono mensis *Μεχίρ*, fuisse in 2. 15. Capricorni, ut Apogaeum sit in medio horum punctorum.

storum . Quod autem tempore maximae distantiae matutinae extiterit Sol in 17. 50. 30. Librae , in dubium revocandum nequaquam videtur , quum bis hoc afferat , nempe semel cum vult statuere ubi sit Apogaeum , & iterum cum proponit observationem : praeterea bis afferit has maximas distantias fuisse grad. 47. 30. 30. quare , quum Venus motu vero esset in -- . 20. Virginis , motu medio erat in 17. 50. 30. Librae , & ibi etiam Sol . Deinde tempore maximae distantiae vespertinae , Venus motu vero erat , ut ipse ait in 19. 36. Aquarii ; quapropter , quum haec distantia debeat esse grad. 47. 30. 30. necessario erit motu medio in 2. 15. Capricorni , & ibi etiam Sol .

Denique manifestus deprehenditur error ; nam si Sol fuisset in 12. 15. Virginis , haec maxima distantia Veneris fuisset grad. 157. 21. Venus enim erat in 19. 36. Aquarii : tot autem graduum distantia Veneris a Sole repugnat cum sensui , tum ipsi tabulae maximarum eius distantiarum , quam pag. 299. post Cap. VIII. Lib. XII. nobis exhibet .

Ex dictis patet corrigendum esse Theonem in commentariis in dictum Cap. I. Lib. X. ubi habetur , maximam distantiam matutinam fuisse grad. 17. 30. 30. & legendum 47. 30. 30. ut pariter ubi dicit , Solem tempore maximae distantiae matutinae fuisse in 2. 15. Tauri , legendum in 2. 15. Capricorni .

Rursus idem mensis proxime ad Ianuarium accedere videtur ; nam ex fine Cap. III. Lib. VII. pag. 171. P. colligitur mensem Μεχιρ incepisse VII. Kal. Ianuarii ; quum ibi tradatur die XV. Solem fuisse in 20. Capricorni ; & ex pag. 171. M. eodem capite in fine , quum ibi tradatur die XVIII. fuisse in 23. eiusdem Signi ; & consequenter ex his locis infertur , Solem attigisse Aquarium circiter

citer diem xxvi. ipsius Μεχίρ, quem attingit xii. Kal. Februarii.

Ultimo tandem probatur idem mensis Martio propior; nam initio Cap. iI. Lib. iII. pag. 60. m. & pag. 61. m. eiusdem capituli in medio & fine pag. 62. f. tradit aequinoctium vernum contigisse die xxvii. huius mensis: ex quo fit ut mensis inceperit vii. Kal. Martii. Idem fere evincitur ex initio dicti Cap. iI. pag. 60. f. quo loco tradit, aequinoctium vernum contigisse die xxix. huius mensis; quare infertur mensis incepisse ix. Kal. Martii. Non absimili modo evincitur pariter ex fine Cap. ix. Lib. iv. pag. 106. f. ubi dicit, die ix. Solem fuisse in 26. 17. Piscium; & propterea Sol attingit Arietem ad xiii. diem mensis Μεχίρ, & mensis ipse inceperit vii. Idus Martii.

Septimum mensis, idest Φαμενώθ, Theon quidem indicat nostro Decembri proximum esse, dum pag. 285. p. in commentariis in Cap. iII. Lib. vi. tradit die sexto ipsius Solem fuisse in 3. 10. 13. Sagittarii; quare die iII. Sol attingit Sagittarium, & mensis inceperit xiii. Kal. Decembris. Nec multum negotii faceffit locus eiusdem Theonis, in quo legitur mensis Φαμενώθ *die primo*; quia etiam si locum mendosum non esse concedatur; tamen non multum discrepabit. Sed puto legendum *die sexto*, ut ipse quinquies repetit. Quin etiam a die ix. mensis Θωθ usque ad diem quo contigit haec eclipsis, enumerat dies CLXXVII. quare, quum mensis Φαμενώθ ex ordine, quem posuimus, sit septimus (nec vero alio in loco collocari potuerit, licet admittatur fuisse diem primum, & a die ix. mensis Θωθ usque ad eum diem, praeteriisse dies CLXXVII.) sive sextus ab ipso Θωθ, ut

ut Theon hoc loco dicit; repugnat, quod sit primus eius dies; sed necesse est ut sit sextus.

Ptolemaeus vero eundem mensem Ianuario propiorem esse indicat; nam pag. III. P. Lib. v. Cap. III. circa initium tradit die xxv. Solem fuisse in 16. 27. Aquarii: & in fine Cap. VII. Lib. IX. pag. 233. P. die XIX. fuisse in 10. Aquarii: ex quibus locis colligitur Solem attigisse Aquarium die IX. & proinde mensem incepisse Idibus Ianuarii: &, quod die xxv. fuerit Sol in 16. 27. Aquarii etiam Theon in commentariis in dictum Cap. III. asserit. Idem fere evincitur initio Cap. VI. Lib. IX. pag. 231. M. & in fine Cap. VII. Lib. IX. pag. 233. P. & ex Theone in commentariis in dictum Cap. VI. ubi habetur die XVI. fuisse in 9. 45. Aquarii, & ex initio Cap. VI. Lib. IX. ubi asserit die XVIII. Solem fuisse in 10. Aquarii: ex quibus locis infertur mensem incepisse ad XIX. Kal. Februarii.

Modo ex eodem Ptolemaeo Aprili propiorem esse apparet, quum in medio Cap. VI. Lib. IX. pag. 232. P. tradat, die xxx. huius mensis Solem fuisse in 29. 30. Arietis, & proinde Sol attigit Arietem die primo ipsius: quod etiam manifestum fit ex initio Cap. I. Lib. III. pag. 60. P. ubi dicit die primo contigisse aequinoctium vernalis: hinc fit ut mensis inceperit XII. Kal. Aprilis; quare huic potius comparandus videtur; cum eo enim plures dies communes habet quam cum alio.

Modo vero Iunio prorsus respondere probatur ex fine Cap. I. Lib. III. pag. 62. P. ubi dicitur Solstitium aestivum contigisse die XXI. huius mensis, quo etiam die nostri Iunii contingit; nec multum discrepat, quod deducitur ex Cap. IX. Lib. IV. pag. 106. P. ibi enim tradit Solem
tem-

tempore quo contigit eclipsis, quam observavit die xxiv. fuisse in 21. 46. Geminorum; quare constat Solem attigisse Geminos die tertio, & mensem incepisse xiv. Kal. Iunii.

Iulio etiam propior probari potest ex medio Cap. XIII. Lib. v. pag. 125. f. ubi habetur die xvii. Solem fuisse in 18. 12. Cancri; & proinde mensis incepit x. Kal. Iulii; quare merito ipsi Iulio consonare dicetur potius, quam alii.

Augusto demum potius respondere indicat initio Cap. v. Lib. iv. pag. 95. f. ubi dicit die xv. Solem fuisse in 3. 15. Virginis, & eadem repetit Theon in commentariis in idem caput, ex hoc enim deducitur Solem attigisse Virginem die xii. & ideo mensis incepit iv. Idibus Augusti.

Octavus, qui ex ordine est *Φαρμουθι*, Februario propior deprehenditur circa initium Cap. III. Lib. x. pag. 240. f. hic enim traditur duobus locis Solem hoc mense fuisse in 25. 3. Aquarii, in altero quidem dicitur ibi fuisse die secundo, in altero die iv. quare Sol attigit Pisces die vii. aut ix. huius mensis; proinde patet hunc mensem incepisse xv. Kal. Martii, & Idibus Februarii, & eodem pariter argumento colligitur eundem mensem incepisse xvi. Kal. Martii, quum initio Cap. vii. Lib. x. habeatur die vi. contigisse oppositionem Martis existentis in 28. 50. Leonis, & proinde Sol fuerit in 28. 50. Aquarii.

Iam vero ex observationibus quas affert pag. 98. m. Lib. iv. Cap. v. circa medium, & pag. 167. p. Lib. vii. Cap. II. circa medium, ut pariter Theon in commentariis in idem caput, & pag. 239. m. Lib. x. Cap. I. in principio, ex quibus habetur huius mensis die xix. Solem fuisse in 14. 5. Piscium & die ix. in 3. 3. & die xxi. in 14. 15. colligitur So-

Solem attigisse Pisces die VI. VII. VIII. & proinde mensẽm incepisse XIV. XV. & XVI. Kal. Martii; propterea ipsi Martio propior est. Quod si quis religiosus nimium, cum Februario potius consonare dicat, praesertim quando probatur incepisse XVI. Kal. Martii, nihil moror; nam & supra Februario comparavimus; licet deprehendissemus illum incepisse XVI. & XV. Kal. Martii.

Quoniam vero initio Cap. v. Lib. v. pag. 112. r. habetur die XI. eiusdem mensis, Solem fuisse in 7. 45. Tauri, colligitur Solem attigisse Taurum die IV. ipsius, & mensẽm incepisse XIV. Kal. Maii; ideo mensẽm $\Phi\alpha\rho\mu\epsilon\nu\theta\acute{\iota}$ rectius Maio comparabimus. Nec obstat Pappus in commentariis in hoc caput, ubi legitur, Solem fuisse $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}$ $\kappa\rho\iota\omicron\upsilon$ $\mu\omicron\tau\iota\varsigma$ ξ ϵ δ , idest in grad. 7. 45. Arietis; quia legendum est $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}$ $\tau\acute{\alpha}\upsilon\rho\upsilon$ $\mu\omicron\iota\pi\acute{\alpha}\varsigma$ ξ ϵ δ , idest grad. 7. 45. Tauri; quod etiam paulo inferius in ipso Pappo legitur; nec solum moveor ad emendandum locum, ex eo quod ita legatur in Pappo, & ter in Ptolemaeo, cum in editione Graeca, tum in Latina; aliae enim multae adsunt coniecturae. Primum enim dicit Lunam fuisse vero motu in 21. 27. Piscium, & distavisse a Sole 313. 42. ad consequentia: Sol igitur erat in 7. 45. Tauri. Praeterea ex systemate Ptolemaei idem evincitur; nam Luna distabat ab Apogaeo sui excentrici grad. 271. 4. & addito integro circulo, sive grad. 360. fit eius distantia graduum 631. 4. quare Aepocha, hoc est distantia medii motus Lunae a medio Solis, quae necessario est dimidium distantiae ab Apogaeo, erit 315. 32. sed Luna erat medio motu in 22. 13. Piscium; Sol itaque erat medio motu in 6. 41. Tauri.

Iam quod idem mensis Iunio propior sit, probari videtur ex medio Cap. VI. Lib. IX. pag. 232. r. ubi

ubi habetur die v. Solem fuisse in 2. 50. Geminorum: ex hoc enim colligitur Solem attigisse Geminos die fere secundo, & ipsum mensē incepisse XIII. Kal. Iunii; & ideo Iunio potius respondet.

Mensis Παχών, qui deinceps sequitur, Martio aut Aprili respondere tantummodo probatur; nam initio Cap. VII. Lib. IX. pag. 233. P. tradit die XIX. ipsius, Solem fuisse in 11. 5. Arietis: ex quo infertur Solem eum attigisse die VIII. mensis; quod etiam in fine Cap. II. Lib. III. pag. 62. P. ibi enim refert eodem die VIII. contigisse aequinoctium vernal: deinde initio Cap. V. Lib. XI. habetur pag. 263. P. quod die septimo eiusdem mensis contigit oppositio Saturni existentis in 1. gradu Librae; quare eo die Sol erat in 1. Arietis, illumque eo pariter die attigit, & ipse mensis incepit, ut ex his locis infertur, pridie Idus, & ipsis Idibus Martii; ideo & Martio & Aprili consonat.

Aprili propior est mensis Παύσι, ex medio Cap. V. Lib. IV. pag. 98. P. ubi habetur, quod die XX. Sol erat in 13. 15. Tauri; quamobrem Sol eum attigit ad diem octavum ipsius, & mensis incepit XV. Kal. Maii: ideo cum ipso Aprili melius comparatur, cum eo enim plures dies communes habet.

Hunc ex Lib. V. Cap. V. circa medium pag. 114. P. & ex commentariis Pappi in idem caput Iulio consonare dicendum est; traditur enim die XVII. ipsius, Sol fuisse in 12. 15. Cancrī; proinde Sol eum attigit die quinto, & mensis incepit XV. Kal. Iulii; ideo ipsi Iulio propiorem esse dico.

Denique Augusto propior dici potest ex fine Cap. VI. Lib. IX. pag. 232. M. ubi refert die XXX. mensis, Solem fuisse in 27. 50. Leonis: ex hoc itaque

itaque apparet, Solem attigisse hoc signum circiter diem tertium, & ipsum mensem incepisse ad xiv. Kal. Augusti; ideo Augusto potius consonat.

Vndecimus mensis scilicet *Ἐπιφί*, Maio potius quam alii similis probatur; nam Solem attigisse Geminos ad diem xi. circiter, colligitur ex initio Cap. vi. Lib. ix. pag. 231. m. & ex fine Cap. vii. Lib. ix. pag. 233. f. ubi habetur die xx. huius mensis, Solem fuisse in 10. circiter Geminorum; & ex initio Cap. viii. Lib. x. ubi habetur die xv. Solem fuisse in 15. 27. pag. 251. f. & ex Lib. ix. Cap. ix. circa initium pag. 236. p. ubi tradit die xii. Solem fuisse in 2. 34. quod deducitur ex eo, quod dicit contigisse oppositionem Martis existentis in 2. 34. Sagittarii: & ex hoc infertur mensem incepisse v. Idus Maii, & ideo ipsi comparatur. Animadvertendum nos ultimo loco dixisse oppositionem Martis contigisse die xii. licet initio dicti Cap. vii. Lib. x. legatur contigisse die secundo. Rationes autem quibus ad hoc adducimur, attulimus, quum mensem *Ἐπιφί* in sua sede collocavimus. Iam, quum initio Cap. v. Lib. xi. pag. 263. p. tradat die xviii. contigisse oppositionem Saturni existentis in 9. 40. Sagittarii, & consequenter Solem extitisse in 9. 40. Geminorum, colligitur Solem attigisse illud signum die ix. & mensem incepisse iii. Idus Maii: & idem etiam infertur ex fine Cap. vii. Lib. ix. pag. 233. f. ubi dicit, Solem die xix. fuisse in 10. Geminorum. Nec vero multum discrepat initio Cap. vi. Lib. ix. pag. 231. m. ubi tradit die xviii. Solem obtinuisse grad. 10. ex hoc enim infertur Geminos attigisse ad diem viii. & mensem incepisse pridie Idus Maii. Iphis denique Idibus incepisse constat, quum Lib. x. Cap. ii. circa initium

pag. 240. P. & Theon in commentariis in idem caput, referant, die secundo Solem fuisse in 25. 24. Tauri; ex his enim deducitur Solem attigisse Geminos ad diem septimum; ideo potius cum Maio conveniet.

Iam idem mensis Augusto propior videtur; nam Lib. v. Cap. III. circa medium pag. III. M. habetur quod die XVI. erat in 10. 27. Leonis motu medio; quare Sol eum attigerat die VI. & mensis incepérat XVII. Kal. Augusti; ideo Augusto aut Julio etiam, ut quisque velit comparet, hunc menssem. Nec vero ullus occurrat dicens Solem non fuisse in 10. 27. Tauri, quum ibidem legatur Solem motu apparenti fuisse κατὰ Λέοντος μοίρας ἤ' 5' 13' hoc est in grad. 18. 35. Leonis. Primum enim etiam si admittamus Solem tunc obtinuisse grad. 18. 35. Leonis, nihil officit mihi; nam ex hoc sequetur, hunc menssem ad Augustum propius accedere, & incepisse IX. Kal. Augusti; deinde ibi legendum est μοίρας ἤ' 5' 13', idest grad. 8. 35. quemadmodum legit Georgius Trapezuntius, cui ut assentiatur, facit illud, quod etiam in editione Graeca saepius legitur hoc; primum enim dicit Solem obtinuisse primas partes Leonis: quod si fuisset in 18. aut illum medias, aut extremas partes obtinere dixisset: deinde dicit Solem medio motu fuisse in 10. 27. & denique motu vero in 8. 20. Quibus positis, ex tabula parallaxeon, quam pag. 131. post Cap. XVI. Lib. v. nobis exhibet, evidens est, Solem motu apparenti minime obtinere potuisse grad. 18. 35. cum ex ea numquam tanta Solis parallaxis contingat: quinimo deprehenditur ex dicta tabula, Solem motu apparenti obtinuisse grad. 8. & aliquas unius gradus sexagesimas paulo plures, quam viginti. Deinde moveor etiam ex eo, quod dicit

dicit Lunam motu vero , ut pariter motu apparenti fuisse in 12. 20. Tauri , & distavisse a motu apparenti Solis grad. 86. 15. igitur Sol erat in 8. 35. Leonis . Praeterea Luna erat fere in Meridiano (& hoc manifestum est , cum quia hoc erat necessarium ad eius demonstrationem , ne Luna parallaxim saltem in longitudinem pateretur ; tum quia dicit eodem in loco fuisse motu vero , & apparenti iuxta longitudinem , quod solum contingit Luna existente in Meridiano) & , ut inquit , in ipso prorsus Meridiano erat nonus gradus , efficitur itaque ut Luna motu vero , ut inquit , fuerit in 12. circiter gradibus Tauri . Verum quemadmodum dicit Ptolemaeus , & ad conficiendam suam demonstrationem , supponere opus est Lunam fuisse fere in Perigaeo excentrici ; ergo Apecha , idest distantia Lunae a Sole , erat grad. circiter 90. (Apecha enim dimidium est distantiae Lunae ab Apogaeo sui excentrici) Sol igitur erat in 8. 35. Leonis . Demum dicit , Lunam medio motu (& hoc concordat cum eo quod dixit eam esse motu vero in 12. 20. Tauri , quum ex his observationibus nihil aliud probare intendat , quam eius prosthaphaeresim tunc fuisse graduum 7. 40.) fuisse in 4. 40. Tauri , & distavisse motu medio a motu apparenti Solis grad. 93. 55. Sol itaque motu apparenti erat in 8. 35. Certum autem proculdubio existit fuisse mensem *Επιφί* , cum quia sic habetur in editionibus , Graeca scilicet & Latina ; tum quia dicit a primo meridie mensis *Θύ* usque ad hanc observationem , quae habita fuit die XVI. ante meridiem hor. 6. 20. praeteriisse dies CCCXIV. hor. 17. 40. ex quo deducitur observationem hanc habitam fuisse undecimo mense , qui est *Επιφί* , ut iam demonstravimus . Quod si *Επιφί* non esset undeci-

decimus ; non solum hic mendum adesset , verum hoc quamplures alios errores secum traheret . Nam non solum mendosa esse loca , ex quibus probatur *Επιφί* esse undecimum mensē ; verum etiam omnia loca ex quibus alterum mensē disposuimus , qui in undecima sede collocandus esset , nisi in ea esset ipse *Επιφί* , dicendum esset .

Ultimus mensis scilicet *Μεσορῆ* , ad Iunium proxime accedit ; idque colligitur ex Lib. ix. Cap. viii. circa initium pag. 234. p. ubi traditur Solem die xxiiii. fuisse in 10. 20. Cancrī ; ex hoc enim deprehenditur , Solem attingisse Cancrum ad xiiii. ipsius diem ; & propterea , mensē incepisse v. Idus Iunii . Nec multum diffidet illud , quod ex Lib. iii. Cap. i. circa finem pag. 62. f. & initio Cap. iv. Lib. iii. pag. 72. m. colligitur , ibi enim traditur die xi. contigisse Solstitium æstivum ; ex hoc enim deprehenditur , mensē incepisse iii. Idibus Iunii . Anno autem secundo imperii Antonini , incepit pridie Idus Iunii , quum dicat Lib. xi. Cap. i. circa initium pag. 260. m. die xxvi. Solem obtinuisse grad. 16. ii. Cancrī , & initio & fine Cap. v. Lib. xi. pag. 263. p. & 268. p. observaverit die xxiv. contigisse oppositionem Saturni existentis in 14. 14. Capricorni ; ex quo sequitur Solem fuisse in 14. 14. Cancrī eo die . Denique mensē incepisse xviii. Kal. Iulii , constat ex initio Cap. viii. Lib. ix. pag. 234. p. ubi traditur die xviii. Solem fuisse in 10. 5. Cancrī . Ex his itaque , potius Iunio comparari posse , videtur .

Modo eundem mensē nostro Septembri prorsus respondere deprehendo , quum Lib. iv. Cap. ix. circa medium pag. 106. m. tradat die xvi. Solem obtinuisse grad. 26. 6. Virginis , & in fine eiusdem capi-

capitis pag. 107. P. die v. obtinuisse grad. 15. 12. Ex his itaque duobus locis apparet, Solem attigisse Libram ad diem XXI. quo etiam die nostri Septembris attingit: & ideo ipsi Septembri prorsus respondere asserendum est mensē Μεσορῆ. Ex initio autem Cap. II. Lib. III. pag. 60. M. colligi potest, hunc mensē prius quidem incepisse; attamen ipsi Septembri propiorem esse deprehenditur; nam tradit die XXX. contigisse aequinoctium autumnale; quare eo anno mensis incepit XII. Kal. Septembris, idcirco cum Septembri plures dies communes habet, & non immerito illi potius comparabitur.

Denique initio Cap. IV. Lib. X. pag. 243. P. deducitur, eundem mensē incepisse XI. Kal. Octobris; nam ex eo loco Sol die XXI. erat in 20. 55. & die XVII. in 17. 20. Librae; hinc enim sequitur, Solem attigisse Libram die primo mensis, quam attingit XI. Kal. Septembris.

*Autoris opinio ad concordandas
expositas varietates.*

C A P. VII.

Ex allatis a me huc usque, patet, menses Aegyptiorum non solum nulli ex nostris mensibus prorsus respondere; verum etiam nulli certo mensi propiores esse: & modo ad hunc mensē, modo ad illum propius accedere, quod fortasse cuiquam rationi minus con-

consentaneum videbitur ; sed si mihi , quo pacto id evenerit , & qua ratione ex mense locum Solis deprehendere potuerint , explicare licuerit , omnis , opinor , cessabit admiratio . Annum diebus CCCLXV. constabant , quod superius probavimus . Et ex hoc quidem , fateor , non satis assequimur , unde nam Sol adeo dissidentibus in signis eodem mense reperiretur ; nam & nostra tempestate annus diebus CCCLXV. constat , & nihilominus quolibet mense Sol suum signum occupat , quum quarto quoque anno dies intercalaris adiiciatur . Probandum itaque est nullum umquam annum apud Aegyptios pluribus quam CCCLXV. diebus componi solitum fuisse . Et primum quod quarto quoque anno non apponerent diem intercalarem , manifestum fit ex Lib. III. Cap. I. circa initium pag. 60. m. quo loco Ptolemaeus tradit anno XVII. tertiae iuxta Callippum periodi , contigisse die xxx. mensis Μεσορῆ aequinoctium autumnale ; anno autem XXI. eiusdem periodi contigisse die primo superadditorum aequinoctium pariter autumnale ; quum itaque non contigerit eodem die xxx. patet per hos quatuor annos Aegyptios intercalarem diem non addidisse .

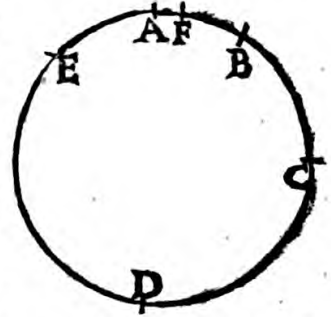
Quoniam vero fieri poterat , ut , si non quarto quoque anno , quemadmodum apud nos in more positum est , at saltem octavo quoque binos dies , aut duodecimo ternos , aut decimosexto quaternos intercalares dies adderent ; ideo minime id Aegyptios consuevisse demonstrandum est ; hoc autem deprehenditur ex eadem pag. 60. m. quum ibi habeatur anno XXXVI. eiusdem periodi aequinoctium autumnale contigisse die quarto superadditorum mane . Nec me latet contingere potius debuisse die quinto superadditorum ; verum hoc ea de causa eve-
&

nit, quia Sol absolvit suum circulum diebus CCCLXV. & quarta parte unius diei, demptis tamen XII. sexagesimis secundis unius diei, iuxta Ptolemaeum; quare aequinoctium aliquantum praevertit tempus illud, quo contingere debuisset, si Sol conficeret circulum diebus CCCLXV. & quarta parte unius diei; & quidem opinor contigisse iam iam venturo die quinto superadditorum. Verum quia fortasse contigit ante ortum Solis, tradit sequutum fuisse die quarto superadditorum, quum Aegyptii diem auspiciarentur ab ortu Solis, quod multis argumentis evincere possemus; sed id haudquaquam necessarium in praesentiarum ducimus. Nec vero quicquam officit, quod nondum orto Sole, aequinoctium observari potuisse, vix persuaderi quisquam possit; nam etiam anno XXXII. eiusdem periodi, tradit observatum fuisse aequinoctium, quod contigit media nocte existente. Quo pacto autem hae observationes haberi potuerint, non opus pariter est ut hic explicem: ut nec etiam quod fere die quinto superadditorum contigerit, probare ulterius adnitar; cum quia licet non contigerit hoc aequinoctium die quinto superadditorum; nihilominus non infertur per hos XIX. annos, quos intercessisse constat inter XVII. & XXXVI. annum praedictae periodi, intercalariis diebus usos fuisse Aegyptios, imo potius contrarium. Nam, si usi fuissent, profecto aequinoctium contigisset aut eodem die XXX. mensis Μεσορῆ, aut ad summum die primo superadditorum, non quarto; tum quia infra demonstrabimus nedum per annos XIX. sed nec per annos octingentos, & amplius intercalares dies adiecisse. Rursus eadem pag. 60. tradit anno trigesimosecundo eiusdem periodi, mensis Μεχίρ die XXVII. contigisse aequinoctium vernum, & anno

XLIII. die XXIX. eiusdem mensis ; quare rursus manifestum est, per hos XI. annos, appositos pariter non fuisse dies ullos intercalares ; verum etiam ab anno XVII. usque ad XXXVI. non fuisse additos dies intercalares probavi ; nec igitur per annos XXVI. intercalares dies adiecerunt, idest ab anno XVII. usque ad XLIII. praedictae periodi ; imo nec usque ad annum L. scilicet per annos XXXIII. quum referat eo anno contigisse aequinoctium vernalis, die primo mensis sequentis, scilicet Φαμενώθ. Quod si quis existimans nisi per hos at saltem post plures annos dies intercalares Aegyptios inferre potuisse, his non acquiescat, adeat pag. 62. M. dicti Cap. II. circa medium, ubi tradit anno XXXII. praedictae periodi, contigisse aequinoctium Autumnale tertio die superadditorum, media nocte existente ; ducentis autem & octogintaquinque annis post die nono mensis Αθύρ, una hora post Solis ortum ; quare, ut ipse etiam inquit, contigit septuaginta diebus post, & praeterea quarta parte cum vigesima fere unius diei : & quidem si unquam per hos CCLXXXV. annos, appositi fuissent intercalares dies, aequinoctium non contigisset diebus LXX. post, & amplius. Et hoc insuper clarius elucescit ex eo, quod dicit, si Sol absolveret circulum diebus CCCLXV. & praeterea quarta parte unius diei contigisset diebus LXXI. post, una cum quarta parte diei. Et profecto si unquam interpositi fuissent dies intercalares, non utique tot diebus post contingere debuisset ; numquam autem illis interpositis tanto post tempore ad unguem contingere debuisset. Rursus eadem pag. 62. F. ex duobus aequinoctiis vernalis, quorum alterum contigit die XXVII. mensis Μεσίρ, alterum vero annis CCLXXXV. post contigit die VII. mensis

sis Παχών, idem infertur; colligitur enim secundum aequinoctium LXX. diebus, & amplius post primum contigisse. Tandem affert etiam duo Solstitia, quorum alterum contigit mensis Φαμενώ die XXI. mane; alterum vero mensis Μεσορῆ die XI. media nocte: & inter haec Solstitia interfuerunt anni DLXXI. proinde horum annorum spatio Solstitium contigit post dies CXL. 50. Quum itaque per annos DLXXI. intercalares dies non interferuerint, verisimile efficitur, Aegyptios numquam intercalarium mensem habuisse. Idque etiam verisimilius fit, quum nec per annos quindecim & sexcentos, aut DCCCLIV. istud factum sit; nam Lib. IV. Cap. VIII. circa medium pag. 102. M. dicit annos DCXV. una cum diebus CXXXIII. hor. 21. 50. complecti dies 224609. quare detractis diebus prope CXXXIV. supersunt dies 224475. qui faciunt annos DCXV. & proinde singuli anni CCCLXV. dies complectuntur. Quod autem anni DCCCLIV. contineant dies 311710. deducitur ex Cap. VI. Lib. IV. pag. 100. F. propterea singuli anni diebus CCCLXV. constabunt, & numquam Aegyptios, aut saltem per hos annos intercalares dies interponere consuevisse manifestum est. Quo fit, ut quoniam ex Ptolemaei sententia Sol peragit suam revolutionem diebus CCCLXV. 14. 48. menses Aegyptiorum quarto quoque anno diem fere nostros praevertant; ita ut si hoc anno mensis Θώ, & Ianuarius pariter procedunt, ut omnes dies communes habeant, quatuor ab hinc annis mensis Θώ primus dies erit idem ac ultimus nostri Decembris; & deinceps semper magis ad ipsum Decembrem accedet, donec fiet illi propior, quam Ianuario: & tandem annis volventibus ipsi prorsus respondebit, & deinde alii etiam mensi,

Et ut hoc facilius percipiatur, fit circulus ACD quem percurrit motu annuo Sol pergens ab A in E ; & hoc anno fit in A Sol primo meridie mensis $\Theta\omega\theta$ (1): & quoniam diebus $CCCLXV$. non absolvit integrum circulum, anno sequenti nondum Sol pervenerit in A primo meridie eiusdem mensis; fit itaque in F , ita pariter annis sequentibus primo meridie mensis $\Theta\omega\theta$, propior fiet signo B , donec quarto fiat in B ; iam BA erit spatium, quod conficit fere die uno: atqui, quum nos quarto quoque anno intercalario mense utamur, primo meridie Ianuarii Sol rursus restituetur in A , ubi erit secundo meridie mensis $\Theta\omega\theta$; nam primo fuerat in B : primus ergo dies mensis $\Theta\omega\theta$, erit idem ac ultimus Decembris, & sic deinceps. Ut autem sit in promptu deprehendere, quot gradus Sol deficit ab integris revolutionibus quolibet annorum spatio, & quot dies annorum initium praevertit, tabulam exhibemus, quae haec omnia demonstrat usque ad annos ccc . Ex ea autem & plurium annorum defectus desumere licebit, si ad eam proportionem nos conformabimus. Hac vero ratione huiusmodi tabulam composuimus: quoniam, si initio alicuius anni sit in A , in sequentis anni initio erit in F , & consequenter spatium FA erit, quod Sol conficit die -- . 14. 48. Hoc vero temporis spatio Sol peragrat grad. -- . 14. 35. 14. 38. 51. 28. 31. 12. ideo hi gradus adjacent primo anno: ita pariter duplum temporis & graduum anno secundo, & triplum tertio adiacebunt, & sic

(1) Recte haec scribuntur; | per omnes dies Romano-
nam post A. 1460. $\Theta\omega\theta$ | rum anni percurrit.

& sic in reliquis . Hinc rursus comprobatur Aegyptios octingentorum & amplius annorum curriculo , usos non fuisse diebus intercalaribus , quum in tabula motus annui Solis , quam pag. 65. post Cap. 11. Lib. 111. exhibet , DCCCX. annorum spatium apponat confectos esse praeter integras revolutiones DCCCIX. grad. 163. 4. 12. 15. 25. 52. 30. ex hoc enim defecisse constat Solem ab integris circulis absolvendis grad. 196. 55. 47. 44. 34. 7. 30. quot fere defecisse colligitur ex hac tabula : per hos ergo annos intercalares dies adhibendi non sunt .

Anni	Dies , quibus annuū tempus excedit annum Aegyptiorum	Gradus , quibus deficit Sol ab integris revolutionibus .
1	-- . 14. 48	-- . 14. 35. 14. 38. 51. 28. 31. 12
2	-- . 29. 36	-- . 29. 10. 29. 17. 42. 57. 2. 24
3	44. 24	-- . 43. 45. 43. 56. 34. 25. 33. 36
4	-- . 59. 12	-- . 58. 20. 58. 35. 25. 54. 4. 48
5	1. 14. --	1. 12. 56. 13. 14. 17. 25. 36. --
25	6. 10. --	6. 4. 41. 6. 11. 27. 11. -- . --
75	18. 30. --	18. 14. 3. 18. 34. 21. 33. 30. --
150	37. -- . --	36. 28. 6. 37. 37. 8. 43. 7. --
300	74. -- . --	72. 56. 3. 14. 17. 26. 14. -- . --

Supereſt nunc inſpiciendum , an ex hac ſuppoſitione deprehendatur Solem exiſtere debere in illis punctis , in quibus fuiſſe tradit Ptolemaeus . Et primum refert xxix. menſis ☉, hor. 8. 40. poſt meridiem , anno primo imperii Mardocempadi , contigiſſe

tigisse eclipsim lunarem, Sole existente in 24. 30. Piscium; verum, quoniam primo meridie imperii Nabonafari Sol, ut saepius dictum est, erat in -- 45. Piscium, & ex tabula motus annui Solis, quam pag. 65. & 66. post Cap. II. Lib. III. exhibet, Sol diebus xxviii. hor. 8. 40. quod tempus a primo meridie usque ad diem xxix. hor. 8. 40. post meridiem praeterit, conficit grad. 27. 57. primo anno imperii Nabonafari, ea hora qua contigit eclipsis, medio motu Sol erat in 28. 40. Piscium; proinde hisce annis xxvi. a primo anno Nabonafari, usque ad primum Mardocempadi, Sol defecit ab integris revolutionibus grad. 4. 10. Nec vero me latet iuxta nostram tabulam, Solem deficere debuisse grad. 6. 18. tanto temporis spatio; hic tamen scrupulus evellitur, si animadvertamus Solem vero quidem motu (nam recensetur verus locus Solis, ut ipse etiam dicit, & insuper necesse est, ut sit ibi motu vero, quum agatur de loco in quo Sol existens est oppositus Lunae, & Sol motu vero est oppositus Lunae dum contingit eclipsis) fuisse in 24. 30. Piscium: at motu medio, quum distaret grad. circiter 287. 20. ab Apogaeo, idest a 5. 30. Geminorum, erat in 22. 16. Piscium; nam in tabula prosthaphaereae, quam pag. 78. post Cap. v. Lib. III. exhibet, gradibus 287. distantiae ab Apogaeo, adiacent gradus 2. 14. qui addendi sunt medio motui, ut habeatur verus; quum enim distantia haec Solis ab Apogaeo superet 180. gradus, motus verus maior est medio; Sol itaque defecit ab integris revolutionibus grad. 6. 24. quod proxime convenit cum nostra tabula. Anno autem sequenti observatae fuerunt duae eclipses, quarum altera contigit mensis $\Theta\omega\theta$ die xviii. hor. 11. 10. post meridiem; altera vero mensis $\Phi\alpha\mu\epsilon\nu\acute{\iota}\theta$ die

die xv. horis 7. 40. post meridiem, Sole existente tempore quidem primae in 13. 45. Piscium; secundae vero in 3. 15. Virginis. Quod si medium motum Solis investigemus, deprehenditur, eum fuisse in 11. 24. Piscium & in 5. 38. Virginis; nam quum in secunda eclipsi distantia Solis ab Apogaeo non excederet grad. 180. motus medius maior erat vero; atqui anno primo imperii Nabonafari, Sol medio motu iisdem horis, quibus eclipses contigerunt, erat in 17. 57. Piscium, & in 12. 15. Virginis: igitur Sol in prima quidem eclipsi defecit grad. 6. 33. qui ad unguem est defectus annorum xxvii. etiam ex nostra tabula: in secunda vero grad. 6. 37. nec multum discrepat a nostra tabula; quum non fit differentia nisi quatuor sexagesimarum. Deinde tradit anno quinto imperii Nabonafari, mensis Αβύρ die xxvii. hor. 17. post meridiem, Solem vero motu fuisse in 27. 20. Arietis; & proinde medio, qui necessario minor erat, in 25. 52. eiusdem signi; verum primo anno imperii Nabonafari erat eadem hora in 26. 12. Tauri: annis itaque cxxvi. defecit ab integris revolutionibus grad. 30. 20. quod parum discrepat a nostra tabula. Praeterea anno vii. imperii Cambisis, colligimus, mensis Φαμενώθ die xvii. hor. 10. 30. post meridiem, Solem medio motu fuisse in 19. 48. Cancri; cum tradat motu vero fuisse in 18. 14. Cancri: verum primo anno imperii Nabonafari eadem hora erat in 14. 21. Virginis; Sol itaque annis ccxxiv. defecit grad. 54. 33. iuxta autem tabulam deprehenditur defectus grad. 54. 27. Rursus Sol vero motu, Phanostrato Archonte Athenis, scilicet anno trecentesimo sexagesimosexto, dicitur mensis Θάθ die xxvi. fuisse in 28. 18. Sagittarii; & proinde medio erat in 27. 22. atqui primo anno imperii Nabonafari mensis

Θωθ die xxvi. hor. 18. 30. post meridiem, Sol erat in 26. 9. Piscium; igitur defecit grad. 88. 47. quod proxime accedit ad nostram tabulam, ex qua defectus annorum ccclxv. deprehenditur esse grad. 88. 44. Minus tamen discrepat defectus, qui deprehenditur ex alia observatione, eodem anno habita mensis Φαμενώθ, die xxiv. hor. 8. 15. post meridiem, quo tempore Sol erat motu vero in 21. 46. Geminorum, & consequenter medio in 22. 24. Geminorum; quum hac hora, anno primo Nabonafari, esset in 21. 10. Virginis: ergo defectus fuit grad. 88. 46. Evandro autem Archonte Athenis, die xvi. mensis Θωθ, deprehensum est, Solem vero motu fuisse in 17. 30. Sagittarii; sed quia hoc anno insequente observatum est, omitemus. Denique tradit Ptolemaeus observatas fuisse duas eclipses: alteram anno dclvii. a Nabonafaro mensis Μεσορῆ (1), die xvi. hor. 7. post meridiem, Sole existente vero motu in 26. 6. Virginis: & proinde medio in 28. 20. alteram vero anno sequenti mensis Μεχίρ (2), die nono hor. 13. 20. post meridiem, Sole existente motu vero in 26. 17. Piscium; & proinde medio in 24. 2. Primo vero anno Nabonafari, ea hora qua contigit prima eclipsis, Sol erat in 11. 4. Aquarii; quapropter defectus annorum dclvi. fuit grad. 132. 44. & annorum dclvii. fuit grad. 132. 59. quum pri-

(1) Fuit dies 22. Septembris anno ante Christum 201. quum Θωθ, coepit die 12. Octobr. cum anno proximo 200. ante Christum coepisset die 13. Octobris.

(2) Haec altera eclipsis contigit anno ante Christum 200. die 19. Martii seq. 19. Ptole-

maeus Lib. iv. Cap. 11. anno eodem 55. secundae periodi Callippi, refert aliam eclipsim Mesori, die 5. seq. 6. fuit die 11. Septembr. anno ante Christum 200. Numerat inter utramque eclipsim dies 176. quot colliguntur ab 19. Martii ad 11. Sept.

primo anno Nabonafari, ea hora qua contigit secunda eclipsis, Sol esset in 7. 1. Leonis, qui defectus, tabulae nostrae penitus respondent.

Confirmatur evidentius multis aliis observationibus Autoris sententia.

CAP. VIII.

His probe constitutis, nemo non certior factus esse deberet de veritate nostrae assertionis, quum omnia inter se congruant; si tamen his aliquis omnino non acquiescat, reliqua prosequemur, maximam delectationem simul hausturi, dum cognoscemus omnia perbelle conspirare ad hanc fulciendam sententiam. Id autem quam brevissime peragemus, omittentes quamplures observationes, in quibus locum Solis aut diem exactum non indicat. Primum itaque se se offert eclipsis, quae contigit anno VII. (1) Philometoris, mensis Φαμενώθ die XXVII. hor. 14. 20. post meridiem, Sole existente vero motu in 6. 15. & proinde medio in 5. 5. quum vero eadem hora, anno primo Nabonafari fuerit in 24. 22. Virginis; spatio annorum DLXXIII. defecit grad. 139. 17. quare convenit cum nostra tabula. Deinde anno DCII. a primo anno Nabonafari, refert contigisse aequinoctium autumnale, die tertio superadditorum media nocte existente; proinde tunc Sol erat medio motu in 2. 13. Librae; & quum anno primo Nabonafari, eadem hora

H esset

(1) Fuit annus Nabonafari 574. quo Θώθ coepit die 6. Octobr.

esset in 28. 22. Aquarii, manifestum est, defectum fuisse grad. 146. 9. qui proxime accedit ad illum, quem ex nostra tabula deprehendimus; ex ea enim annorum DCI. defectus colligitur grad. 146. 6. & annis DCVI. (1) post imperium Nabonafari refert contigisse eclipsim Lunae mensis Τυβί, die secundo hor. 10. 10. post meridiem, Sole existente motu vero in 5. 8. Aquarii, & medio itaque in 3. 6. Horum igitur annorum spatio cum ex nostra tabula, tum ex hac observatione fuit grad. 147. 19. defectus; nam primo anno Nabonafari hac eadem hora, Sol erat in --. 25. Cancri. Similiter defectus, qui anno DCXX. a Nabonafaro colligitur grad. 150. 33. nam mensis Επιφί, die XVI. hor. 6. 10. ante meridiem erat in 10. 27. Leonis; quum tamen ea hora anno primo Nabonafari, fuerit in 11. Capricorni, concordat fere cum nostra tabula, ex qua defectus annorum DCXIX. est grad. 150. 29. Sic anno sequenti mensis Φαρμουσί, die XI. hor. 5. 40. ante meridiem, Sol erat in 6. 44. Tauri, & anno primo Nabonafari hac hora fuerat in 7. 21. Librae: defecit igitur grad. 150. 40. quum ex tabula deficere debuisset grad. 150. 43. quot gradus ad unguem defecisse constat ex observatione habita eodem anno mensis Παύνι, die XVII. hor. 4. post meridiem; ex ea enim deprehenditur, Solem extitisse medio motu in 12. 15. quum tamen certum sit eadem hac hora primo anno imperii Nabonafari, fuisse in 12. 48. Sagittarii. Ita pariter anno XV. imperii Hadriani, quoniam mensis Τυβί, die XXVI. hor. 13. post meridiem contigit oppositio Martis existentis in 21. Geminorum, Sol erat tunc in 21. Sagittarii, qua hora anno primo Nabona-

(1) Anno 606. Nabonaf. Θώθ | eclipsis contigit die 27. Ianuarii, sequente 28. coepit die Septembris 28.

bonafari , erat in 24. 12. Cancri ; annis igitur DCCCLXXVII. defecit grad. 213. 12. quod plane cum nostra tabula convenit . Denique anno DCCCLXXX. (1) post imperium Nabonafari , contigit aequinoctium autumnale mensis *Abúr* , die VII. hor. 2. post meridiem ; & proinde Sol eo tempore , ut etiam inquit ipse Ptolemaeus , erat in 2. 10. Librae : igitur , quum eadem hora primo anno imperii Nabonafari fuerit in 5. 53. Tauri , annis DCCCLXXIX. defecit grad. 213. 43. quot proxime defecisse constat ex (2) eclipsi Lunae , quae contigit die secundo mensis *Παύρι* post meridiem hor. 11. 15. Sole existente vero motu in 13. 15. Tauri , proinde medio in 12. 24. quoniam eadem hora , anno primo imperii Nabonafari , erat in 16. 3. Sagittarii ; ergo defecit grad. 213. 39. ut etiam ex oppositione Iovis , existentis in 23. 11. Scorpii ; quare die primo mensis *Επιρί* , hor. 11. post meridiem , Sol erat in 23. 11. Tauri : ergo defecit grad. 213. 42. nam primo anno imperii Nabonafari , erat in 26. 53. Sagittarii ea hora qua contigit oppositio , quum tamen , si tabulam nostram adeamus , deprehendatur defectus grad. 213. 41. hoc temporis intervallo : quot absque ulla vel minima discrepantia colligitur fuisse ex oppositione Saturni , existentis in 9. 40. Sagittarii ; infertur enim Solem fuisse in 9. 40. Geminorum , mensis *Επιρί* , die XVIII. hor. 4. post meridiem ; qua hora , anno primo Nabonafari erat in 13. 2. Capricorni ; ita etiam nihil discrepat defectus , qui deducitur anno DCCCLXXXII. ex eclipsi , quae contigit mens-

H 2

sis

(1) Anno 880. Nabonaf. *Θώβ* |
 coepit die 21. Iulii.

(2) Haec eclipsis contigit die |
 20. mensis Payni , nempe

Maii die 6. hor. 11. 15. a
 meridie Alexandriae anno
 Nabonafari 880.

fis (1) *Χοιάκ*, die secundo hor. 11. post meridiem, Sole existente motu vero in 25. 6. Librae; & proinde medio in 26. 43. nam hac ipsa hora anno primo Nabonafari, Sol erat in --. 54. Geminorum; quare defectus fuit grad. 214. 11. Sic anni sequentis defectus, ex tabula excerptus, est grad. 214. 25. & tot etiam defecisse apparet ex oppositione Saturni existentis in 14. 14. Capricorni: ex quo deducitur, mensis *Μεσση* die xxiv. meridie existente, Solem fuisse in 14. 14. Cancri, quum primo anno imperii Nabonafari, ea hora qua contigit oppositio, fuerit in 18. 40. Aquarii. Nec pariter discrepat defectus, qui deducitur ex eclipsi, quae contigit mensis *Φαρμύλι* (2) die xix. post meridiem, hor 16. Sole vero motu existente in 14. 5. Piscium: & proinde medio in 11. 44. hac namque hora primo anno Nabonafari, Sol erat in 16. 7. Librae: defecit igitur grad. 214. 22. Ex eclipsi autem, quae contigit mensis *Αθύρ*, die xiii. hor. 5. 50. post meridiem, Sole existente medio motu in 7. 31. Librae, colligitur Solem defecisse grad. 214. 27. nam anno primo Nabonafari, erat in 11. 58. Tauri. Similiter anno dcccclxxxiv. deprehenditur defecisse grad. 214. 40. nam contigit oppositio Iovis existentis in 7. 54. Piscium: & proinde Sol erat in 7. 54. Virginis mensis *Φαωφι* die xiii. hor. 10. post meridiem; qua hora anno primo Nabonafari, erat in 12. 33. Arietis, ut etiam ex tabula defectus annorum dcccclxxxiii. tot graduum deprehenditur. Anno vero imperii Antonini primo, scilicet anno sequenti, defecit grad. 214. 56. nam, quum contigerit oppositio pariter Iovis

(1) Nempe die 20. Octobris
anno Christi 134.

(2) Die 5. Martii. seq. 6. an-

no Christi 136. *Θώθ* coepit
die 20. Iulii.

Iovis existentis in 14. 23. Arietis, Sol erat in 14. 23. Librae, anno autem primo Nabonafari, mensis Αθύρ die xx. hor. 17. post meridiem, erat in 19. 19. Tauri; quum tamen tabula complectatur defectum grad. 214. 54. ita pariter ex ea defectus annorum DCCCLXXXV. est grad. 215. 9. & tot etiam grad. defecisse apparet ex Ptolemaeo, anno enim secundo imperii Antonini, mensis Φαμενώθ die xxv. hor. 5. 15. ante meridiem, Sol erat in 16. 27. Aquarii; & mensis Μεσορή die xxvi. hor. 17. post meridiem, in 16. 11. Cancrī; & mensis Μεχίρ die vi. hor. 8. post meridiem in 28. 41. Sagittarii; quum tamen primo anno Nabonafari, esset in 21. 36. Virginis; in 21. 20. Aquarii, in 3. 51. Leonis. Sequentis quoque anni defectus ex tabula est grad. 215. 23. & tot etiam gradus defecisse Solem, ex Ptolemaeo deprehenditur; nam anno CCCCLXIII. post Alexandri mortem mensis Αθύρ, die nono, hor. 1. post ortum Solis, contigit aequinoctium autumnale; & proinde Sol medio motu erat in 2. 11. Librae; aequinoctium autem vernum, mensis Παχών die vii. hor. 1. post meridiem, & proinde Sol medio motu erat in 27. 52. Piscium; anno autem primo Nabonafari erat in 7. 34. Tauri, & in 3. 15. Scorpii.

Quod si de his etiam Theonem consulamus, eadem pariter ratione probari potest, nec exacto MCCI. annorum curriculo; adhuc adiectos fuisse dies intercalares ab Aegyptiis; nam ex tabula tot annorum defectus deprehenditur grad. 270. 6. & tot etiam ex Theone; afferit enim mensis Θώθ die xxiii. hor. 20. 3. post meridiem, Solem fuisse in 23. 10. Geminorum; & tamen constat, anno primo imperii Nabonafari eadem hora, Solem fuisse in 23. 16. Piscium. Nec multum discrepat, quod alio loco

affe-

asserit, anno LXXXI. Diocletiani mensis Φαμενώθ, die VI. hor. 6. 30. post meridiem, Solem fuisse in 3. 10. Sagittarii; nam, quum anno primo Nabonafari, ea hora fuerit in 3. 21. Virginis, colligitur Solem annis MXXI. defecisse grad. 270. 11. & propterea plus defecit 5. sexagesimis partibus, quam nostra tabula indicat. Nullus itaque amplius in ambiguo perstabit, an proculdubio Aegyptii numquam diebus intercalaribus uterentur, quum locupletissimis id testimoniis evicerim, ut ad hoc pro certo ponendum nihil deesse videatur. Primum enim enumeratis omnibus diebus, qui annum conflant, numquam amplius quam CCCLXV. recenseri posse docuimus. Rursus eodem mense, Solem fuisse in dissidentibus inter se Signis, quin etiam in oppositis ex diametro, quod alia ratione evenire non posse existimandum est, quam ex eo, quod intercalares dies non apponerent: ut pariter, quod aequinoctia & solstitia pro ratione elapsorum annorum tot diebus post contingerent. Deinde ipsum Ptolemaeum non semel dicentem annum Aegyptiorum diebus CCCLXV. constare produximus. Denique Solem obtinere diversa signa eodem mense ostendimus, istamque differentiam illi omnino, quam exoriri necesse est ex eo, quod intercalares dies numquam adiciantur, respondere clarissime docuimus cum ex Ptolemaeo, tum ex Theone. Hac itaque tantum ratione assequi poterimus, cui ex nostris quilibet dies mensium Aegyptiorum respondeat, si sciamus quot anni praeterierint a primo imperio Nabonafari; iam enim scimus anno CCCLXVI. a Nabonafaro Θώθ, (1) mensem nostrum omnino Novembri respondisse: illud etiam scimus quot dies quotlibet anni Aegyptiorum deficiant

(1) Θώθ coepit die 2. Novembris anno 466. Nabonafari.

ficiant cum nostris comparati. His positis, evidens est emendandum esse locum Ptolemaei pag. 271. P. Cap. viii. Lib. xi. ubi legitur a primo meridie mensis $\Theta\acute{\omega}^{\theta}$, primi anni imperii Nabonafari, usque ad observationem, quae ex initio Cap. vii. Lib. xi. pag. 269. f. habita fuit anno dxix. a Nabonafari imperio, mensis $T\nu\beta\acute{\iota}$ die xiv. vespere, praeter integros annos, praeteriisse dies cxiii. 15. quo loco legendum est cxxxiii. 15. nam si erat mensis $T\nu\beta\acute{\iota}$, a primo meridie mensis $\Theta\acute{\omega}^{\theta}$, usque ad primum ipsius $T\nu\beta\acute{\iota}$, elapsos fuisse iv. menses sive cxx. dies constat, & usque ad xiv. elapsos fuisse cxxxiii. Ne vero videar loca Ptolemaei ordini mensium, quem constitui, non ordinem mensium auctoritati eiusdem accomodare, ex loco etiam Solis colligitur ita legendum esse; nam primo anno imperii Nabonafari Sol, diebus cxxxiiii. post primum meridiem mensis $\Theta\acute{\omega}^{\theta}$, vespere existente, erat in 12. 47. Cancri; verum annis dxviii. deficit Sol grad. 125. 56. quare die cxxxiiii. non cxiii. post primum meridiem mensis $\Theta\acute{\omega}^{\theta}$, Sol erat in 6. 10. Piscium. Nec quidem me praeterit, Solem tunc debuisse existere in 6. 51. sed considerandum illud sub ea, horam, qua observatio habita est, non fuisse exacte designatam; proinde ex hoc provenire potuit differentia 41. sexagesimarum partium unius gradus circiter: insuper & me in subducendis calculis, quo loco fuisset Sol primo anno imperii Nabonafari, decipi potuisse non negaverim. Plurima alia loca hac ratione emendari potuissent, & haec emendationis ratio tutissima & utilissima fuerit; nam facile est in diebus enumerandis obrepisse errorem, quum saepissime alia pro alia littera ponatur, nec consulendo plures codices & editiones, certiores fieri possu-

possumus ; nos tamen hunc tantum locum expunximus , quia etiam in editione Latina , idem legitur ac in Graeca.

*De annis & mensibus Alexandrinis
aliqua non iniucunda subiiciuntur.*

C A P. I X.

ACTENVS de Aegyptiorum mensibus : nunc an Alexandrini quid in suis mensibus peculiare habeant inspiciendum : & in hoc tantum discrepare videntur , quod anni , & mensis $\Theta\omega\theta$ initium faciebant xcvii. diebus post , sive ante dies cclxviii. quod ex Theone mihi videor deducere posse , qui pag. 281. F. in commentariis in Cap. iiii. Lib. vi. ut deprehendat quo mense & quo mensis die contigerit coniunctio Lunae iuxta Alexandrinos , quae observata fuit die xxiv. mensis $\Theta\omega\theta$ iuxta Aegyptios , addit istis diebus xxiv. alios ccclxv. & ex diebus his , qui una compositi fiunt ccclxxxix. detrahit dies xcvii. & inde infert ab initio anni , sive mensis $\Theta\omega\theta$ iuxta Alexandrinos , elapsos fuisse dies ccxcii. qui reliqui sunt . Ex quo deducitur , primum etiam Alexandrinos annum auspiciari a principio mensis $\Theta\omega\theta$. Deinde cum dicat diem ccxcii. anni esse xxii. mensis Παύλι , videntur menses Alexandrinorum in ceteris omnibus cum mensibus Aegyptiorum omnino convenire ; quod comprobatur , cum quia pag. 332. M. in commentariis in Cap. viii. Lib. vi. repetit coniunctio-

tionem , quae contigit die xxiv. mensis Θώθ iuxta Aegyptios , iuxta Alexandrinos contigisse die xxii. mensis Παύνι ; tum quia pag. 285. P. & M. in commentariis in Cap. III. Lib. VI. & pag. 319. P. in commentariis in Cap. VII. Lib. VI. tradit oppositionem Lunae observatam die vi. mensis Φκμενώθ iuxta Aegyptios , contigisse die xxix. mensis Αθύρ iuxta Alexandrinos : unde apparet manifeste , iuxta Alexandrinos & annum incepisse die viii. mensis Χοιάκ iuxta Aegyptios , & utrorumque menses in ceteris omnibus eadem omnino ratione procedere . Cum vero dicta pag. 332. dicat fuisse diem xxiv. mensis Θώθ , iuxta Aegyptios , & annum M C X I I . (1) ab imperio Nabonafari ; iuxta vero Alexandrinos mensis Παύνι diem xxii. & eundem annum M C X I I . illud vereri subit , ne Alexandrini initium anni ante Aegyptios diebus C C L X V I I I . facerent ; nam alioquin , si principium anni sumpsissent diebus X C V I I . post , futurum fuisse videtur ut existeret iuxta Aegyptios annus M C X I I . & iuxta Alexandrinos annus M C X I . ab imperio Nabonafari . Quicquid tamen sit , certum est Alexandrinos exordium anni habere die octavo mensis Χοιάκ iuxta Aegyptios .

(1) Anno Nabonafari 1112. Christi 374. bisextili, Cyclo Solis IX. litt. DC. Θώθ anni vagi Aegyptiorum coepit die 24. Maii Romanorum. Hinc dies 24. mensis Θώθ anni vagi, concurrebat cum die 16. Iunii Romanorum, ac die 22. Payni mensis 10. in anno fixo Aegyptiorum apud Alexandriam : qui quidem annus

fixus una cum mense Θώθ iniiit die 30. Augusti, eo quod erat annus bisextilis, uti diserte tradit Ammianus Marcellinus Lib. xxvi. scribens eo anno die intercalari vi. Kal. Martias imperium delatum fuisse post Ioviani mortem Valentiniano, qui metu diei intercalaris, noluit eo die in publicum procedere, &c.

habere die octavo mensis Xois iuxta Aegyptios.
 mensis est Alexandrinus exordium anni
 mensis Moxi ab imperio Nabonassar.
 Aegyptios annus Moxi. Et iuxta Alexandrinos an-
 post, futurum fuisse videtur ut existeret iuxta Ae-
 gypios dies principium anni supputantur dies xxvii.
 gypios dies cclxxvii. factus; nam alio-
 veri scilicet, ne Alexandrini initium anni ante Ae-
 gypios xxii. Et eundem annum Moxi illud ve-
 nari; iuxta vero Alexandrinos mensis Neph-
 ptios, & annum Moxi. (1) ab imperio Nabon-
 car fuisse diem xxi v. mensis Ois, iuxta Aegy-
 ratione procedere. Cum vero dies pag. 22. di-
 rumpit mensis in ceteris omnibus eadem omnino
 die VII. mensis Xois iuxta Aegyptios, & utro-
 nisse, iuxta Alexandrinos & annum incepisse
 mensis ante iuxta Alexandrinos; unde apparet me-
 is Ois mensis iuxta Aegyptios, congitur die xxi v.
 trahit oppositionem. Iam observatum die vi. men-
 sig. r. in commentariis in Cap. vii. lib. vi.
 in commentariis in Cap. iii. lib. vi. & pag.
 xxii. mensis Neph; cum quis pag. 22. r. & m.
 iuxta Aegyptios, iuxta Alexandrinos congitur die
 gionem, quae congitur die xxi v. mensis Ois

dicitur quod quidem annus Aegyptiorum quod Alexan- mensis 10. in anno fixo tum, ac die 22. Pryn- cum die 10. Iam Romanos Ois anni vigi, conuertat tum. Hinc dies 24. mensis quod die 22. Iam Romanos anni vigi Aegyptiorum con- solis 22. die D.C. Ois Christi 324. die xxi. Ois (1) Anno Nabonassar 1122.	dicitur procedere, &c. calaris, noluit eo die in pu- no, qui locum diei inter- Loviani, motum Valentianus tum dicitur fuisse post ti vel. Kal. Martis impo- beds eo anno die intercalat- Martellinus lib. xxvi. scri- ut dicitur in libro Ammianus quod erat annus bisextilis, iuxta die 20. Augusti, eo fuit una cum mensis Ois
---	---

DISSERTATIO PHILOLOGICA
DE
Originibus Babylonicis

QUINTA.

QUAM

BENE VOLENTE DEO

SUB PRÆSIDIO

VIRI CLARISSIMI

JACOBI PERIZONII, A. F.

Historiarum, Eloquentiæ, & Græcæ

Linguae PROFESSORIS,

Publicè defendendam suscipit

JACOBUS CHION, ARAUSIONENSIS,

Die Saturni proximo,

Qui erit a. d. 7. Kalendas Apriles,

ante meridiem horâ locoque solitis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER, Academiae
Typographum. M DC XCV.

VIGILANTISSIMIS, PRUDENTISSIMIS,
Integritate maxima, Doctrina, Virtute,
Conspicuis Viris;

Ecclesiarum Gallo-Belgicarum

Moderatoribus Venerandis,
partim Pastoribus, partim Senioribus,

H A R L E M U M

Convocatis:

N E C N O N

Viris Celeberrimis

D. D. JACOBO PERIZONIO, A. F. Historiarum, Græcæ Linguæ, ac Eloquentiæ, in Illustri Academia Lugduno-Batava Professore dignissimo; Præceptori Optimo, Præsidi Venerando;

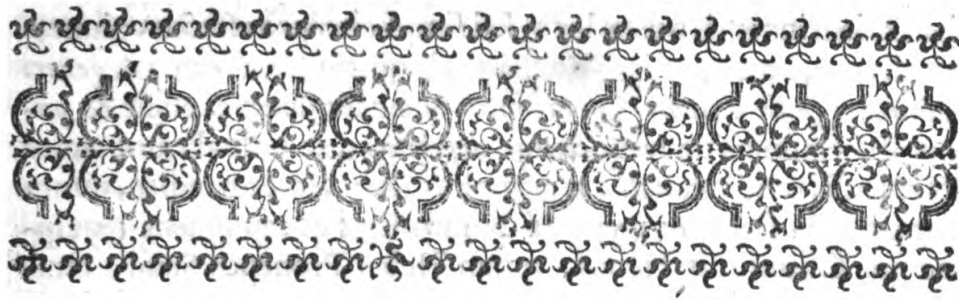
D. D. PETRO DE VILLEMANDY, V. D. M. Publico olim in Academia Salmurienfi Philosophiæ Professore Sagacissimo, Nunc autem Collegii Theolog. Gallo-Belgici Rectori; de me studiisque meis Philosophicis optime merito,

Hasce Theses Philologicas, in specimen observantiæ debitæ, gratique animi, pro innumeris acceptis beneficiis, qua par est, reverentia

D. D. D.

JACOBUS CHION

Resp.

DISSERTATIO PHILOLOGICA

DE

Originibus Babylonis,

T H E S I S I.

etque vero in expositam supra sententiam prolapsus fuisset Bochartus, nisi & ipse nimium tribuisset argumento illi ab operis poena, Linguae scilicet pristinae Mutatione, & Hominum dispersione, petito, in quo refutando nos versamur. Nam ait, *alioqui*, si scilicet ex illorum numero fuisset Nimrodus, *cladem communem non evasisset, atque illicum ceteris fuisset aliò migrandum.* Putat igitur, post illam cladem, terram Sinear jacuisse aliquot annis desolatam, donec Nimrodus, jam scilicet adultus & ex pueris egressus, eo se conferre est ausus cum Chusaeorum manu, ut opus Majorum suorum dudum interruptum continuaret, & perduceret ad umbilicum. Sed patebit ex sequentibus, illam hominum dispersionem non in tristes utique singulorum solitudines factam, sed in familias & societates plurium, neutiquam

habendam ingentis pœnæ loco, sed simpliciter pro effectu voluntatis divinæ, immo, ut ipse Bochartus loquitur lib. I. cap. 16. *generi Humano fuisse utilem*. Quapropter quæcunque ex ea elicit & putat Vir Eximius de terra Sinear desolatione, & post aliquot annos Nimrodi, tunc jam *nati*, nec amplius *pueri*, in eam reditu, quum incertissima sint, & præterea Nimrodi ætati repugnent (quippe qui Chami fuit Nepos, quum Heber Pronepos Semi, tempore istius dispersionis jam vixerit, & jam fuerit pater Phalegi) falsa sunt haud dubie, certe nullo plane subnixâ fundamento. Adde quod, si Terra Sinear prorsus *jacuisset desolata*, æque tunc sane Fideles ac infideles ex ea fuissent dispersi, & ita id, quod pro pœna habet Vir Summus, utrorumque esset commune: quum tamen paulo ante *Fideles à pœna hac immunes, & aliis dispersis disjectisque in varias terrarum oras, à pristinis sedibus haudquam recessisse* statuerit. Dicit forsan, mansisse illos tamen in proximis regionibus, sicut Abrahami majores habitasse leguntur in Chaldæorum Terrâ. At eam ipse ad initia usque Tigridis & Mesopotomiæ, ubi Ur Chaldæorum locat juxta Nisibin, extendit; dein secesserunt utique alii Semitæ longius, velut in Assyriam, ubi ædificata Ninive, & Persidem Elamitarum. Nec credibile est, Chami Nepotes statim in extrema terrarum secessisse. Quin hæserunt & ipsi in vicinis Sineari locis versus Occidentem & Meridiem, ut saltem ex Chusæis liquet. Sic videmus in quas difficultates & conjecturarum ambages implicuerit vel impegit Virum Maximum inane illud argumentum à pœna, quam volunt, exstructæ Turris desumptum.

F I.

Sed nequaquam minori incommodo aut absurdo laborat eorum sententia, qui Linguæ pristinæ mutationem pro pœna operis habent, & ideo ejus operis Semum ac Heberum expertes statuunt, quia videlicet una ex omnibus illorum familiis retinuerit pristinum sermonem; atque interim Nimrodum operis istius *ἡγούμενον* & ducem dicunt, licet ille solus cum suis non fuerit à Terra Sinear in alias oras ejectus, ut fuerunt omnes Semi & Heberi familiæ, etiam illa, quæ sola Linguam retinuisse creditur. Et quamvis nonnulli certe illorum interpretum haud ignorent, Bochartum propterea exclusisse Nimrodum ex societate operis, quia expertus fuerit communis pœnæ, ejus præcipua pars locari de-

deberet in illa dispersione; tamen difficultatem hanc justissimam sane, si suam ipsorum argumentationem à pœna pro Hebero ductam spectent, prorsus vel dissimulant vel certe non removent. Omnes enim affirmant confidenter, *dispersionem populorum pœna rationem hic habuisse, certum esse & manifestum*, Buxtorf. pag. 74. & *socios in opere fuisse socios in pœna*, Schotan. pag. 49. *tantos itaque fuisse, qui non fuerint insani operis socii*, pag. 86. & *tantum punitos, qui culpa affines, turris struenda socii fuerint*, pag. 91. *Communis culpa socios, par fuisse, communi pœna exaquare*, Heideggerus pag. 640. Ex altera tamen parte iidem Nimrodum tradunt fuisse *ἑρῳδιώτην & antesignanum*, Buxtorf. pag. 70. immo *omnino credi debere, Nimrod ducem coepti & ἀρχηγῆτον fuisse*, qui, tamen, *ea loca, discedentibus aliis, retinuerit sibi suisque*, Schotanus pag. 49. *Consilio huic exsequendo ducatum haud dubie præbuisse Nimrodum*, Heidegg. pag. 643. qui id confirmat insuper auctoritate Josephi, Augustini, & Constant. Manassis. Sed de Bocharto nullum heic verbum faciunt, licet Clariss. Heideggerus quidem alibi, pag. 693. ejus sententiam refutet, existimantis *Nimrodum, utpote Cuschaem seu Arabem, concivium suorum ope demum ad imperium evectum*: putetque in alia omnia discedens, *eum jam ante gentium dispersionem Urbes in Terra Sinear condidisse & principatum erexisse.*

F I F.

Quin immo Doctiss. Morinus Exercit. cap. 8. pag. 48. differte agnoscit, Bochartum *dubitasse, an Nimrod ipse adificatoribus. Turris Babylonica esset annumerandus, immo an tunc etiam natus fuerit, & quidem hac ratione, quod imperium in Babylonem ille obtinuit, quo declaretur expers dispersionis in pœnam rebellibus inflicta.* Operæ pretium est, ut cognoscamus ejus nodi solutionem, à Viro Doctiss. propositam. *Duplex pœna, ait, rebelles debuit affligere, nempe ex patriis sedibus expulsio, & primæve lingue amissio: non omnes autem è Babylonis vicinia ejecti, sed plures etiam è Chamitis ibi remanserunt, & nativæ dumtaxat lingue jacturam fecerunt.* An ergo ulla fuit gens ex posteris Semi & Heberi, quæ neutrum *duplicis pœnæ* subiit, seu quod idem est, an ulli ab hisce orti manserunt simul *in terra Sinear*, & retinuerunt *primævam linguam*? Si nulli, qua in re igitur differunt à

Chamitis respectu *pœnae duplicis*, & conclusionis inde faciendæ de majoribus utrorumque, utrum participes an expertes fuerint operis, quod *duplici pœna* punitum traditur. Immo quæ ratio est, Nimrodum facere *criminis* non modo *consciã*, sed & *Auctorem*, qui ipse non fuit, certe non in perpetuum aut longum tempus, *ex patriis sedibus expulsus*, & cujus posteritas *ex nativa lingua*, quæ creditur esse Hebræa, vix quicquam amplius *amisit*, & quidem longissimo tempore usque ad captivitatem Babylonicam, quam quantum *Æolica* ex. gr. dialectus à communi Lingua Græciæ abit: Heberum contra affirmare operis seu criminis expertem, quia una gens ex tanta ejus posteritate, trecentis vel quadringentis demum annis post exoriens ex solo Israele, Abnepotis sui Nachoris Abnepote, quæque iterum post secula, minimum plus duo, servitutis in Ægypto & erroris per deserta, sedem certam & sibi propriam tum demum fixit in regione à terra Sinear longe remota, quia illa, inquam, retinuerit non utique *patrias Sinear sedes*, sed tantum *linguam nativam*? Verum pergit, *utraque pœna aliquandiu potuit differri*, & demum post aliquot annos etiam posteris infligi, & sic cum Nimrodo actum putamus. Quid? an usquam legitur posteritas Nimrodi, non dico exteris Regibus subjecta, quod vere accidit, nec ad rem quæsitam pertinet, sed è terra Sinear, *ex patriis sedibus expulsa*, vel deportata? Annon ille etiam tempore Danielis, etiam Alexandri M. cultus fuit *Beli* nomine à suis Babyloniis, tanquam eorum progenitor & conditor, seu indigena Deus? Immo annon è contrario illa Israelis posteritas non modo deportata fuit ex patriis promissæ sibi & datæ Terræ sedibus, sed & pristinam suam Hebræam linguam paulo post ex vernaculo usu amisit?

I V.

Quid plura? Luce ipsa, ni fallor, clarius liquet undiquaque implicitos teneri, qui præter Scripturam ex habitatione conjuncta omnium in Terra Sinear, & Urbis Turrisque exstructæ Historia, integras familias excludunt, aut, ante hanc Hominum dispersionem è Terra Sinear, aliam Noachi & Semitarum plerorumque secessionem à reliquis jam factam autumant. Nullum debet esse dubium, quin omnes Noachidæ, ut ostendi, cum ipso Noacho pariter in Terra Sinear habitaverint, & consilium per se *ἀδίαφορον* istuc inierint, ne dispergerentur, aliud tamen, sed

sed frustra, suadente ac monente Noacho; cui qui & quot auscultaverint, definire quis possit, cum Moses ipse non definiat? Paucos tamen illos fuisse necesse est, quia Moses consilium illud & ejus executionem simpliciter vel generatim sine ulla distinctione *Filiis Hominum & Omni Terræ* tribuit. Ne vero quis putet, me solum ita in contrarium discedere à Magnis illis Nominibus, & recepta vulgo sententia, sciri velim, non modo Josephum, & Sibyllam ab eo laudatam, hanc Historiam adscribere omnibus sine exceptione hominibus, sed & disertissime idem affirmare Tostatum, Pererium, Salianum, Bonfrerium. Adde his Cl. Coccejum ad Genes. xi. 2. denique Clericum ad xi. 5. & haud dubie plures alios.

V.

Postquam declaravimus sic satis, de quibus agat Moses Gen. xi. atque ostendimus, omne genus Hominum, *omnes, non quosdam*, Noachidas habitasse conjunctim in Terra Sinear, sequitur nunc, ut ipsam eorum Historiam istic relatam, seu quid de iis Moses tradat, quid Homines illi conati sint, quidque spectaverint, explanemus. Quod tamen antequam aggrediamur, præmittenda erit necessario brevis disquisitio, de primo & vero ipsius Narrationis Mosaicæ sensu, seu an singula ejus verba & Locutiones, Historicâ, propria, & usitata significatione sint interpretandæ, an vero primitus & directe in allegoricam & Typicam sint expositionem convertendæ. Etenim quia non satis liquebat, quid tanto conatu, tanta *Turris* mole extruenda, egerint, aut spectaverint, quidve in eo peccaverint; Tum quomodo *Nomine sibi faciendo* apud posteros cavere potuerint, *ne in præsentia ipsi dispergerentur*; Denique quæ ista fuerit *confusio Labii* ante dispersionem, illis immissa; ideo nonnulli totam hanc Historiam allegorice, alii partim figurato partim genuino sensu, sunt interpretati.

V I.

In illis est Philo Judæus, qui peculiari libello hanc Laciniam Capitis xi. exponens *labium unum totius terra*, interpretatur *κακῶν ἀμυθήτων καὶ μεγάλων συμφωνίαν*, h. e. *consensum infandorum & magnorum malorum, in que conjuraverit omnis terra*; Hos potro *conjuratos ex Oriente vitiorum venisse, & quasi quærentes invenisse in suo pectore campum Malitia*, qui diceretur *Sinear*

near, h. e. *Excussio*. In eo autem exstruxisse *Malitia*, tanquam Tyranno, Turrim quasi Arcem, communionem quadam iniquorum operum: sed & Urbem *Vitiorum* munivisse, firmisque mœnibus circumdedit, ne pateret hostilibus incursionibus *Virtutum*; & ita quaesivisse Nomen magnum potius quam bonum apud posteros, antequam dispergerentur, vel dissiparentur, ac è medio tollerentur. Deum porro confundentem labia, reddidisse singulas partes *Malitia* mutas surdasque, adeo ut neque suas cogitationes proferendo, neque aliis consentiendo, nocere amplius possent. Ita vero profligasse *Vitiorum Urbem*, & arcem *Malitia*. Habes hic summatim & compendio expressam Philonis *ἡσυχίαν τῶν ὀφθάλμων*, figuratam expositionem, ut ipse vocat, quam fecutum se profitetur, quia alii calumniabantur Mosaicam Legem tanquam *Fabulas continentem*, similes plane traditioni Græcorum de Gigantibus, qui montibus congestis cœlum invadere sint conati; & quia *Unius Linguae in plures divisio* minime idoneum videbatur remedium *Malitia* *Hominum* coercenda, quum nihilo sane minus post exortam *Linguarum* varietatem peccent vulgo *Homines*, immo *Terra* & *Maria* in *sanctis Malis* reperiantur plena; neque *Linguae*, sed *conspirantes Animi* ad peccandum affectus, sint causa communis *Malitia*; denique & vel maxime, quia *Confusio Labii* nequaquam possit denotare *ἡσυχίαν τῶν ὀφθάλμων*, ortum *Linguarum*, quem cæteroquin ex hac *Historia* & phrasi eliciant interpretes, quum unius *Linguae* in plures distractio non sit appellanda *ἡσυχία* *confusio*, sed potius *τομή*, ἢ *ἀσύνεσις*, ἢ *ἀσύνεσις*, *dissectio*, *divisio*, aut *distinctio*. Nec dubito, hanc illi unicam fuisse causam, quare *Libellum* hunc istoc potissimum *ἡσυχίας* vocabulo inscripsit, ut ex quo præcipuam allegoricæ illius interpretationis rationem petiit. Sed nos de ea *confusione*, ut & peccato, quod exstruenda *Turri* declaratum putat, deinde magis ex professo agemus. *Fabulæ* vero Græcorum complures ex *Historia* *Mosaica* derivatæ, sua illa similitudine, quippe quæ in tali derivatione est necessaria, nihil habent aut præbent argumenti ad eam propterea in allegoricum sensum flectendam, vel pro fabula quoque habendam.

V I I.

Sequitur Philonem aliqua ex parte laudatus supra Cl. vonder Hartius, qui itidem *Labium unum omnis Terra* interpretatur de *conspiratione*, non tamen omnium *Hominum*, sed solorum *Chami-*

mitarum in fœda & atrocia bella contra Semitas, quibus ut terrorem incuterent, ideo illos Urbem munitissimam & celsis per mœnia turribus instructam excitavisse, ne in Semitarum ditionem, ut prædixerat ipsis Noachus, unquam redigerentur; sed Deum illud nefanda conspirationis & fœderis vinculum solvisse dissensu inter illos excitato. Ita coactos cœpto munimento Semitis opposito desistere, & eo relicto in quam quisque raperetur regionem dilapsos. Urbi autem fatale impositum nomen Babelis h. e. seditionis. Sententiam ejus exhibui, partim meis, partim, quantum patiebatur compendii ratio, ipsius Verbis. Ea vero quam longe recedat à consilio Moïsis, & Historico totius narrationis sensu, nemo non facile videt.

V I I I.

Sed neque desunt alii, Viri sane Eruditi, qui quoniam nullum plane vident commodi sensus nexum inter *faciendum Nomen*, & effugiendam hoc ipso viventium tunc Hominum & Corporum *dispersionem*, decurrunt in eo, & quibusdam aliis, recta ad figuratam interpretationem, licet reliqua Historice tamen exponant.

I X.

Ego vero ita existimem, Laciniam hanc continere simpliciter vel Parabolam, vel rem vere gestam, atque adeo singula ejus verba, non, alia hoc, alia illo, sed omnia, vel figurato statim & typico, vel proprio & simplice sensu accipienda; at constituta jam ex illis verbis per rectam interpretationem Historia, posse eam deinceps totam, vel ejus saltem præcipuum argumentum aut Caput, Typice quoque exponi, & intelligi. Veram autem per omnes ejus partes narrari istic Historiam censeo, & idcirco in omnibus inesse literalem & simplicem sensum. Idque constare arbitror primo ex simplicitate & æqualitate styli plane Historici. Nihil enim hic intricatum, nihil salebrosum, nihil allegoricum aut mysticum comparet. Nihil consulto in aliquem recessum videtur reconditum, ut fieri solet in mere typicis & propheticis. Conferamus hanc partem cum reliqua Geneseos Historia, & simul cum ultima Jacobi allocutione ad Filios Genes. XLIX. quæ tota est Tropica & figurata rerum post futurarum prædictio. Omnia istic concisa, metaphorica, & figurarum ac comparationum involucris obtecta,

omnia denique ita propofita , ut cuilibet fatis superque appa-
 reat , latere aliquid amplius istic in ipfarum locutionum sensu ,
 quam quod fons prima verborum præferat , aut statim decla-
 ret. Tale quid , quum haud facile alibi in illo Geneseos libro ,
 certe neutiquam in hacce occurrat lacinia , cumque ea ipsa in-
 super non rei futuræ prædictionem , sed gestæ narrationem palam
 contineat , sensusque habeat plenos , & planos , non ita concisos aut
 ex professo tropicos , quis est , qui non videat , diverso itaque
 modo , h. e. non illo figurato , sed potius proprio sensu , verba ipsa
 & locutiones hic esse accipiendas , nec Historiam , propter u-
 nam aut alteram forte difficultatem , allegoricis interpretationi-
 bus involvendam aut pervertendam ? Deinde vero ex mente
 etiam & consilio Scriptoris , qui nobis in Genesi non utique pa-
 rabolas , sed veras narrat Historias , liquet clarissime , non ergo
 aliter quam genuino & proprio sensu hujus quoque Historiæ
 verba esse exponenda .

X.

Sed & ne quis hanc forsan excipiat Historiam , aut præ aliis in pa-
 rabolam flectat convertatve , considerari velim manifestum cum su-
 perioribus nexum , consilium Mosis apertissime declarantem . Nam
 quum in proximo Capite nihil aliud , nisi posteritatem Noachi
 ex tribus ejus Filiis , commemorasset , & singulorum Filiorum
 posteris subjecisset hoc veluti epiphonema , *Ab his (Japheti-
 tis) divisi sunt insalani , seu insula gentium in suis terris , quique in
 suam linguam , in suas familias in Gentibus suis , §. 5. Hi sunt Chamite
 secundum familias & Linguas suas , in Terris suis & Gentibus
 suis §. 20. & iisdem plane verbis de Semitis §. 31. immo ad ex-
 tremum istam enumerationem Noachidarum & Caput ipsum fi-
 nivisset his verbis : Ha sunt Familia Filiorum Noachi ex Serie ge-
 nerationum suarum in Gentibus suis , & ex illis separata exstite-
 runt Gentes in Terra post Diluvium.* Quum ergo toto hoc pro-
 ximo Capite per occasionem exponendæ nominatim posteritatis
 Noachicæ , eam identidem in varias Familias , Gentes & Lin-
 guas per diversa terrarum divisam & distinctam dixisset , subjicit
 jam confestim , qua occasione & causa acciderit ipsa illa Homi-
 num in unam antea eandemque Terram , Sedem , Familiam , Po-
 pulum , Linguam , conjunctorum dispersio , & , quæ illam disper-
 sionem necessario sequi debebat , Linguarum diversitas . Mani-
 festum

festum igitur & evidens plane, simpliciter & Historice intelligendum, quicquid in ea narratione de Lingua vel *Labio*, deque *dispersione hominum*, eorumque consilio & facto ad evitandam, quoad ejus fieri queat, illam dispersionem inito & cœpto refertur.

X I.

Denique non esse hanc Parabolam aut Prophetiam primo & præcipuo sensu, sed veram plane Historiam, patet etiam ex circumstantiis facti, quippe quas Historice accipiendas aliunde etiam probari, ac rebus ipsis demonstrari potest. Nam sicuti heic homines dicuntur una usi Lingua ante dispersionem, & in terra Babylica extruere cœpisse Urbem & Turrim altissimam, & quidem ex lateribus coctis, bitumine nexis; sic plane non modo antiquissimus Sibyllinorum Auctor à Josepho laudatus, tum Eupolemus, aliique tradunt, Homines primos, vere *ὁμοφώνως & πῶς ὄντως ὁμογλώσσως*, extruxisse istic *ὑψηλότατον πύργον*, verum intervenientibus Diis & opus hoc impediens dispersos inde fuisse, *Ἀφρααρήναι καθ' ἑλλω πῶ γῆν*, & ita *πολύτροον φωνῶν ἐνείκαθ' ἑ*, *variis accerpisse sermonem*: sed & Herodotus, Diodorus, Arrianus & complures alii, etiam diu post exstitisse Babylica in Urbe altissimam plane Turrim, cujus hoc tempore fundamenta videntur jacta, eamque ut & muros Urbis ædificatos *ἐκ πλίνθων ὀπίης ἐν ἀσφάλτῳ ἠμοσμήνης*, plane ut Josephus *ἐκ πλίνθων ὀπίης ἀσφάλτῳ συνδεδεμένης*, ex lateribus coctis bitumine junctis; Vide ipsa Veterum loca apud Bochart. Phalegil. capp. 11. & 13. Adde Fabulam Gigantum qui congestis montibus cœlum invadere & conscendere voluerint, omnium Eruditorum consensu hinc ortam.

X I I.

Quapropter, quum hæc omnia ita se habeant, & cum stylus ipse, tum consilium Scriptoris, ipsiusque narrationis nexus cum superioribus, denique certa ex eventu facti veritas, veram hanc esse Historiam, non Parabolam, clarissime probent; Ego quidem omnem ex ejus prima verborum interpretatione parabolicum figuratumque sensum prorsus excludendum, eamque omni ex parte literaliter, ut dicitur, ac proprie, primitus accipiendam, nullus dubitem. Cæteroquin enim quid tandem manebit integrum & intemeratum in Historiis non tantum Mosaicis, sed

& Euangelicis, quin excogitatis facile qualibuscunque allego-
riis & figuris in parabolam flectatur an corrumpatur? Nam quid
est, quo minus Euangelica de ortu, vita, & nece Christi ea-
dem facilitate in figuram redigatur, ut jam à quibusdam tentatum
factumque scribit Celeberr. Heidanus de Orig. Erroris, quam
Mosaica de Mundi rerumque humanarum origine, quod & o-
lim complures, & novissime iterum magno conatu tentavit T.
Burnetius in Archæologia sua, quasi Moses, ὁ Φρονῶν ταῦτ' ἔλε-
γην, ἀλλ' αἰνιτῶρην ἔχει μετὰ Φέρον, ea dixisset, non ita ipse sen-
tiens, sed alia plane per *anigmata & figuras significans*, quomo-
do Homerum in iis, quæ ille de Diis passim cecinit vel finxit,
excusari à quibusdam ait Dio Chrysoft. ἐν τῷ περικῶ. Neque
vero de Homeri quidem θεολογικαῖς id mirari par est, aut à
verisimilitudine eam fabularum mysticam interpretationem pror-
sus abhorreere existimandum, siquidem diserte Clemens Ale-
xandr. lib. 5. πρῶμ. p. 556. ed. Paris. affirmat, *Omnes τὰς θεο-
λογοῦντας, aque Græcos ac Barbaros, initia rerum occultavisse,
veritatem autem anigmatibus & symbolis, tum allegoriis, & me-
taphoris ac similibus quibusdam tropis tradidisse; atque ejus generis
fuisse Græcorum oracula, & inde Apollinem Pythium dictum fuisse
λοξίαν h. e. Obliquum.* Dein pag. seq. *Ab his autem Prophetis
Theologiam edoctos Poëtas, Orphea scilicet, Linum, Musæum,
Homerum & Hesiodum, aliosque ejus generis Sapientes, δι' ἰσο-
νοίας πολλὰ φιλοσοφῶσαι mystica vel enigmatica ratione multa phi-
λοσοφῶντας. Velum autem ipsis esse apud vulgus Poëticam animorum
oblectationem, somnia nempe & symbola, quæ omnia hominibus sint
obscuriora; nempe ut in horum anigmatum intellectum penetrans
industria ad inveniendam veritatem studiose quasi irruat.* Et sane
talem Homeri sive defensionem sive expositionem habemus ex
professo factam olim à Proclo Lycio, qui passim Græcorum
totam de Diis disciplinam mysticam esse ait, à cujus cognitione
profanum vulgus sit arcendum, atque idcirco non modo cærimo-
nias & ritus sacros, quos ipse *ridiculos* sæpe vocat, sed & fa-
bularum Poëticarum & maxime Homericarum, verbis quidem, & exter-
na specie respicere ac memorare Dæmonas, qui circa materiam
versentur, & Hominibus ac Populis sint præfecti, sed *μυσικῶς*
denotare Summi Numinis Naturam, Providentiam, Operatio-
nem, Dæmonum ministerio utentis. Id quod per omnes pe-

pene fabulas seu narrationes de Diis Homericas hunc in modum exsequitur, ut, exempli gratia, quod reliquorum sit instar, Vulcani præcipitationem de cælo exponat per processum divinæ operationis ad hæc inferiora. Cæterum, ab hisce veluti iniitiis symbolicæ interpretationis, quæ in rebus divinis apud Homerum locum forsân jure quodam suo habebat, longius progressi quidam totam Belli Trojani Historiam in allegorias tandem & parabolas converterunt. Certe de Metrodoro Lampfaceno ait Tatianus Assyrius in Orat. contra Græcos, eum ἐν τῷ πρῶτῳ Ὀμήρῳ, πάντα εἰς ἀλληγορίαν μεταίρειν, *omnia in allegoriam transferre*, & non tantum *Jovem, Junonem, Minervam*, sed & *Hectorem, Achillem, Agamemnona, & omnes omnino Græcos & Barbaros cum Helena & Paride ad Naturam referre, eosque dicere tantum œconomia causa in Poësin indictos, nec quenquam illorum Hominum revera existisse*. Verum hæc ut nimis inepte ab illo disputari censet Tatianus, & ut haud dubie perperam ille modum in hisce excessit pervertendo & in Parabolas meras redigendo ac corrupendo Historicam ipsius Belli veritatem; sic ne idem illud in Sacris quoque eveniat, atque adeo omnia Historiarum confestim ac unice in Typicum tropicumque rapiantur sensum contra Scriptoris mentem, & rerum gestarum Seriem, sedulo cavendum arbitror.

X I I I.

Nihil tamen vel sic obstat, quo minus ipsæ illæ Veteres Patriarcharum Historiæ, sed literaliter, ut dicitur, prius per omnes partes explicitæ atque constitutæ, deinde etiam, ut fecundissimus est Scripturæ Sacræ sensus & admirabilis quædam divinæ providentiæ in rebus humanis ratio, typice accipiantur, resque alias ac diu post pari modo gerendas designare credantur. Ita sane, ut quamplurima alia Mosaicæ Geneseos prætermittam, Hagaris & Ismaelis Historiam vere ita, ut narratur, gestam, tamen etiam allegorice interpretandam, quis extra controversiæ dubium ponere fuisset ausus, nisi diserte præeuntem haberet Apostolum Galat. iv. "Quapropter sicuti simpliciter & Historice accipiendum est & accipitur ab omnibus, quod Genes. xvi. dicitur Abrahamus ex ancilla Hagar genuisse Filium, & alium dein Genes. xxi. ex libera & legitima uxore Sara, sicuti vere accidit, ut ille major natu ex

Ancilla genitus secundum carnem irriserit & persecutus fuerit hunc minorem ex libera natum, atque ideo Abrahamus rogatus à Sara & monitus à Deo egerit ex ædibus suis Ancillam cum isthoc Filio, ne hæres ipsius esset una cum Saræ Filio; & tamen omnia hæc erant ἀλληγορήματα, Galat. iv. 24. h. e. per allegoriam aliud quid insuper denotantia, duplex scilicet pactum. Judaïsmum & Christianismum, illum in *servitute*, hunc in *libertate* constitutum, illum *terrestri Hierosolyma* superbientem & *persequentem cœlestis Hierosolyma heredes*, atque idcirco *ejectum* & exclusum cœlesti illa hæreditate: sic plane hanc quoque Babelis & Turris Babylonicæ ab omnibus promiscue Hominibus ad evitandam dispersionem contra Dei voluntatem exstrui cœptæ, & secutæ tamen deinceps dispersionis hominum, & confusionis labiorum Historiam facile patior etiam ἀλληγορικῶς exponi, & ad mysticam Novi Testamenti Babylonem referri, & ita faciendum censeo, sicuti infra pluribus declarabo; sed tamen in ipsa illa rei gestæ narratione nihil figuratum, nihil reconditum, nihil μουσικώτερον, sed omnia simplicia, propria, Historica agnosco, neque per *Labiunt* quicquam, nisi Linguam & Sermone[m] intelligo, neque Homines, ædificanda illa Urbe & Turri, ac faciendo sibi σῆμα, spectasse aut curasse quicquam aliud puto, quam ne ex illo loco, ubi conjunctim adhuc habitabant, in solitudines per diversa terrarum dispergerentur, aut fortuitis casibus aberrarent, licet à Deo per immixtam illis extra ordinem & ad tempus subitam sermonis confusionem adacti mox fuerint ad secessionem ab se invicem, cui ita enixe obviam ire studebant, in varias familias & regiones faciendam.

X I V.

Quando igitur Moses ait Omnem Terram fuisse *Labii unius*, & *Verborum eorundem*, Deum vero *confudisse* istuc *Labiunt* *Hominiunt*, certum reor, accipiendum illud generatim & simpliciter de loquela, sermone, dialecto, & iisdem singularum rerum appellationibus per una eademque vocabula, ut scilicet omnes pariter *Terram* ex. gr. *uno* eodemque *verbo* γῆ / vel simili, designarent. Certum id reor vel maxime ex consilio Mosis, qui ut jam dixi, postquam superiori Capite sæpius memorasset secessionem Noachidarum in varias Familias, Terras, & *Linguas*,

gnas, ejus occasionem nunc expositurus, generatim præmittit, ut par erat, homines ante hanc dispersionem fuisse *unius* plane *Linguae & sermonis*. Et ita hæc acceperunt Judæorum antiquissimi quique, Paraphrastæ, Talmudistæ, Scholiastæ, aliique Doctores, quorum omnium plerique insuper *Labium unum* diferte interpretantur *Linguam Sanctam* h. e. Hebræam. Vide Buxtorf. dissert. 1. de Lingua Hebr. Origine pag. 21. 22. 23. Adde Philonem, qui hæc verba *Confundamus labium* &c. reddit *συγχέωμεν αὐτῶν τὴν γλῶτταν*, (*Linguam*) ἵνα μὴ ἀκώσωσιν ἕκαστοι τὴν φωνὴν τῆς πλησίον, & totam Historiam designavit hac inscriptione *Ἐπὶ συγχύσεως Διαλέκτων*, de *Confusione Dialectorum*: nec non Josephum, qui refert Deum fecisse homines *ἀλλογλώσσους* *diverse Linguae*, καὶ ὑπὸ πολυφωνίας ἀσυνέτους & propter *varietatem soni invicem haud intellectos*, locumque appellatum *Βαβυλῶνα* *Ἐπὶ τῆς σύγχυσις* & *Ἐπὶ τῆς Διαλέκτων* πρῶτον ἐναργῆς, propter *confusionem perspicuitatis, quæ antea fuerat in sermone*. Immo vero adde etiam Judæorum fabulas, quas temere nimis multi Christianorum Patrum fuerunt secuti, statuentium pariter 70. vel 72. *Linguas* *diversas* in hac *Labii Confusione* fuisse natas. Quin ad Gentes quoque hæc *unius Linguae* traditio pervasit, quarum Scriptores à Josepho & Eusebio laudati, Homines ante hanc Turris Babylonicæ exstructionem fuisse *ὁμογλώσσους* *unius ejusdemque lingua* diferte testantur.

X V.

Exstimat tamen Vir Doctus in observationibus Sacris distinguere apud Hebræos Scriptores significationem vocum *פה* & *לשון* *Labii & Linguae*, & hoc vocabulo sermonis *idioma* seu *dialectum* notari, illo *sententiam*, immo *haud arduum sibi fore evincere*, vix ulla occurrere sacris in *Literis testimonia*, ex quibus *cum ratione inspectis significatus hicce dialecti seu idiomatis, adeo huic voci פה ab omnibus adscriptus, possit urgeri*. Sed primo ipse dein cap. seq. adferens locum *Jesaiæ xix. 19. Illo die erunt quinque Civitates in terra Egypti loquentes לשון פה* *Labio Canaanis*, Nullum dubitare, ait, *intelligi hic LINGUAM, qua Deus Israelitis mysteria sua revelaverit. Eam vero Linguam appellari Labium Canaanis, quia Canaanita ea loqui consueverant, pari modo atque Lingua Germania ea dicitur, qua Germani utuntur.*

tur. Deinde vero adde Jesaiæ xxviii. ii. **כִּי בָלַעַי שֵׁפַח** *quum ridiculis solœcismis vel barbarismis (seu ut simpliciter Junius, peregrino sermone) & lingua alienigena allocutus sit populum hunc.* Psalm. lxxxii. 6. *Terram Egypti, ubi שֵׁפַח לֹא יִדְעוּ אֶת שֵׁפַח sermonem (labium) ignotum audiebam:* Plane uti Deuter. xxviii. 49. **בְּיָמֵי אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ לְשׁוֹן אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ** / *gentem, cujus Linguam non intelliges.* Rectius, itaque idem Vir Doctus in Editione Secunda Observationum nolit negare, vocabulum **שֵׁפַח** posse habere significatum *Lingua & Dialecti*; sed tamen, quia certissimum sit, esse hunc significatum in Scriptura infrequentiore, (contra Cl. Coccejus; *Pro dialecto SÆPE* dicitur) & Scriptores Sacros consuevisse *Sermonis Dialectum* per **לֹשֶׁן** exprimere, idque vocabulum, hic non reperiatur, ubi nihilominus de Linguarum idiomatis quam maxime agi judicent Interpretes, merito se dubitare putat, an hic tamen **שֵׁפַח** per idioma seu dialectum sit exponendum, quia censet Spiritum S. tali hic usurum vocabulo, quod quam propriissime dialectum exprimat, si voluisset, uti confusionem dialectorum hic factam intelligeremus. Græcos quoque constanter τὸ γλῶσσα vel Ἀλέκλιθ, nunquam vero τὸ χεῖλιθ, quod sciat, hoc in casa usurpare ait, & sequi hunc loquendi modum Apostolum I Cor. xiv. ubi affine argumentum de Linguarum varietatis usu pertractet, ac λαλεῖν γλώσσαις & similia, non vero χεῖλεσι, dicat. At vero idem Apostolus in eadem Epistola, & eodem Capite §. ii. ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν ἑτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τῷ τῷ. Quicquamne disertius in contrarium haberi potest?

X V I.

Quod vero ad significatum vocis **שֵׁפַח** hoc in Geneseos loco, certum utique & probatum clarissime, eâ æque, ac voce **לֹשֶׁן** significari *sermonis dialectum*; atque adeo heic tum Chaldaei Paraphrastæ, tum Doctissimi Rabbiorum exponunt eam vocem per alteram illam **לֹשֶׁן** / **לֹשֶׁן** / utriusque promiscuam & eandem esse significationem ita declarantes. Porro autem incassum sane postulatur, adhibendum heic maxime vocabulum, quod distinctum idioma & sermonis dialectum quam propriissime exprimat, quum nulla dum existerint diversa & singulis propria gentium idiomata, sicut neque dum separatæ fuerunt

tunt ipsæ Gentes. Neque ergo requirebantur vocabula diver-
 sitatem illam tantopere denotantia. Simpliciter enim istuc di-
 citur, & dicendum erat, fuisse omnibus tunc Homini-
 bus unam adhuc eandemque loquelam, unumque eorundem verborum
 ad singula rerum designanda usum, eam vero loquelam mox
 à Deo confusam, ut alter alterum non intelligeret, & sic Ho-
 mines ad secessionem adactos; qua occasione exorta sunt
 demum distincta Populorum idiomata, & variæ sermonis
 dialecti.

X V I I.

Ex hac autem præcipua phrasi, in hunc sensum explici-
 ta, & ita quinquies in paucis his versibus obvia, consti-
 tuenda quoque est alterius & conjunctæ, sed quæ semel tan-
 tum occurrit, locutionis interpretatio, *unorum* scilicet *verbo-
 rum* **לְכָל אֶחָד מֵהֶם** / Nam sicuti omnis Terra ante dis-
 persionem fuit *Labii* seu *loquela unius*, sic *unis* iisdemque
verbis in communi illa omnium loquela ad res quasque deno-
 tandas debuit uti. Sic plane Psalm. xix. 4. de Coelis, qui di-
 cuntur enarrare gloriam Dei, & tamen **אֵין אִמֶּר וְאֵין דְּבָרִים**
בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם *non est sermo, nec sunt Verba illis, non au-*
ditur vox eorum. Manifeste hic **דְּבָרִים** ponitur pro *ver-*
bis ipsis, quibus utimur in loquendo & narrando, quorumque
vox & sonus auditur, sicuti ipsa Radix simpliciter *Loqui* h. e.
Verbis quibusdam in qualemcunque sermonem conjunctis uti,
 passim significat. Philo Hebraica sic reddidit, **ἡν εἶναι κῶσεν**
χέιλ *ἐν τῷ φωνῶ μίαν*, h. e. *sermonem qui auribus pro-*
prie percipitur, fuisse ejusdem generis, seu unarum earundem-
 que vocum. Sic paulo post, *confundamus Linguam eorum,*
ne intelligant quisque proximi sui **τὴν φωνῶν**, h. e. *vocem*, quam
 quis loquendo edit. Certe nihil prorsus in tota hac, & brevi
 adeo Historia, vel verbulo innuitur aut memoratur de perpetuo
 quodam consiliorum inter illos Homines consensu, aut ea-
 rundem opinionum sermonumve in rebus divinis concordia.
 Contra omnia communionem unius Linguae, & ejus mutuum
 inter Homines intellectum clarissime denotant. Quo pertinet
 phrasis: *Confundamus labium eorum, ne* **יִשְׁמְעוּ אִישׁ שֶׁפֶה רֵעוֹ**
intelligant quisque labium proximi sui, h. e. ut ipse Cl. Cocce-

ius, faciamus, ut loqui inter se amplius non possint. ut ita impediatur ista dominatio. וַיִּשְׁמַע enim quando ita simpliciter constructur cum Nomine Substantivo, quod quasi regit, nulla intercedente præpositione aut particula, significat maxime, vel generatim & simpliciter *audire*, vel etiam *percipere & intelligere*. At quando *obsequi & assentiri* notat & habet junctum sibi substantivum, intercedit tunc pene semper vel וַ / vel הַ / vel particula לְ.

X V I I I.

Paraphrastæ quidem hisce duabus locutionibus *Labii unius*, & *verborum eorundem*, addunt tertiam *Consilii unius*, sed respiciunt certissime, singulare illud & memoratum hic illorum Hominum Consilium, quod ad impediendam, quam metuebant, dispersionem pariter inisse traduntur, quem in modum ipsi quoque Judæi illam *Consilii unius* locutionem interpretantur. Neque vero ulla ex parte vel minimum liquet, propositum id Mosis, ut ostendat, quomodo Homines ex constanti hactenus concordia & consensu opinionum & sermonum in sententiarum divortia abierint, sed id solum, quomodo ex conjuncta in unum Locum habitatione, & unius Sermonis usu, distracti sint in diversa Terrarum & Linguarum. Adde tandem, quod neque tanta fuerit inter eos, quum conjuncti etiamdum viverent, de Deo & Religione *ὁμόνοια*, siquidem inter ipsos jam ante dispersionem *validus* existit, & certe extruendæ Turris à plerisque præcipuus Dux & ἀρχηγός habetur, *Rebellis* ille, haud dubie contra Deum maxime & Noachum, Nimrodus.

Corollaria Respondentis.

I.

Sesostris diversus est à Sefaco, qui contra Rehabeamum bellum gessit.

II.

David rebellavit contra Saulum Regem suum, sed jure & probante Deo.

III.

Iephte Filiam rvere obtulit.

IV.

Ahasuerus Estheræ idem est qui Darius Medus Danielis.

V.

Sicyonii regni initia ad Inachi demum tempora sunt referenda.

VI.

Versiónem Veteris Testamenti Græcam à 70. Interpre-
pre-

*pretibus factam, pervenisse ad Nos corruptam
plane & interpolatam affirmamus.*

V I I.

*Saturnus qui dicitur in Italiam venisse sub Jano,
videtur idem esse, qui Italus, à quo Italia est
denominata.*

V I I I.

*Electores Romani Imperii non sunt exorti sub Imp.
Othone III. sed potius tempore interregni inter
Fredericum II. & Rodolphum Hapsburgensem.*

I X.

*Opima Spolia vere dicuntur, etiamsi non sint capta
à summo Romani Exercitus Duce.*

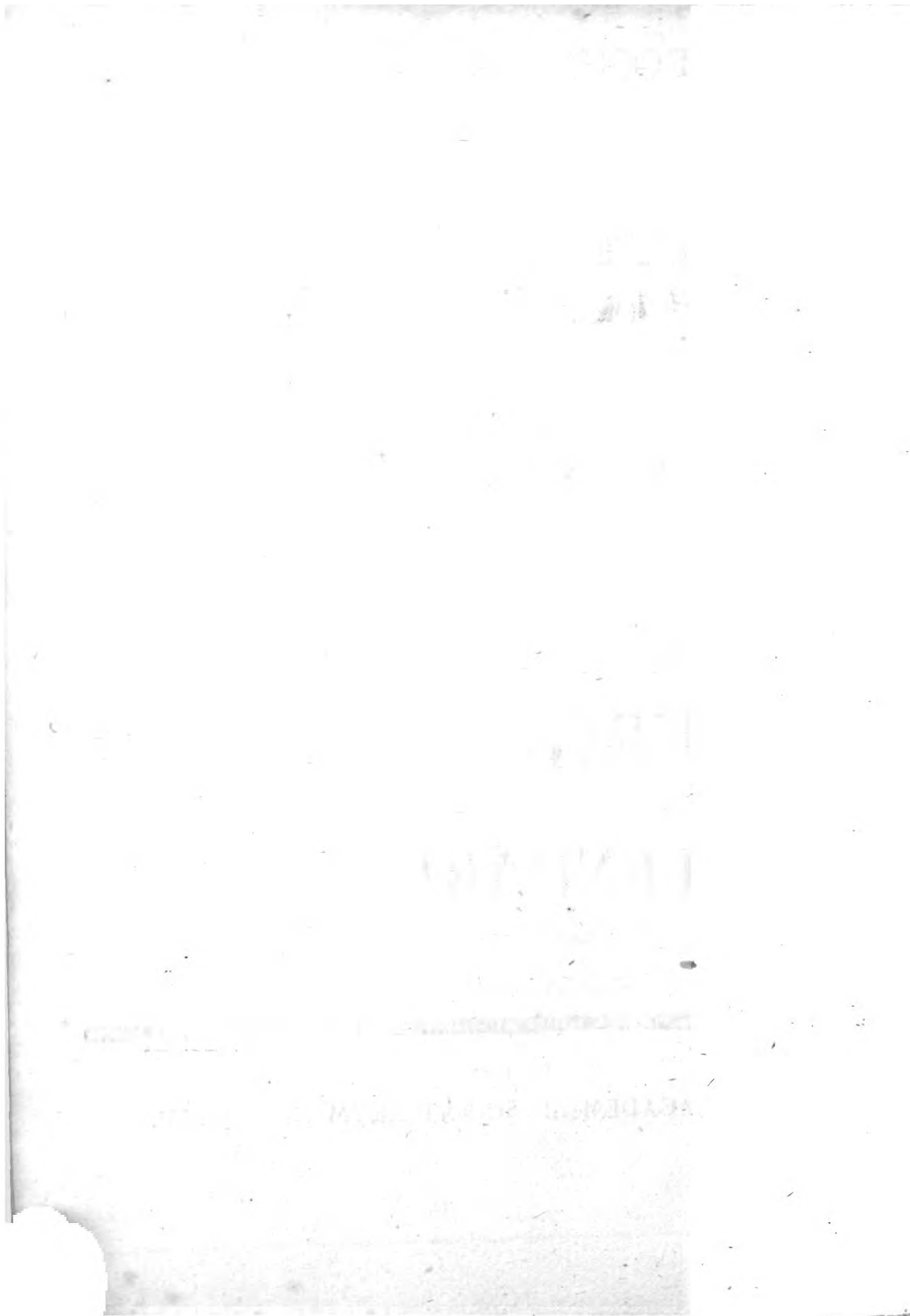
X.

*Aeneas in Italiam venisse, minime videtur negan-
dum.*

F I N I S.

THEOPHILI SIGEFRIDI BAYERI
REGIOMONTANI
DE
HORIS SINICIS
ET
CYCLO HORARIO
COMMENTATIONES
ACCEDIT
EIVSDEM AVCTORIS
PARERGON SINICVM
DE
CALENDARIIS SINICIS
VBI ETIAM QVAEDAM IN DOCTRINA TEMPORVM
SINICA EMENDANTVR.

PETROPOLI
TYPIS ACADEMIAE SCIENTIARVM clb lcccXXXV.

DE
HORIS SINICIS
ET
CYCLO HORARIO
COMMENTATIONES

AD

Alphonsum Vignolium

*Astronomum Regium, Chronologorum nostri Seculi
principem.*

Vae in Museo Sinico de doctrina temporum dixi, vt tum ex iis auctoritatibus atque testimoniis, quae exstabant, intelligere potui, illa equidem, Vignoli praestantissime, non dissimulaui, partem non satis a me explicata, partem ab erroribus non aliena videri esse. Haud ita multo post, et impense egregia et necessaria ad huiusce chronologiae lucem contulisti, (a) praesertim in cyclo mensium dierumque: nobis quoque, post Museum editum, in festiua subsidiorum copia, meliori cum voluptate ac fructu versantibus, multa in hanc rem obseruata fuerunt. Vnum me in eximio scripto tuo atque in perhumana nominis mei operaeque nauatae et mu-

A

tu-

(a) Miscellaneorum Berolinensium Tomo IV. p. 24. seq.

tuae amicitiae recordatione nonnihil perculit, quod, ubi nondum satis cognoueram, quae de cyclo dierum enunciaueras, id ipsum autem iis verbis, quae te minime laederent, posueram, submoleste te tulisse animaduerti, atque secus, quam vellem, interpretatum. (b) Causam apud te ipsum iudicem dicam paucis verbis, tantum enim aequitati tuae tribuo: Bibliotheca Germanica cum ista scriberem aegerrime nos caruisse, carere autem oportuisse. Quare nolim ego, offensus uncula aliqua facta sit animi tui mitissimi: tu de mea erga te tuaque promerita constantissima voluntate, pro veteri amicitia nostra dubitare noli. Hoc potius agamus, ut, quia mihi a te hic honor est tributus, quod a me excitatum te esse scribis, ipse econtrario a te incensus, noua quaedam in illam obscurissimam doctrinae partem cum honorificentissima nominis tui memoria contribuam. Dicam hoc loco de Cyclo horario Sinico, quem a me tenuiter ac mendose propositum, a te praetermissum esse video. Adiungam de vndecim annorum ephemeridibus Sinicis Πάρεγγυον, quod tuas de cyclis mensium dierumque rationes confirmabit et perficiet. Errores etiam quosdam, qui in doctrina temporum Sinica exstabant, quantum tempus locusque patientur, hac occasione tollendos, nonnulla denique ad chronologiam orientalium populorum illustrandam, admiscenda iudicauit.

I. Ho-

 (b) pag. 39.

I. Horam Sini 時 *xi* vocant, quod proprie *tempus* et *quae in tempore fiunt et rerum, opportunitatem* significat.

Nassireddinus Ettusaeus et secundum eum Mahmud Schah Cholgius et Ali Birgjendi diem ciuilem a Cataeis in 12 چاغ *Tschag, boras*, diuidi tradidere. Andreas Muller in disquisitione de Chataia, (1) hanc vocem Sinicam esse censuit et pro ea arripuit characterem, qui ab eo sic scribi debuisset

社 *cha*, nihil autem ad hanc rem sensu suo continet. (2) Immo چاغ vox Turcica est et Persica, quamquam Mesgninus Meninskius (3) annotauit, rarius occurrere. Potest fieri, vt a Nassireddino ex Sinicorum philosophorum excepta ore inflexaque Persice, ob auctoritatem huius astronomi in vulgarem usum emanauerit. Videtur autem Nassireddinus inaudiuisse Sinicum *xa*: vt, cum dicunt

流沙 *xa liêu, clepsydrum, horologium ex arena*: nam *xa* proprie *arenam* significat.

II. Vnaquaeque hora Sinica aequalis est duabus Europaeis.

A 2

Apud

(1) p. 41. (2) R. P. Dominicus Parrenin in Lexico suo exponit: *Tabulas aptas ad aliquid describendum, squamiferam loricam, epistolam, mortem, pestem valde saeuam, mori in adolescentia vel ex peste, extirpare, conscindere chartam &c.* (3.) Thesauri Orientalis t. 1. p. 1552.

Apud Iapanenses eandem horarum rationem esse, ex duobus Iapanensibus borealibus, qui domi meae fuerunt, cognoui.

In quibusdam Indiae locis, ut Tanschauri, ubi initium diei civilis ab ortu solis est, dies naturalis in 12 *Tas* seu *horas* diuiditur: nox in alias 12 *Tas*, quae propter situm regionis non admodum inaequales videri possunt. Astronomi autem diem civilem in 60 partes diuidunt, in Kirendum *Gb'ad'ica* seu *Nadi*, Tamulice *Narb'igei* dictas, ut talis hora Indica aequalis sit 24 minutis nostris, et horae Indicae $2\frac{1}{2}$ aequales sint 1. Europaeae. Deinde hora vnaquaeque in duas semisses et quatuor quadrantes diuiditur. Haec plenius cognoscentur, quando R. Christophori Theodosii Vualtheri, Missionarii Danici doctrinam temporum Indicam meo hortatu copiosissime explicatam euulgabimus. Hic autem illa monenda duximus ea fini, quod haud fere dubito, aliquid eiusmodi aut obseruatum olim fuisse a Sinis, aut adhuc obseruari. Brahmanes septentrionalis Indiae alia forma vtuntur, quam nondum explicatam tenemus. Ut a Sonhara Multaniensi accepi, diei naturalis चारं *Gharba* seu *horae* ad clepsydram exactae sunt 32: totidem horae nostris: in summa 64 diei civilis. Vnaquaeque घड़ी *Ghari*, *hora*, continet sua पल *pale*, 66 quasi minuta:

ta: vnaquaeque पला *pala* iterum in momenta minima diuiditur. Vnumquodque tale momentum अपेःजुनकुशा *ake gjambakon*, id est, oculi nictus vocatur. Quae cum mihi admodum παράδοξα sint visa, apponenda iudicaui, vt explorarentur.

In quauis vrbe Sinica turris est, ex qua clepsydra horam ostendit. (4) Nam ex vno vase in alterum siue aqua effluit, vt sit clepsydra vera, quae vocatur 流水 *xui lieu*, aqua effluens, siue arena, quae vocatur 沙流 *xa lieu*, iis characteribus, qui supra iam occurrerunt et 漏刻 *xa leu*, arena fluens. Vtrumque horologii genus 漏刻 *ke leu* appellatur, quasi dicas, quadrantes fluentes.

III. Dicunt Sini, vnamquamque horam habere 本 *puen*, principium, 中 *cbum*, medium, et 末 *mo*, finem. Sunt haec vero puncta, quibus hora init, media est, et definit. Sed haec ad diuisiones chronologicas non pertinent.

A 3

IV. Vna-

(4) Confer Museum Sinicum t. II, p. 336. Auctorem habui Martinum Martinium in Atlante Sinico.

IV. Vnaquaeque hora Sinica in duas semihoras diuiditur, quarum vna vni horae Europaeae aequalis est. Prior dicitur 初 *ço*, iniens, ingrediens, posterior 正 *chim*, recta, vera.

V. Vnaquaeque semihora in quatuordecim 刻 *ke* seu quadrantes diuiditur, aequales quadrantibus Europaeis. Sunt igitur in hora Sinica 8 *ke*: at separatim in semihoris numerantur: e. g. semihorae *ço* 1^m. 2^m. 3^m. 4^m. *ke*, semihorae *chim*, 1^m. 2^m. 3^m. 4^m. *ke*. Dicuntur quoque 刻 慶 *kim ke* i. e. annumerati quadrantes et 刻 時 *xi ke*, i. e. horarii quadrantes.

Nassireddinus, qui eum sunt secuti, horam in 8. *çs ke*, Sinica voce in usum recepta disperunt.

VI. Vnumquodque *ke* diuiditur in 15 分 *fen*, aequalia minutis nostris. Numerum 15^m non excedunt. Nam licet vnaquaeque semihora 30. minuta habeat, nihilo minus tantummodo minuta quadrantium recensentur.

Nassireddinus aliam diuisionem a philosophis Sinis accepit. Nam vnum *ke* in $104\frac{2}{6}$ 千 feng seu *fuen* dispertit. Quoniam vero idem toti diei ciuili 10000 *fuen* attribuit, ex eo apparet, scripsisse eum $104\frac{1}{6}$ *fuen* vnius *ke*, vt est apud Vlugbegum, qui Nassireddinum in suos commentarios transtulit.

Andreas Muller in disquisitione de Chataia (5) *fum* legit et characterem *fum*, Phoenicis Sinici corruptissime scriptum reposuit illius loco, quem nos dedimus supra.

VII. Minutum secundum vocatur 刻 *xao* vel *miao* quod *paruum*, *breue* significat: rem ipsam ne Astronomi quidem Sinici in obseruationibus suis curant.

VIII. Prima hora Sinica incipit ante mediam noctem, ita vt punctum mediae noctis et initium diei ciuilis Sinici mediam in horam primam, meridies vero mediam in horam 7^m Sinicam incidat.

Hoc fere perpetuum habent Sini in diuisionibus suis, vt semper media sectentur, neque ab vno et eodem puncto plures vna diuisiones exordiantur. Ita in ecliptica 24. *cie ki* in medio signo *cu cum* incipiunt. Quod in tota doctrina temporum, omnibusque annorum, mensium, dierum cyclis obseruatur.

IX. Ho-

IX. Horae duodecim vocantur vel nominibus cycli horarii seu dodecaeteridos, vel nominibus duodecim animalium.

X. Cyclus duodenarius vocatur 支 *chi*, id est, arboris rami, ad differentiam cycli denarii 干 *can*, id est, truncus arboris.

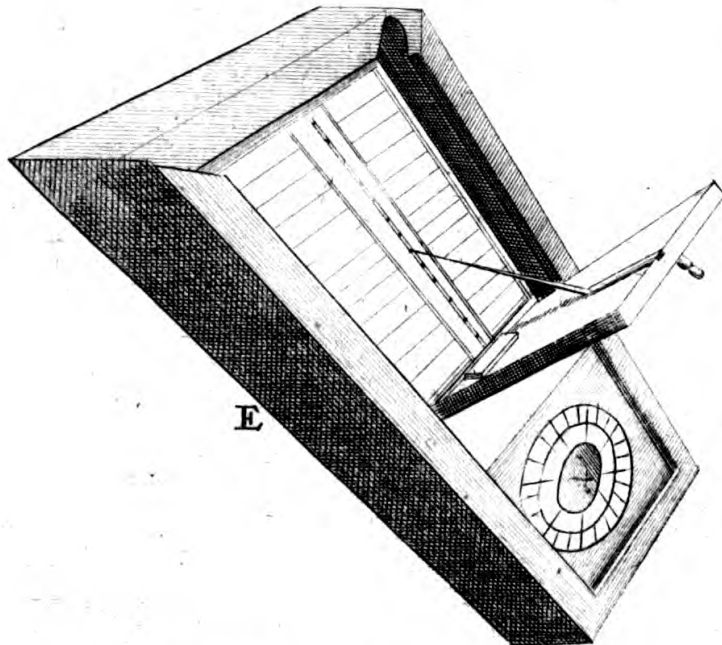
XI. Nomina cycli duodenarii sunt: 1. *cu*, 2. *cheu* 3. *yn* 4. *mao* 5. *xin* 6. *su* 7. *u* 8. *vi* 9. *xin* 10. *yeu* 11. *sio* 12. *hai*. Characteres vide in tabula quam his commentationibus subiungemus.

Eadem nomina iisdem characteribus, Eclipticae signis tribuuntur, vbi *cu* est Aquarius, cetera deinde contra seriem signorum nostrorum disponuntur. Dicam in Parergo de ea re amplius.

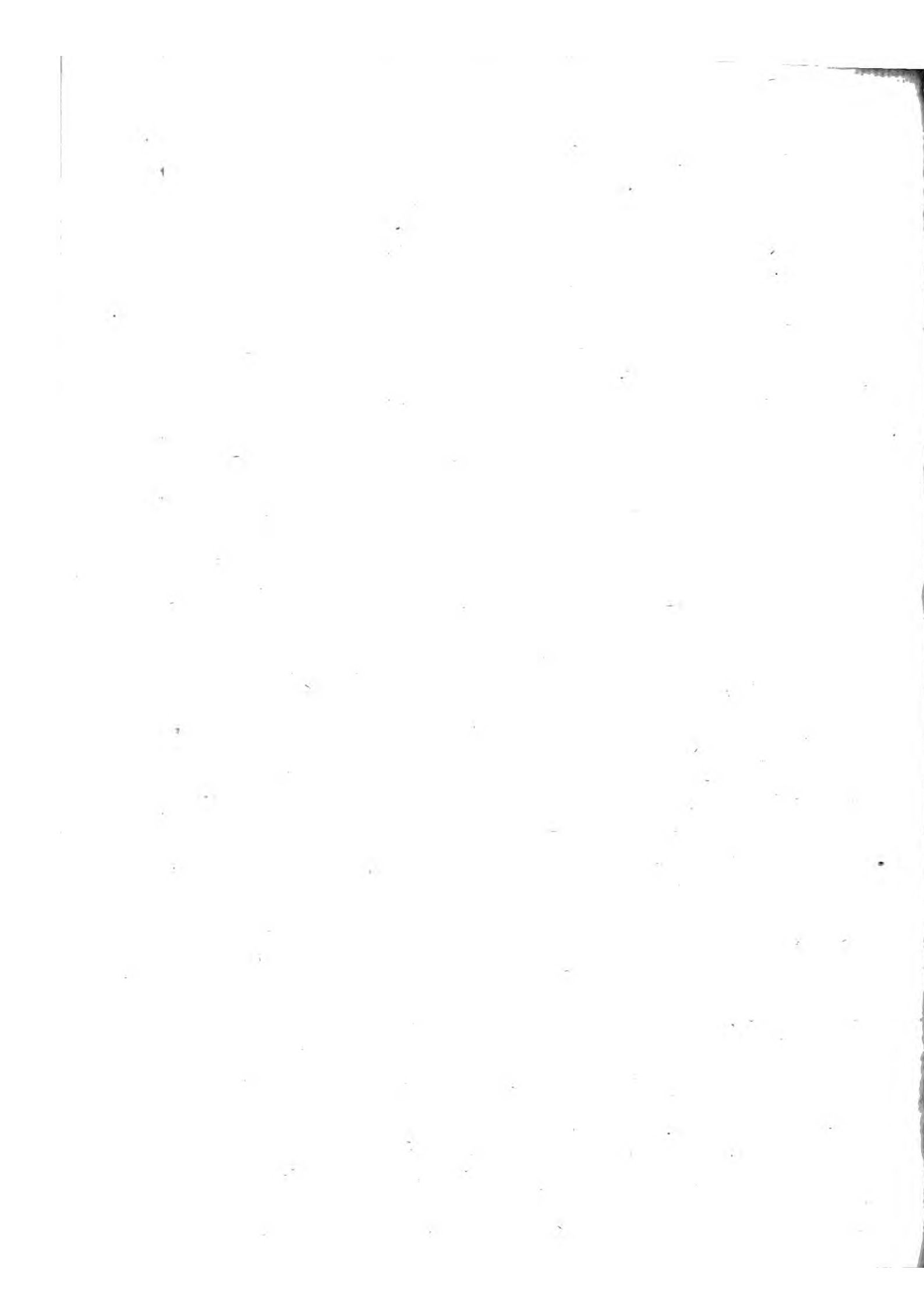
In Museo Sinico dixi, eadem nomina etiam mensibus attribui. Nunc me in eo auctor Lexici *Hai pien* confirmavit, quod primo codice menses secundum ordinem cycli duodenarii recenset, adiecto cuique *yve*, i. e. *mensis* nomine. At in Calendariis Sinicis menses tantummodo secundum cyclum sexagenarium citantur. (6) Quod quidem non saepe fit, vt Franciscus Natalis scripsit, sed perpetuo. Mensis intercalaris et numero et nomine

(6) Emenda igitur, quae Musei Sinici t. 11. p. 337, l. 15, seq. dixi.

*Sciatericum Sinicum
Verticale*

*Illustrisfimi atque Excellentissimi
Comitis de Biron etc. etc.*

SINICIS.

ne praecedentis mensis censetur, solum adiecto
 閏 yun i. e. *intercalaris* (7). Exempli gratia, A. C.
 1732. post quintum mensem fuit yun u yve ta, *in-*
tercalaris quintus mensis, magnus, i. e. 30. dierum,
 (sunt enim quidam intercalares 29. dierum) nullo
 cum caractere sexagenario, quia pim u ex superio-
 ri in hoc quoque mense manet. (8) Itaque cum in
 anno embolimaeo 13 menses sunt, tamen 12 tan-
 tum numerantur. In diebus vero mensis intercala-
 ris cyclus sexagenarius nihilo minus procedit.

Praeterea Sini 12 uncias cuiuscumque assis no-
 minibus cycli duodenarii annumerant. Sic auctor
 lexici qu gvey caracteres suos in 12 集 cie seu col-
 lectionibus disposuit.

Iisdem utuntur in plagis mundi denominandis,
 quemadmodum a me observatum fuit in pyxide ma-
 gnetica Sciaterici aequinoctionalis, quod Illustrissi-
 mus atque Excellentissimus S. R. I. Comes Bironius
 et Liber Dynasta in Silesia, Augustae Imperatricis
 Supremus Camerarius et Eques, pro reliqua sua in
 bonas litteras munificentia nobiscum communicavit.
 Illius picturam apposui, quam breui digressione et
 B in

Tab. I.

(7.) Andreas Muller l. c. substituit 純 xun, caractere praeter-

es depravato, qui numquam *intercalarem* significavit, sed *purum, inte-*
gram, optimum, non mixtum, perfectum, summum. (8) Confer quae
 Vignolius p. 31. observavit.

in hoc argumentum non inutili explicabo. *Sciatericum solare* Sini vocare solent 晷月 *gei quei*. Est autem *quei*, hora et medii solis umbra. Inde iam 晷平 *pim quei*, horologium horizontale, 晷豎 *xu quei*, horologium verticale et 晷共 *cum quei*, uniuersale. Tam hoc ipsum sciatericum verticale (A) continet duodecim horas litteris istis, de quibus sermo est, inscriptas. In centro circuli stylus est aeneus, qui ad umbram praebendam erigatur. Est autem in lamina eburnea, quae in BB cohaeret cum tota capsula, ita ut super CD incumbat et attolli possit. Lamina aperta sub se alium stylum habet mobilem, per quem in subiectis punctis eleuari queat, ut ex figura E percipietur. Haec interior pars, duabus seriebus C et D 辰節 *cie ki* exhibet, in quae Eclipticae signa duodecim et anni cuiusque tempora diuiduntur. Incisa sunt haec *cie ki* caeruleo colore, praeter duo, quae rubra sunt. Series prima C incipit in summo a 22° *cie ki* et deinde pergit in 23° 24° 1° 2° etc. donec in 10° desinat. Altera series ab imo procedit versus summum et ab eodem 10° *cie ki* exorsa in 22° terminatur. Ita 22^m et 10^m bis ponuntur. Praecipua in his sunt, in prima serie 5^m *cie ki*, *chun fuen*, *veris medium*, in quo aequinoctium vernale esse oportet, in altera 16^m *çieu fuen*, *medium autumn*, in quo aequinoctium

autumnale. Ipsa nomina *cie ki*, in Museo Sinico explicata, (8) hoc loco repetere non vacat. Pyxis magnetica F duos habet circulos. Interior diuisus est in octo partes inscriptusque primum quatuor cardinalibus plagis 西 南 東 北 *pe*, *septem-*

trione, *tum*, *oriēte*, *nan*, *meridie*, *sy*, *occidente*. Quatuor plagae interiectae totidem nominibus ex *pa qua* citantur. Horum *pa qua* inuentorem Fo Hi, primum mortalium ferunt, qui ea in draconis tergore descripserit. Principia eorum *pa qua* sunt duo: linea recta — et altera linea in medio sic — dirempta, quae etiam habetur veluti vna. Illa vocatur

陽 *yam*, perfectum, forma, materia in motu suo et quicquid in perfectis censetur e. g. *caelum*, *sol*, *ignis*, *dies*, *sexus virilis*: haec est 陰 seu 阴 *yn*

(utroque enim caractere scribitur) imperfectum, obscurum, materia rudis et indigesta, quidquid denique imperfectionis aliquid continere visum est, e. g. *terra*, *luna*, *tenebrae*, *nox*, *sexus sequior*. Harum litterarum tres compositae efficiunt vnum *qua*:

vniuersa vocantur 卦 八 *pa qua*, quia numero sunt octo. (9) *Qua* seu *sortes* dicuntur, quia in diuinationibus adhiberi solent. Binae sortes ex *pa qua*

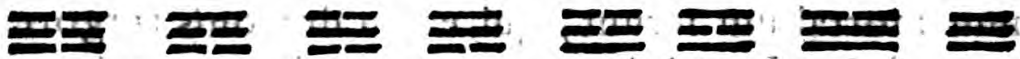
B 2

va-

(8) Trmo II. p. 343. Sed toto in Sciaterico quaedam litterae propter minutiam detruncatae, non veram et plenam characterum formam seruant. (9) Confer omnino, quae Philippus Coupletus in proëmio Scientiae Sinensis de libro *Te kim* dixit,

vario ordine inter se compositae et commissae per
 artem combinatoriam 卦四十六 *lo xe su*
qua seu 64 *qua* dicuntur. Hic ille integer liber Fo-
 hianus est, qui in *Te kim* et describitur et explica-
 tur. Vnicuique ex *pa qua* peculiare nomen est.
 Nos heic sortes illas ex *Te kim* reponemus:

8 7 6 5 4 3 2 1

坤 艮 坎 巽 震 離 兌 乾

1. *kien*, Caelum materiale.
2. *tui*, Rem cum re permutare, laetari.
3. *ly*, Diuelli paullatim, inuicem separari.
4. *xin*, Profundiora domus.
5. *sun*, Humile, obsequens.
6. *can*, Inaequalitas terrae, intemperies tem-
porum.
7. *ken*, Terminus, pars rei.
8. *quen*, Terra.

Totum hoc systema in *Te kim* vocatur 極太

tay kie, magnus circulus, magnus polus, quod no-
 men etiam majori systemati 64 *qua* tribuitur. Mul-
 ta alia in diuisione illa obseruata sunt, quae consulto
 praetermittimus. Vnum tamen huc pertinet, quod
 haec *pa qua* in circulum figura octangulari, vt octo

mundi plagae referantur, disponi soleant, quae figura in *Je kim* 位方卦八 *pa qua fam gvëy*, octo sortium mundus appellatur. Ita 64 *qua* in perfecto circulo descripta, *lo xe su qua fam gvëy* ibidem dicuntur. Sed aliter *pa qua* in octangulari fi-

gura disposuit 義伏 *Fobi*, (10) aliter 王文

Ven vam. (1) Non ero in his longior, tantum obseruo, in circulo circa pyxidem, quatuor *qua* 1. 5. 7. 8. secundum *Ven vam* disposita, cetera *qua* in medio collocata haberi, quae his quoque in spatiis, in quibus quatuor plagarum cardinalium nomina inscripta sunt, subintelligi debent. Hoc enim ordine secundum *Ven vam* in octangulari domo ponuntur 1. 2. 8. 3. 5. 4. 7. 6. Exterior circulus vnamquamque harum octo partium in tres alias aequales partes diuidit, vt vniuersim 24 plagae designentur. In earum nominibus adhibetur cyclus duodenarius, qui ab ipso septemtrione exorsus orientem petit, a dextera versus sinistram circulum obiens, semper alternis spatiis relictis inter duo nomina sua. In his mediis spatiis nomina ex cyclo denario posita sunt, ex quibus duo characteres reiecti fuerunt, qui cum duobus aliis ex cyclo duodenario in forma aliquantum conueniebant. Eorum loco quatuor *qua* nomina sub ipsis interioris circuli signis collocata, numerum duodenarium explent. Cycli denarii primum

B 3

no-

nomen *kia* post tertium duodenarii cycli ponitur et ita sinistram versus reliqua. (*) Cum multa alia in hanc rem moneri possint, tamen digressionis sic satis longae memor, ea ab hoc loco secludenda esse censui.

Franciscus Natalis (2) obseruauit, duodecim has partes horarias ab eruditis Sini praeterea etiam aliis nominibus, splendidioribus puta, ad eloquentiae ostentationem nuncupari, e. g. *qu* dici *quen tun*, *principium rerum*. Sed haec ad nos non pertinent.

XII. Quemadmodum Sini in annumerandis horis et earum partibus sese gerant, ex iis, quae subieci exemplis cognoscetur.

Dicunt Sini:

亥 *Hai* Hai horae

初 *co* ineuntis

三 *san* tertio

刻 *ke* quadrante (exacto)

六 *lo* sexto (praeterea)

分 *fuen* minuto.

Id est, post 9^m Europaeam elapsam, decimae horae 51°.

Di-

(*) Pyxis nautica, quam Illustris Hans Sloane in tabula geographica Iapaniae exhibuit, tantum in 12 partes diuiditur, quae nominibus cycli duodenarii appellantur. (2) Observationum mathematicarum p. 58.

Dicunt eundem in modum de altera semihora: *bai cbim ye ke ye fuen*. Hai, (horae) parte posteriori, primo quadrante (elapso) 1° praeterea minuto. Id est undecimae Europaeae procedentis 16°.

Dicunt: *çu ço san ke*, sine mentione minuti, residui, *çu* (horae) initiae, tertio quadrante. Id est, ipso 15° minuto tertii quadrantis, siue 12 Europaeae 45°.

Dicunt: *bai ço ço ke*. Hai (horae) priori parte, ineunte quadrante, seu quadrantis primi, minuto 1° ipso horae initio.

In hoc genere dicendi *ço* praecedit: cum enim sequitur, significat quadrantem primum elapsum, e. g. *ço ke u fuen*, primi quadrantis 5° minuto: at *ke ço u fuen*, quadrante primo (exacto) quinto (post) minuto.

Primum quadrantem raro, numero *ye*, primum, sed *ço*, ineuntem dicunt: ceteros vero quadrantes *lb*, *san*, *su*, secundum, tertium, quartum, ceteros deinceps suis numeris citant.

XIII. Habent praeterea Sini cyclum duodecim animalium, 1. *xu*, Gliris, seu Muris, 2. *nieu*, Bovis, 3. *bu*, Tigridis, 4. *tu*, Leporis, 5. *cbum* vel *lum*, Draconis seu Serpentis venenosi, 7. *ma*, Equi,
8. *yam*

Tab. II - VI. 3. *yam*, Ovis seu Caprae, 9. *beu*, Simiae, 10. *ki*, Gallinae, 11. *keu*, Canis, 12. *cbu*, Porci. Characteres vide in tabula.

Tab. VI. Quemadmodum Sinenses haec animalia pingant, ex duobus numis maximi moduli (si modo numi dicendi sunt) qui in cimeliario Illustrissimi et Excellentissimi Comitum Ostermanni Procancellarii Imperii Rusfici, a me visi sunt, intelligi potest. Alterius eorum *ἐκτυπον* tabulae horariae subiecti, qui $2\frac{1}{2}$ semiunciam Colonensem pendebat. In interiori circulo nomina horaria sunt: in medio ornamenta quaedam, quod monendum duxi, ne quem ignarum haec fallant, veluti si litterae essent: in exteriori imagines animantium. In auersa mirae formae exstant, quas Oedipus si quis sit, explicare tentet. Inscriptio: *kia quon çin lo: aiucti Mandarinum promoti (ad stipendium capiendum) felicitas*. Ex quo titulo suspicio mihi est mota, huncce numum in examinibus Mandarinorum diligentiae praemium solere statui.

Franciscus Natalis: *ut praedicta*, inquit, *litterarum series facilius a rudibus memoria teneretur, adaptarunt unicuique litterae unum bestiae nomen correspondens, v. g. litterae çu, correspondet nomen xu, etc.* Mihi vero nihil fit verosimilius, quam Sinenses haec duodecim animantium nomina a vicinis gentibus accepisse. Utuntur enim eisdem Mangjuri, Mungali, Calmuci, Tangutani. Illarum gentium duodecim nomina, quibus et zodiacum et horas, menses, annos

ap-

us Horarius
Sinicus
et Minutis Europaeis
comparatus.

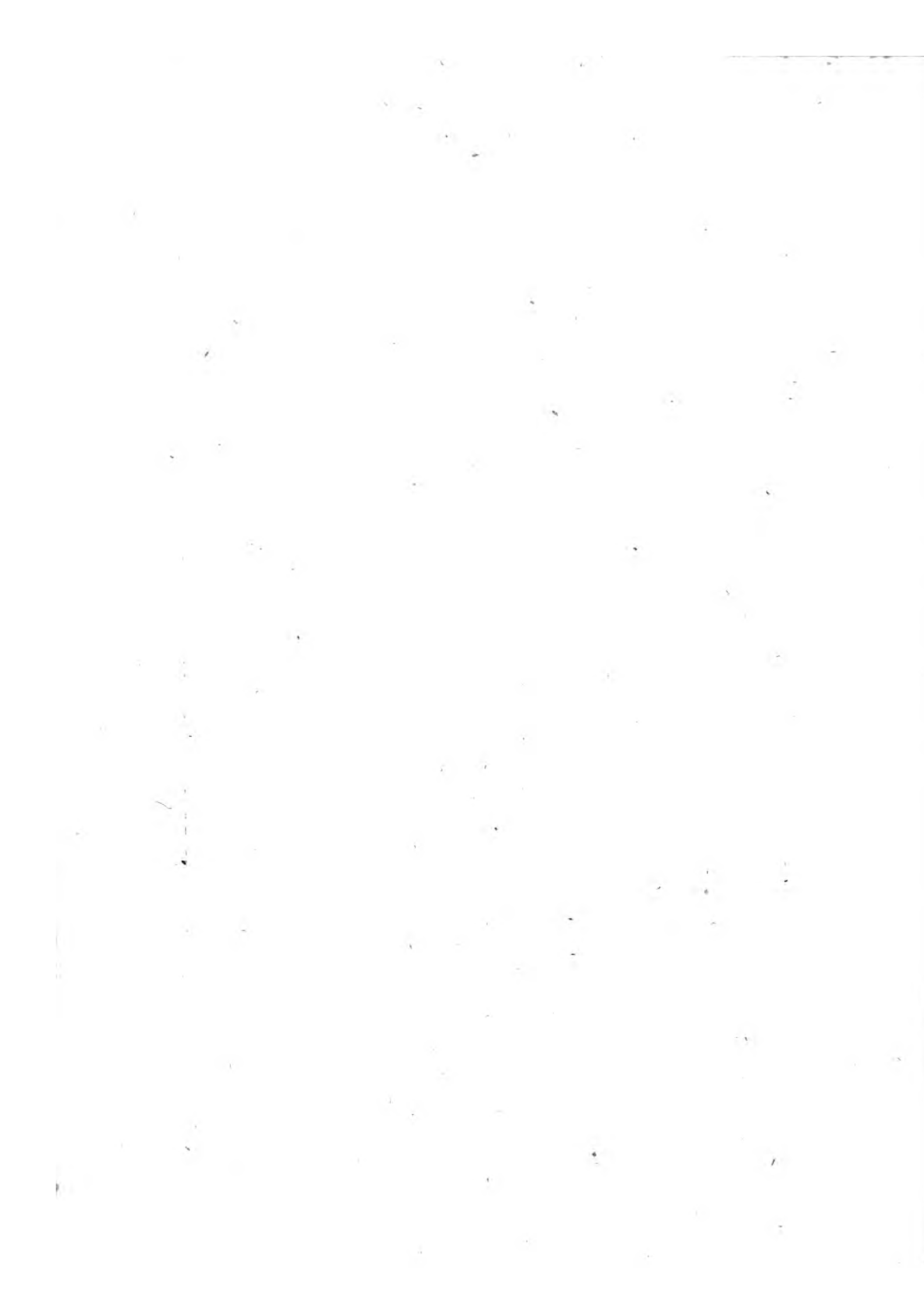
eri hac in tabula tempus com-
letum indicant.

Horarum umeri	Quadrant.	Minuta Quadranti	Horae Eu- ropaeae	Minuta Europ:	Cyclus Animantium
0		0	11	60	 <i>xù</i> <i>Mus, Glis.</i>
1		15		15	
2		15		30	
3		15		45	
4		15	12	60	<i>Mus, Glis.</i>
1		15		15	
2		15		30	
3		15		45	
4		15	1	60	 <i>nièu</i> <i>Bos</i>
1		15		15	
2		15		30	
3		15		45	
4		15	2	60	
1		15		15	
2		15		30	
3		15		45	

Punctum mediae
noctis et initium
diei Civitis.

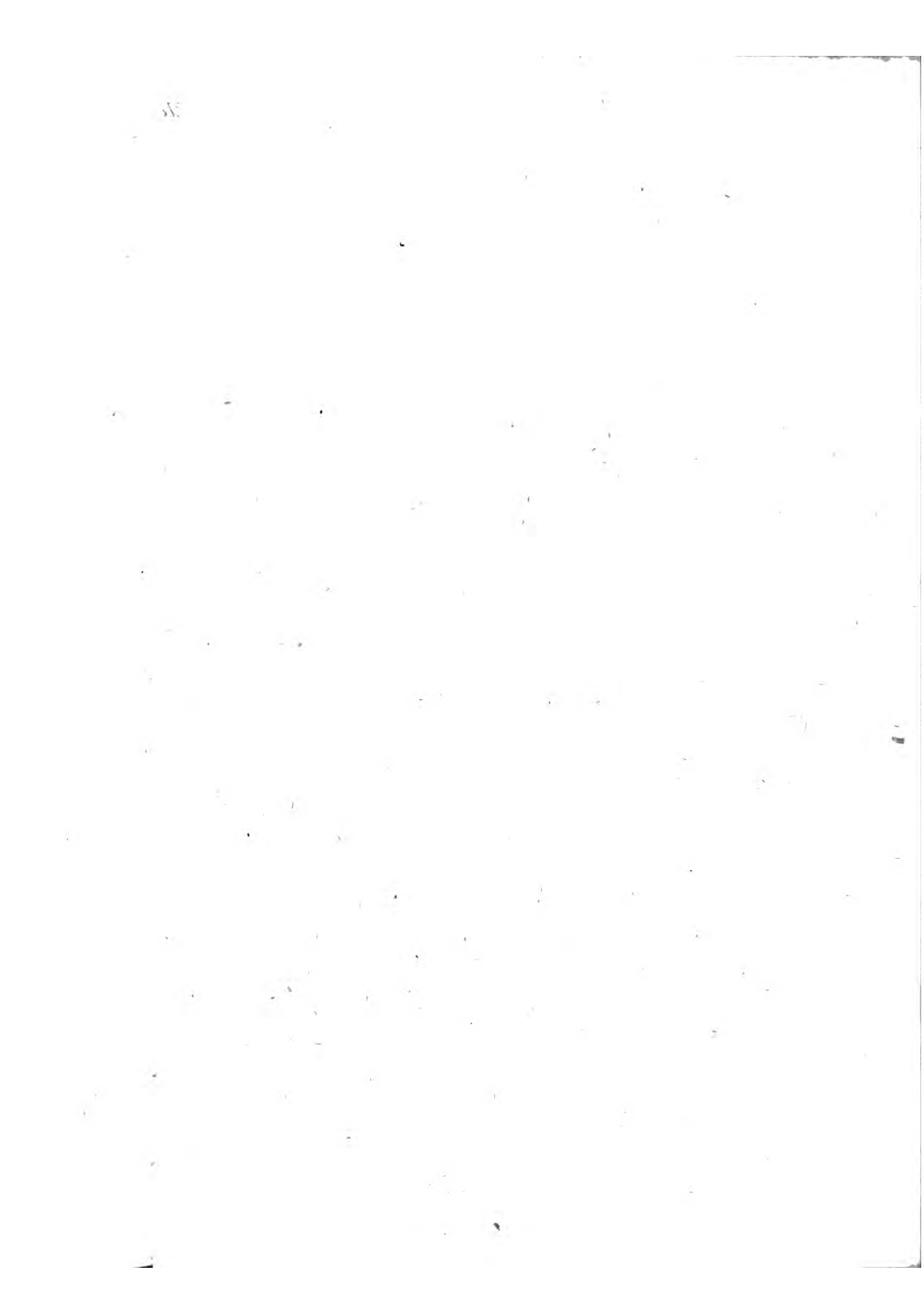

Horarum numeri	Quadrant- tes	Minuta Qua- drantum	Horae Euro- paeae	Minuta Eu- ropaeae	Cyclus Animantium
2	4	15	3	60	<p>虎</p> <p>hù</p> <p>Tigris</p>
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	
	4	15	4	60	
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	
3	4	15	5	60	<p>兔</p> <p>tù</p> <p>Lepus Cu- niculus</p>
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	
	4	15	6	60	
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	
4	4	15	7	60	<p>龍</p> <p>chum vel lum</p> <p>Draco</p>
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	
	4	15	8	60	
	1	15		15	
	2	15		30	
	3	15		45	

un tri	Quadran- tes.	Minuta Quadrantum	Horae Euro- paeae	Minuta Europaea	Cyclus Animantium
4	15	9	60	<p>虫宅</p> <p>¹ xe</p> <p>Draco, Ser- pens vene- -nosus.</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		
4	15	10	60	<p>馬</p> <p>¹ ma</p> <p>Equus</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		
4	15	11	60	<p>羊</p> <p>¹ yam</p> <p>Ovis, Capra</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		
4	15	12	60	<p>羊</p> <p>¹ yam</p> <p>Ovis, Capra</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		
4	15	1	60	<p>羊</p> <p>¹ yam</p> <p>Ovis, Capra</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		
4	15	2	60	<p>羊</p> <p>¹ yam</p> <p>Ovis, Capra</p>	
1	15		15		
2	15		30		
3	15		45		

Punctum
Meridiei.

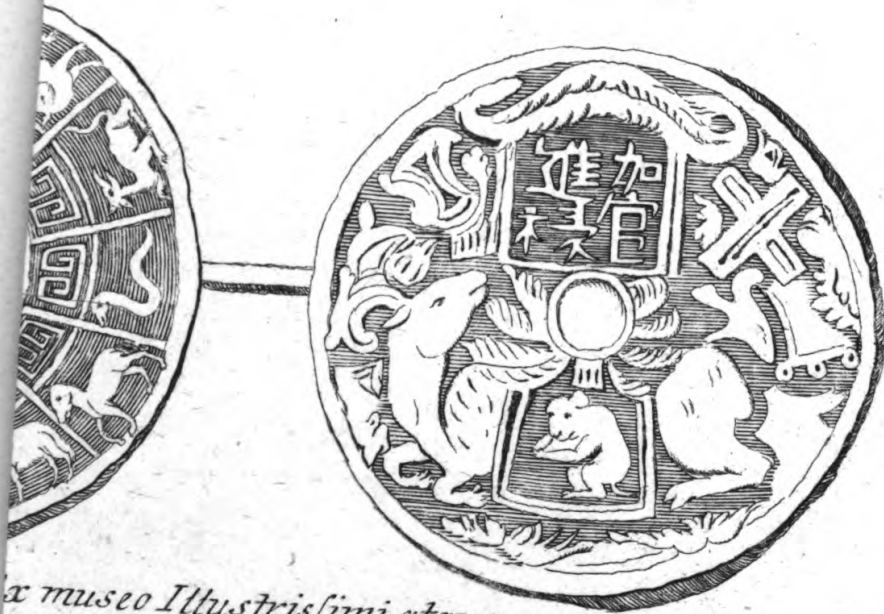

ae	Horarum numeri	Quadrantes.	Minuta Quadrantū	Horae Eu- ropaeae	Minuta Europaea	Cyclus Animantium
甲 5 I	8	4	15	3	60	猴 heū Simia
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	
乙 7 II		4	15	4	60	
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	
丙 5 I	9	4	15	5	60	鷄 Ki Gallina
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	
丁 7 II		4	15	6	60	
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	
戊 5 I	10	4	15	7	60	狗 Keū Canis minor
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	
己 7 II		4	15	8	60	
		1	15		15	
		2	15		30	
		3	15		45	

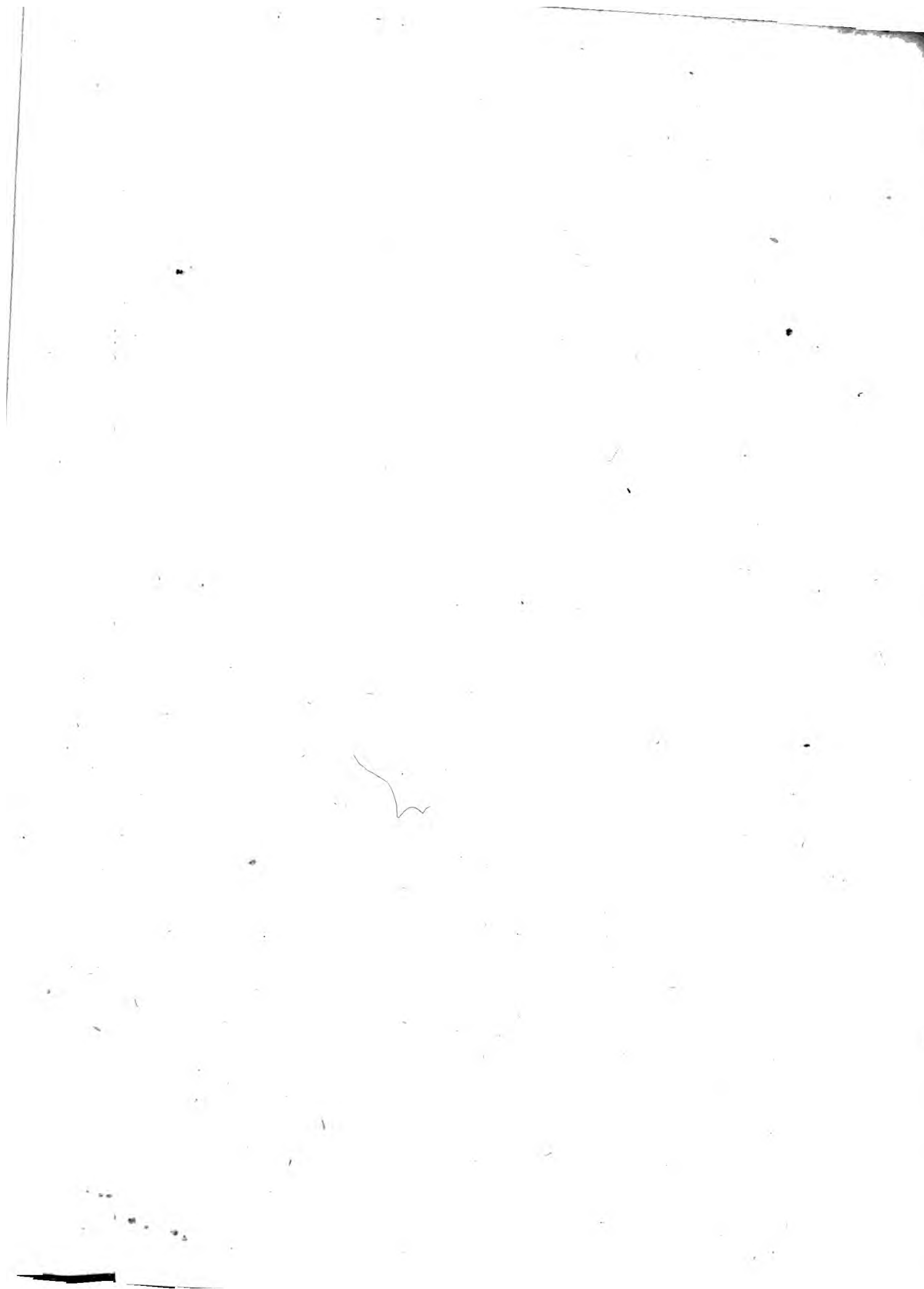

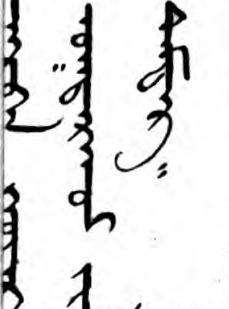
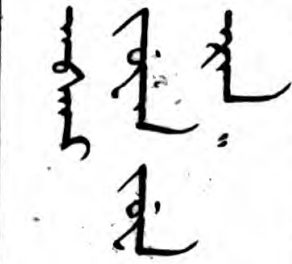
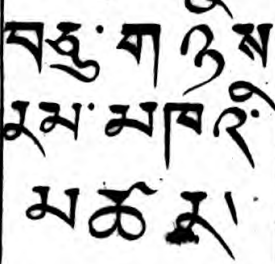
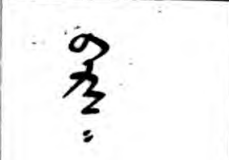
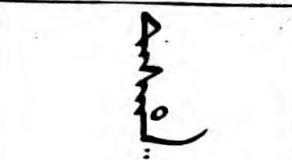

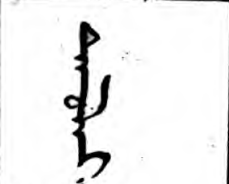
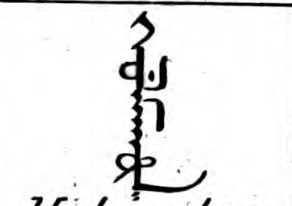

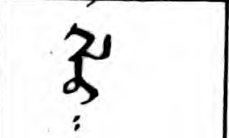
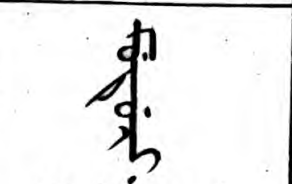
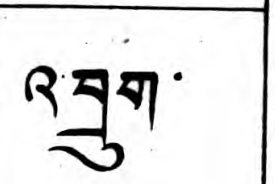
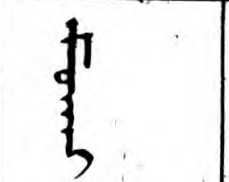

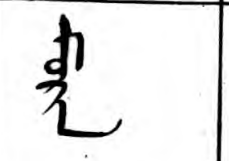
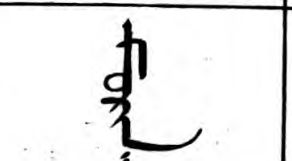
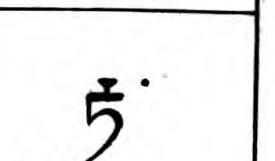
Quadrantes	Minuta Quadrantium	Horae Europaeae	Minuta Europaeae	Cyctus Animantium
4	15	9	60	<p>猪</p> <p>chū</p> <p>Porcus</p>
1	15		15	
2	15		30	
3	15		45	
4	15	10	60	
1	15		15	
2	15		30	
3	15		45	
4	15	11	60	

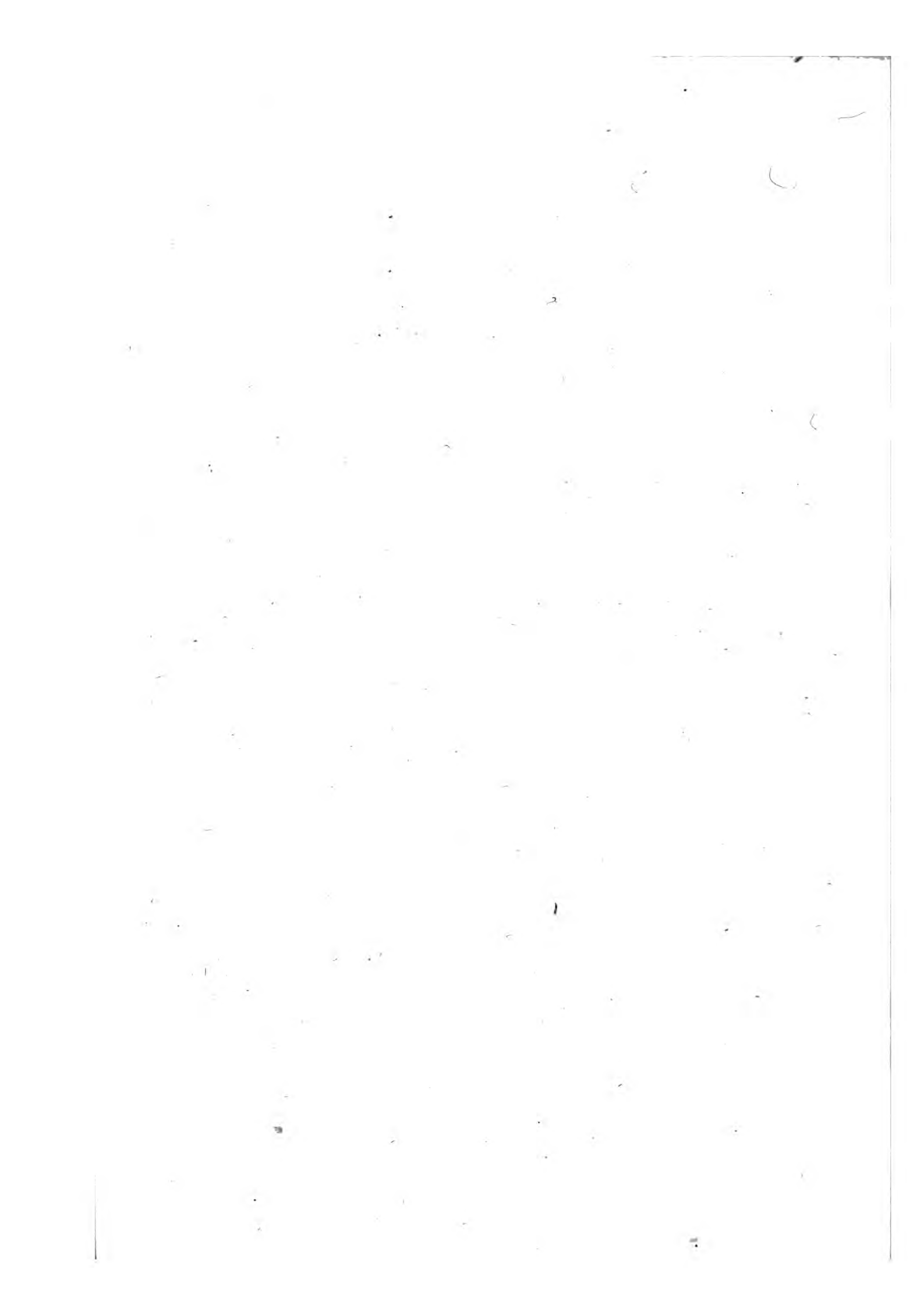
Numus Sinicus
Ad pag. 16.

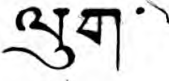
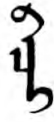

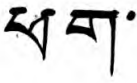

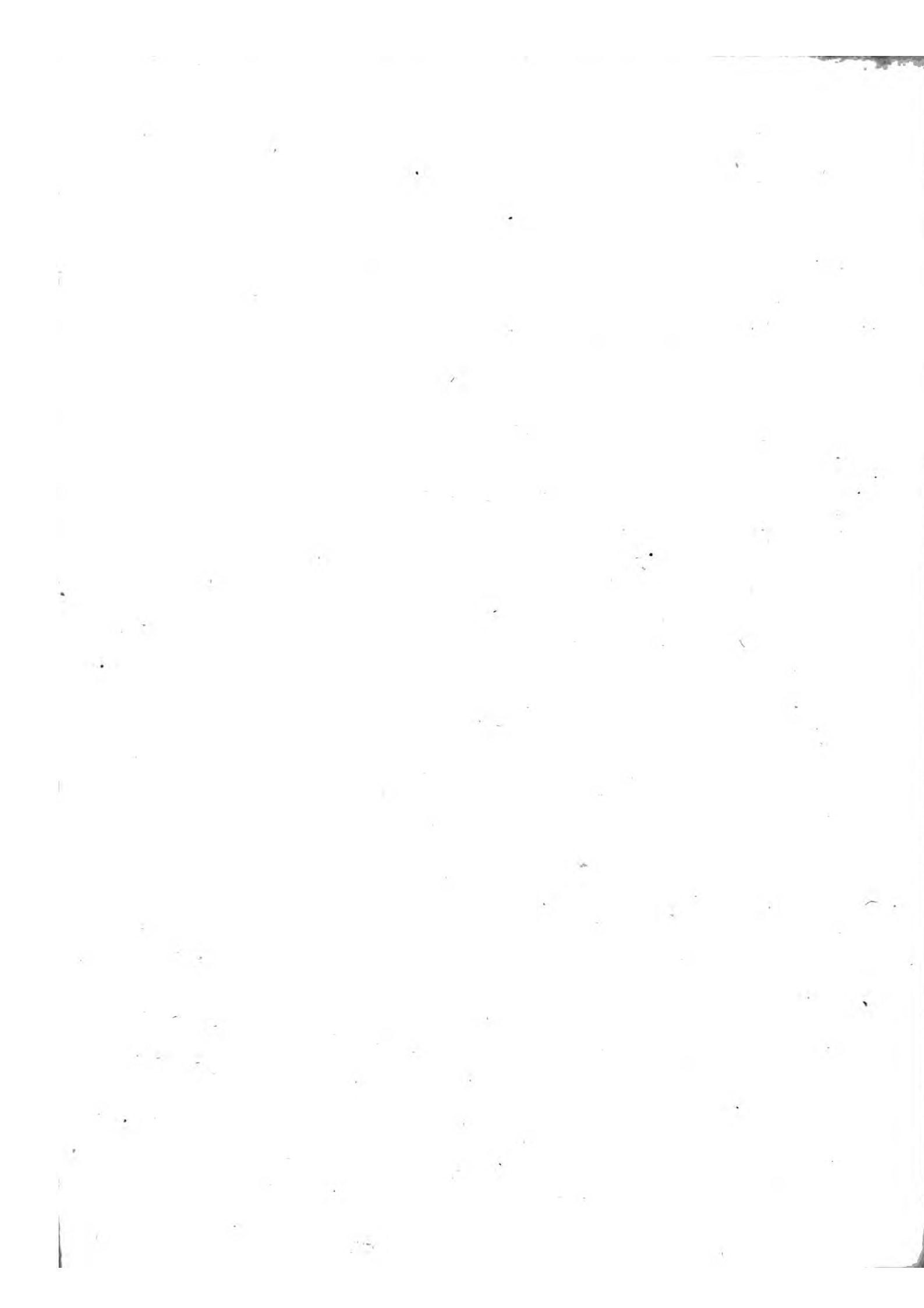
ex museo Illustrisfimi atque
antisfimi Comitis de Osterman etc. etc.

<i>Tungatice.</i>	<i>Mandjurice.</i>	<i>Tangutice.</i>
 <i>Ban Chojar</i> <i>ctarguin</i> <i>Temdec</i>	 <i>Abcaï dschuan</i> <i>dschua erin</i>	 <i>Dschu ni</i> <i>Namcaï</i> <i>Tsan.</i>
 <i>Bars</i>	 <i>Tascha.</i>	 <i>Dac</i>
 <i>Tautaj</i>	 <i>Hulmachun.</i>	 <i>Io.</i>
 <i>Lu.</i>	 <i>Muduri.</i>	 <i>Bruc</i>
 <i>Gagaj</i>	 <i>Meiche</i>	 <i>Brut.</i>
 <i>Morin</i>	 <i>Morin</i>	 <i>Da</i>

<i>Mungatice</i>	<i>Mandgjurice</i>	<i>Tangutice</i>
 <i>Choni.</i>	 <i>Chonin.</i>	 <i>Luc.</i>
 <i>Betschi.</i>	 <i>Boniu.</i>	 <i>Breu.</i>
 <i>Takija.</i>	 <i>Tschocu.</i>	 <i>Dscha.</i>
 <i>Nochaj.</i>	 <i>Indachun.</i>	 <i>Tsch.</i>
 <i>Gachaj.</i>	 <i>Ulgijan.</i>	 <i>Pac.</i>
 <i>Chutiguna.</i>	 <i>Singeri.</i>	 <i>Dschib.</i>
 <i>Uker.</i>	 <i>Ichan.</i>	 <i>Lang.</i>

appellant, a Basilio Michaelis filio Pacunino, Secretario Collegii Imperatorii exterorum negotiorum nactus, hoc loco ponam in tabulis. Omnes recensionem ordiuntur a Piscibus. Tab. VII.
VIII.

Turcarum veterum duodecim animalia Iacobus Golius in additamentis ad Martini Martinii Atlantem Sinicum ex Nasfireddino Ettusaeo edidit. Huius Nasfireddini liber de epochis, ab Vlugbego Principe siue adoptatus, siue surreptus, a Ioanne Grauió euulgatus fuit.

Quamquam autem hic cyclus, si annos et menses videas, solarem annum requirit, ex veteri instituto tamen eundem Mahumedani illis in regionibus retinuerunt. Idcirco Abulgafus Bahadur Chan in *Turcica genealogia*, ista annorum nomina cum annis Hegjrae coniungere solet. Vt illius rei rationem tenerem, virum orientalibus linguis eruditissimum, Georgium Kehrium permouí, ut a Bocharensibus legatis cognosceret. Cognouit autem ex legatorum Sacerdote مولی حسن *Mulla Chasan*, apud Mahumetanos illarum regionum et annos Hegjrae et menses Arabicos omnibus in scriptis et actis publicis priuatisque locum tenere. Formam vero anni solaris et duodecim animantium nomina tantummodo agricolarum caussa feruari, qui annus circiter 10. Martii Iuliani ineat: - hinc enim anni tempestates pendere et agricolendi compendia. Vnicuique anno ab eorum animalium aliquo nomen esse: ut huic 1735. *Leporis.*

ris. (3) Haud fere dubito, totam formam anni huius solaris Bucharorum eandem esse, quae olim fuit apud Sinenses vicinosque populos, atque vti descripta est a Nassireddino. Ceterum sua quisque populus lingua haec animantium vocabula enunciat. In Turkestan, vrbe Tuschkend, Jerkand, Kaschgir, Choten, nomina Turcica in vsu vigere, ab eodem Mulla cognitum est. Quibus Bucharenses in Buchara, Samarcand, Contus vrbe, Balch, Badachschan, Anderabe vtantur, idem Mulla recensuit. Sunt autem haec Persica:

موش	<i>Musch</i>	Mus
بقر	<i>Bakar</i>	Bos
يلنك	<i>Peleng</i>	Tigris
خرگوش	<i>Chercusch</i>	Lepus
نهنگ	<i>Nheng</i>	Crocodius
مار	<i>Mar</i>	Serpens
اسب	<i>Esb</i>	Equus
کوسفند	<i>Gusfend</i>	Ovis seu aries
حمدونه	<i>Hbemduneh</i>	Simia
مرغ	<i>Murg</i>	Gallina
سك	<i>Seg</i>	Canis
خوك	<i>Chuk.</i>	Porcus.

Eodem ordine haec animalia recensentur, quo a Sinensibus solent disponi. Ad horas diei noctisque a Turcestanis et Bucharis adhiberi non item

CO-

(3) Idem huic anno apud Sinenses nomen est.

cognoui. Est tamen verosimile, quod, cum haec ex veteri aliquo populi astronomiae studiosi instituto tracta fuerunt, priscis temporibus etiam horarum cyclo inseruierint.

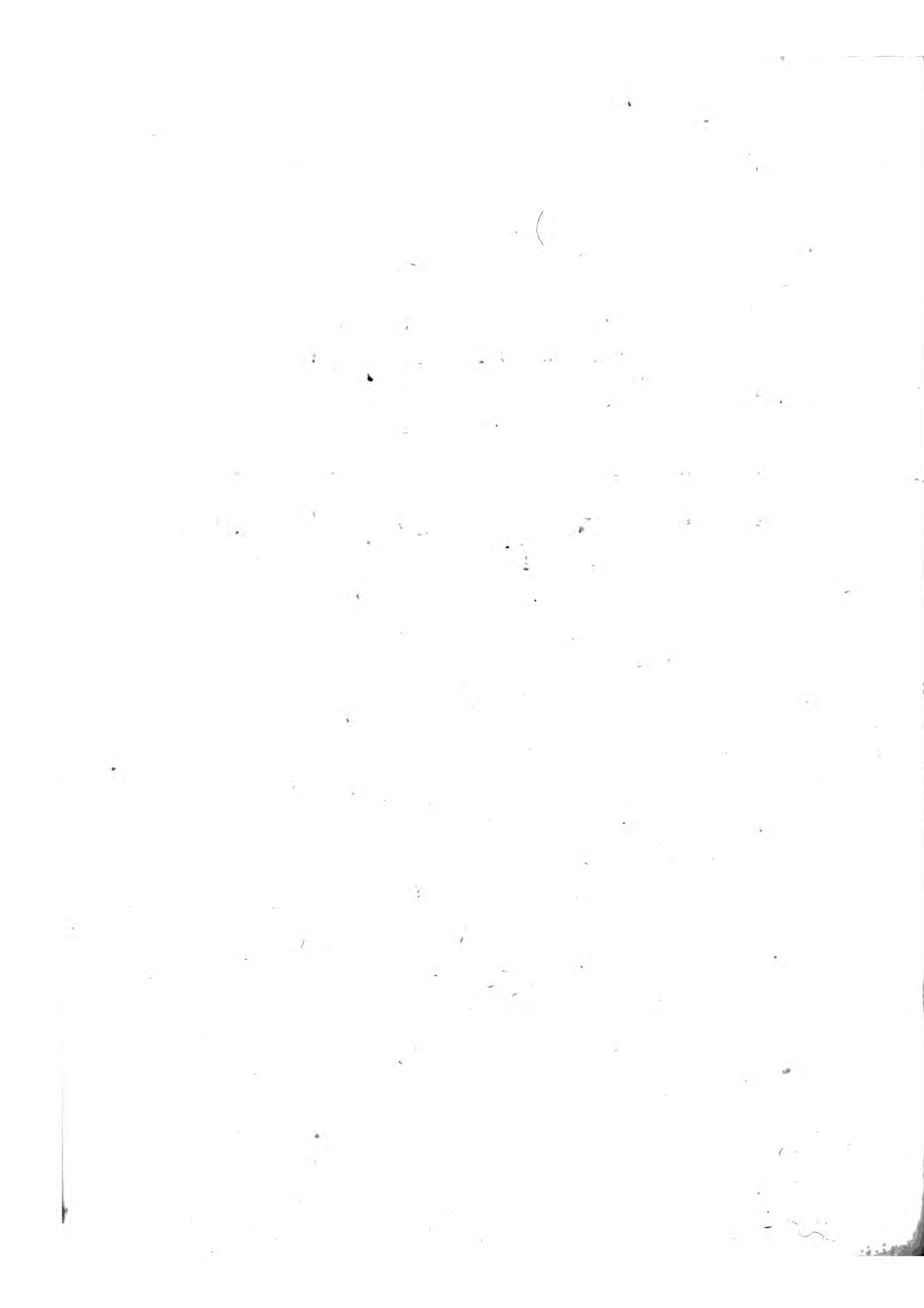
XIV. Hunc cyclum Sinenses non nisi in suis *Chen*, *Electiōibus* et praefagiis Astrologicis adhibent. In calendariis nusquam occurrit.

Modum vero, quo in praefagiis suis illo opus habent, R. P. Antonius Gaubil S. I. in epistola ad Iosephum Nicolaum Delisium nostrum, nuper sic explicuit. “Diuinationes illae nixae sunt in anno dieque cycli: e. g. 10^s annus *Tum Ching* est 49^s cycli sexagenarii, qui appellatur *gin cu*, seu *glis maior nigra*: dies eclipseos est 9us cycli sexagenarii dierum et vocatur *gin xin*, seu *Simia nigra*: hic annus habebit 5^m lunam intercalarem, quod etiam praefagiorum argumentum est: signum in quo luna est, est *Tigris*, constellatio est pars eius, quam *ta ho*, seu *ingentem ignem* appellant: eclipsis est totalis cum mora et durat per horas *canis*, *porci*, *gliris*. Omnia haec examinantur et tum millia stolidi dicuntur, quae non publicantur, nisi si qua occasio sit adulandi Principis.”

XV. Quae hic pertexuimus, ea praeter accuratorem temporis Sinici cognitionem, hanc utilitatem importabunt, quod eorum ope Astronomi Sinicas eclipsium praedictiones in horis et earum partibus interpretari poterunt. Quia autem constellationum caelique Sinici formula eandem in rem requiritur, eorum omnium copiam alio tempore lectoribus faciemus. Nunc ea quae ad horas Sinicas et cyclum horarium pertinent, perspicuitatis ergo in tabula oculis subiecimus.

PARERGON

S I N I C V M

PARERGON SINICVM

Quoniam Vir eximius meique amantissimus, ubi quae de vnico Calendario proletarie, vt tempus locusque ferebant, dixeramus, ea sibi non ingrata fuisse beneuole recordatus, simul de me exclamat: *utinam plura indicasset*, (1) ex vndecim annorum ephemeridibus planetariis, quas Reuerendi Viri, Ignatius Kogler Mathematici Tribunalis praefes, Andreas Pereyra et Carolus Slauicek S. I. Missionarii, pro summa beneuolentia sua atque humanitate, Pequino ad me transmiserunt, nouas symbolas proponam. De hac ipsa re alias fortassis copiosius agemus.

I. Ephemerides planetariae cycli sexagenarii LXXIV. anno 40° Epochae XIX^{lis} anno 13° a 5. Febr. Gregor. 1723 - - 25. Ian. 1724. inclusiuē: 355. dierum (*Cam Hi Imp. annus 62us Jum Chim Imp. annus 1us*)

1us mensis *kia yn*, 30. dierum.

1. 3. 6. 7. 9. 10. 12. menses sunt 30. dierum, ceteri 29. dierum.

Ab vndecimo mense incipit epocha quinquennalis sequens.

1us di-

(1) l. c. p. 35.

1us dies *sm su*, quo die sol in *cu cum* seu Aquario fuit gr. 15. 29. Constellationis *niu*, gr. 7. 33.

II. Ephemerides eiusdem cycli anno 41° Epochae XIX^{lis} anno 14° a die 26. Ian. 1724. ad diem 12. Febr. 1725. dierum 384.

1us mensis *pim yn*, 29. dierum
2. 4. 6. 8. 9. 10. 12. menses sunt 30. dierum, ceteri dierum 29.

Mensis intercalaris post 4^m est 29. dierum.

1us dies anni fuit *pim cu*, quo die annus exordiebatur sole in Aquario gr. 5. 5. Constellationis *nieu* gr. 4. 49.

1us dies mensis intercalaris *kia fio*.

III. Ephemerides cycli anno 42° Epochae XIX^{lis} anno 15° a 13. Febr. 1725. ad 1. Febr. 1726. dierum 354.

1us mensis *vu yn*, dierum 29.

2. 4. 7. 9. 10. 12. sunt 30. dierum ceteri dierum 29.

1us dies *kem cu*, quo die annus exordiebatur sole in Aquario 24. 7. Constellationis *biu* gr. 4. 31.

IV Ephe-

IV. Ephemerides cycli anno 43°. Epochae XIX^{lis} anno 16° a 2. Febr. 1726. -- 21. Ian. 1727. dierum 354.

1us mensis *kem yn*, dierum 30.

1. 3. 5. 8. 10. 12. sunt 30. dierum, ceteri dierum 29.

1us dies *kia u*, quo die annus exordiebatur, sole in Aquario 12. 42. *niu* constellationis 4. 45.

V. Ephemerides cycli anno 44°. Epochae XIX^{lis} anno 17° a 22. Ian. 1727. -- 9. Febr. 1728. dierum 384.

1us mensis *gin yn*, 30. dierum.

Intercalaris post tertium mensem 30. dierum.

1. 2. intercalaris. 5. 8. 10. 12. sunt 30. dierum, ceteri dierum 29.

1us dies *vu çu*, quo die annus exordiebatur sole in Aquario gr. 1. 17. Constellationis *nieu*, gr. 1. 4.

1us dies intercalaris *tim su*.

VI. Ephemerides cycli anno 45°. Epochae XIX^{lis} 18° a die 10. Febr. 1728. -- 28. Ian. 1729. dierum 354.

D

1us men-

1us mensis *kia yn*, 30. dierum.

1. 3. 4. 6. 9. 11. sunt 30. dierum, ceteri
29. dierum.

Ab undecimo mense incipit epocha sexa-
genarii cycli mensium.

1us dies *gin çu*, quo die annus exordiebatur,
sole in Aquario gr. 20. 70. Constellati-
onis *bu* 1. 42.

VII. Ephemerides cycli anno 46°. Epochae
XIX^{lis} 19° a die 29. Ian. 1729. -- 16. Febr. 1730.
dierum 384.

1us mensis *pim yn*, dierum 30.

Intercalaris post 7^m mensem dierum 30.

1. 3. 4. 6. intercalaris. 9. 11. sunt die-
rum 30. Ceteri 29. dierum.

1us dies *pim u*, quo die exordiebatur annus,
sole in Aquario 8. 56. Constellationis
niu 1. 55.

1us intercalaris dies *qvei yeu*.

VIII. Ephemerides cycli anno 47°. Epo-
chae XIX^{lis} 1° a die 17. Febr. 1730. -- 6. Febr.
1731. dierum 355.

1us men-

1us mensis *wu yn*, 30. dierum.

1. 3. 5. 6. 8. 10. 12. sunt 30 dierum.

1us dies *kem u*, quo die annus inibat, sole in
Aquario 27. 56. Constellationis *bu*,
8. 16.

IX. Ephemerides cycli anno 48°. Epochae XIX^{lis} 2° a die 7. Febr. 1731. -- 26. Ian. 1732. dierum 354.

1us mensis *kem yn* dierum 29.

2. 4. 6. 8. 9. 11. sunt dierum 30.

1us dies *ye cheu*, quo die annus exordiebatur,
sole in Aquario 17. 35. Constellationis
niu 9. 32.

X. Ephemerides cycli anno 49°. Epochae XIX^{lis} anno 3° a 27. Ian. 1732. -- 13. Febr. 1733. dierum 384.

1us mensis *gin yn*, dierum 30.

Intercalaris post 5um mensem.

1. 3. intercal. 7. 8. 9. 11. sunt 30. dierum, reliqui 29. dierum.

1us dies *ki vi*, quo die annus exordiebatur,
 sole in Aquario 6. 10. Constellationis
nieu 5. 52.
 1us dies intercalaris *pim fio*.

XI. Ephemerides cycli anno 50°. Epochae
 XIX^{lis} anno 4° a 14. Febr. 1733. - - 3. Febr.
 1734. dierum 355.

1us mensis *kia yn* 30. dierum.
 1. 3. 6. 8. 9. 11. 12. dierum 30.

1us dies *quei vi*, quo die annus exordiebatur,
 sole in Aquario 25. 11. Constellationis
bu 5. 28.

Ab vndecimo mense incipit cyclus quinquen-
 nalis mensium.

De mensibus Sinicis alio tempore plura consti-
 tui dicere, cum continuatam XIX^{lis} Epochae calen-
 dariosum seriem nactus fuero. Nunc tantummo-
 do quosdam errores in Doctrina temporum a me
 commissos expungam.

Dixi, (2) menses alios esse 29. dierum, alios
 30. qui se mutuo excipiant. Verum est primum:
 alterum vel ex superiori recensione mensium die-
 rumque refellitur.

Di-

Dixi, (3) dies mensium numeris recenferi et saepe praeterea nominibus ex dodecaëteride. Haec ita me docuit P. Franciscus Natalis. (4) Non saepe vero, sed perpetuum hoc est. In numeris autem dierum obserua, numeris primorum dierum cuiusque mensis etiam intercalaris, vsque ad 10^m diem praemitti *ço*, i. e. *iniens*, eodem caractere, quo in quadrantibus supra descripsi: e. g. *ço ye ge sin u*, *ineuntis (mensis) primus dies nomine sin u.* *ço xe ge kem yn*, *ineuntis (mensis) 10us dies nomine kem yn.* Inde iam ab vndecimo ceteri omnes tantummodo numeris et nominibus sexagenarii cycli recensentur.

Quae de intercalandorum mensium ratione exposui, (6) ea rectius et verius postea cognoui. Apponam hic grato cum animo ipsa magistrorum meorum verba. RR. PP. Ignatius Kögler, Andreas Pereyra, Carolus Slavicek, in epistola ad me Pequino 12. Septembr. 1732. scripta: *Mensium intercalandorum ratio his temporibus haec vnica est, vt ille intercaletur, in quo sol nullum Zodiaci signum ingreditur, quod quidem contingit, anni tertii mense 5°. anni sexti mense 3°. anni octauo mense 8°. anni vndecimi mense 6°. anni decimi quarti mense 4°. anni decimi septimi mense 3°. anni denique decimi noni mense 7°.* (7) Sed hic ordo perpetuus non erit, quia

D 3.

sy-

(3) p. 339. (4) Observationum Mathematicarum p. 61. (5) Confer. praef. Musei p. 137. (6) p. 340. (7) Plane vt Dionysius Peta-

syzygiae et □□^{rae} in Calendario accommodantur motui luminarium vero. R. P. Antonius Gaubil indidem ad me 3. Jul. 1732. Ab omni aevo Sinenses Astronomi suum zodiacum suumque aequatorem immobilem diuiserunt in 24. partes dictas Tsie ki, (8) ex iis 24. Tsie ki elegerunt duodecim partes dictas Tchum ki, quibus suum 12 mensium lunarem annum distinguunt ita, ut, si spatio unius mensis sol non percurreret aliquid ex vno ex illis Tchum ki (nam quilibet mensis, ut olim, sic nunc, habet suum proprium Tchum ki) mensis ille dicitur Jun seu intercalaris annusque habet 13. menses.

Vt haec plenius intelligantur, paucis monendos duco lectores de Eclipticae diuisione, quam in mappa caelesti anno *qvey mao* i. e. A. C. 1723. edita, et a me Latine conuersa obseruavi. Eclipticam in

12 *kum*, palatia regia seu domos caelestes, δωδεκατημόρια nostra, diuidunt. Vnicuique 30. gradus occupanti nomen est ex cyclo duodenario a nobis explicato. Sed haec nomina, aliter, quam a Francisco Natali (9) proditum est, nimirum contra feriem signorum caelestium disponuntur: *qu kum*, *Aquarius*, *cheu kum*, *Capricornus*, *yn kum*, *Sagittarius*, *mao kum*, *Scorpius*, item cetera deinceps. Ha-

uius in Metonico cyclo. V. eius Doctrinam temporum parte I. p. 121. Hunc a Graecis ad Sinas peruenisse, ex certis argumentis collegi. Quam sententiam RR. PP. Kögler et Pereyra in epistola VII. Kal. Sext. 1734. non modo sibi placere significarunt, sed etiam nouis argumentis confirmarunt. (8) Vocabula Sinica in hac epistola ori Gallico accommodata sunt (9) p. 63.

Habent etiam alia nomina, quae ab humanissimis viris nuper ad me transmissa sunt: sed haec nihil ad hoc negotium. Contra eclipticam diuidunt in 24.

風 節 *cie ki*, q. d. *temperamentum et dispositionem temporum*. Illa vero secundum seriem signorum ita disponuntur, vt vnumquodque *cie ki*, 15. gradus in ecliptica teneat. (10) Primum *cie ki*, non simul cum initio primi signi ingreditur, sed in medio signo *çu*, alterum a 30. gradu *bai*, tertium a 15. *bai* procedit etc. Rursum haec 24. *cie ki*, a Sinis in 12 風 中 *cbum ki*, i. e. *media ki* diui-

duntur, vt duo *cie ki*, sint vnum *cbum ki*. Media sunt dicta, quia vnumquodque eorum, in medio aliquo signo initium habet. Haec mensium Sinicorum mensura et regula est. Quatuor autem in his sunt praecipua, quae ex R. P. Gaubil epistola exponam: *cbun fuen*, Vernum aequinoctium, quod 2° mense esse debet, *bia chi*, Aestiuum solstitium 5° mense, *çieu fuen*, Autumnale aequinoctium 8° mense et *tum chi*, Hibernum solstitium 11° mense. Si olim, inquit, non semel sit erratum in intercalatione, id ortum est ex eo, quod Sinenses non bene perspicerent aequationes adhibendas ad obtinendum verum solis motum: ex obseruationibus solstitorum et aequinoctiorum facile videbant, vtrum bene an male notassent 2^m 5^m 8^m 11^m lunam.

Quod

(10) Nomina 24. *cie ki* et characteres (quanquam sic satis mendosus) vide interim Musci t. II. p. 343.

PARERGON SINICVM.

Quod reliquum est, ephemeris eiusmodi vel Calendarium vocatur *ly* aut 曆黃 *Hoam ly, Flauum* seu *Regium Calendarium*, totaque methodus Astronomica, qua Tribunal Astronomicum nunc vtitur in ephemeridibus et eclipsibus, quaeue ab Imperatore Cam Hy A. 1669. auctore P. Ferdinando Verbitio introducta est, dicitur 成考參曆 *ly siam cao chim*, id vero est: *Astronomia perfecta*. Duo characteres praemitti solent 製 御 *yu chi* i. e. *Imperatoris auspiciis*.

